

**UCHWAŁA NR XXIX/254/2017
RADY MIEJSKIEJ W MIESZKOWICACH**

z dnia 28 grudnia 2017 r.

**w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji
Gminy Mieszkowice na lata 2017-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, 2232) Rada Miejska w Mieszkowicach uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XXVII/232/2017 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 21 września 2017 roku w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Mieszkowice na lata 2017- 2023 załącznik do wyżej wymienionej uchwały otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mieszkowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Henryk Rzepczak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

Gminy Mieszkowice

NA LATA 2017-2023

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXIX/254/2017
Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 28.12.2017 r.

Mieszkowice 2017

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
ROZDZIAŁ I SŁOWNIK POJĘĆ DOTYCZĄCYCH REWITALIZACJI.....	6
ROZDZIAŁ II ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY MIESZKOWICE	8
2.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PRAC NAD LPR.....	8
2.2. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER PRAC NAD LPR	9
ROZDZIAŁ III DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	14
3.1. ZAŁOŻENIA METODYCZNE.....	14
3.2. DIAGNOZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALA PROBLEMÓW I POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE MIESZKOWICE	19
3.2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	19
3.2.2. POZIOM OBCIĄŻENIA GMINY PROBLEMEM WSI POPEGEEROWSKICH ..	24
3.3. DIAGNOZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH.....	29
3.3.1. SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA GMINY	29
3.4. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	41
ROZDZIAŁ IV DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI	60
ROZDZIAŁ V POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	73
5.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REWITALIZACJI.....	73
5.2. POGŁĘBIONA DIAGNOZA - SFERA SPOŁECZNA	74
5.3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA - SFERA GOSPODARCZA	79
5.4. POGŁĘBIONA DIAGNOZA - SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA	82
5.4. ANALIZA POTENCJAŁÓW OBSZARU REWITALIZACJI	99
ROZDZIAŁ VI CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE REWITALIZACJI WRAZ Z ODPOWIADAJĄCYMI IM KIERUNKAMI DZIAŁAŃ.....	103
6.1. MISJA I WIZJA.....	103
6.2. CELE LPR.....	104
6.3. HARMONOGRAM I OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	105
6.4. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	158
ROZDZIAŁ VII OPIS POWIĄZAŃ LPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	163
7.1. PROGRAMY KRAJOWE.....	163
7.2. PROGRAMY REGIONALNE	166
7.3. PROGRAMY GMINNE	169

ROZDZIAŁ VIII KOMPLEMENTARNOŚĆ DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	175
8.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA.....	181
8.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	181
8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA.....	184
RODZIAŁ IX SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W GMINIE MIESZKOWICE	186
9.2. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	191
9.3. AKTUALIZACJA	200
9.4. EWALUACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	201
Spis tabel.....	202
Spis wykresów	203
Spis rysunków.....	204

WPROWADZENIE

Przyjęta przez Sejm RP w dniu 9 października 2015 roku ustawa o rewitalizacji, umożliwia polskim gminom prowadzenie skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

Gmina Mieszkowice podjęła wyzwanie koordynacji procesu rewitalizacji i przystąpiła do opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieszkowice (zwany dalej LPR) jest dokumentem, określającym w sposób kompleksowy, proces niezbędnych przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych, służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowane obszary gminy. Opracowanie dokumentu, poprzedziły działania, prowadzące do jak najsilniejszego włączenia społeczności lokalnej we wszystkie etapy tworzenia założeń i koncepcji działań, zmierzających do identyfikacji i określenia sposobów rozwiązania najistotniejszych problemów obszaru gminy Mieszkowice, objętego działaniami rewitalizacyjnymi.

Partycypacyjny charakter opracowywania LPR, był okazją dla zaangażowania szeregu osób, instytucji, stowarzyszeń z terenu całej gminy Mieszkowice, w problematykę rewitalizacji. Pozwoliło to na identyfikację potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz innych interesariuszy, co do wizji rozwoju obszaru objętego rewitalizacją. Dzięki temu możliwe było w Mieszkowicach, uzyskanie tak ważnej dla rewitalizacji, spójności planowanych działań ze zdiagnozowanymi potrzebami społeczności obszaru rewitalizowanego.

Wpłynęło to niewątpliwie na pogłębienie dyskusji nad ostatecznym kształtem LPR i dało dodatkowy impuls dla rozwoju różnorodnych form współpracy wszystkich interesariuszy. Pozwoliło na stworzenie przyjaznych warunków dla właściwej rewitalizacji, tj. **procesu zintegrowanego, kompleksowego oraz przygotowanego i prowadzonego z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej.**

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieszkowice, został przygotowany i opracowany zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym (art. 18 ust. 2 pkt 6), w myśl wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, wydanych przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku, a także z uwzględnieniem zapisów dotyczących „Zasad w zakresie opracowania programów rewitalizacji i realizacji działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ 2014 -2020”, opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.

O rewitalizacji w gminie Mieszkowice, należy myśleć jako o kluczowym elemencie, całościowej wizji rozwoju gminy, wpisanego w szereg komplementarnych względem LPR programów gminnych, z uwzględnieniem szczególnego charakteru obszaru objętego programem rewitalizacji.

Dobór metod i technik służących opracowaniu LPR, pozwolił na połączenie wiedzy ekspertów zewnętrznych, liderów życia społecznego oraz głosów osób uczestniczących w dyskusjach.

Proces rewitalizacji obejmował m.in.: realizację warsztatów, badań diagnostycznych o charakterze ilościowym i jakościowym, spacer studyjny, wywiady z przedstawicielami lokalnej społeczności. Akcje informacyjne skierowano do wszystkich potencjalnych interesariuszy. Pozwoliły one na dotarcie z informacjami o LPR, do szerokiego grona odbiorców z gminy i z poza jej obszaru, czego efektem były m.in. zgłaszane projekty rewitalizacyjne.

Horyzont czasowy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Mieszkowice obejmuje lata 2017 – 2023.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieszkowice 2017 - 2023 został przygotowany ramach projektu „Partycypacyjne opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji w Gminie Mieszkowice”, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020.

ROZDZIAŁ I SŁOWNIK POJĘĆ DOTYCZĄCYCH REWITALIZACJI

Rewitalizacja – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Skoncentrowany terytorialnie, prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- **GOSPODARCZEJ** (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- **ŚRODOWISKOWEJ** (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);
- **PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ** (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych);
- **TECHNICZNEJ** (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju, opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk,

na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż **20% powierzchni** gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż **30% mieszkańców gminy**.

Program rewitalizacji - to inicjowany, opracowany i uchwalony przez **RADE GMINY**, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny - zaplanowany w programie rewitalizacji, ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem: albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji, albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Interesariusze – to mieszkańcy, organizacje pozarządowe, prywatne, podmioty publiczne lub inne organizacje, zlokalizowane na terenie objętym programem rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej.

Partycypacja – (z łaciny *particeps* - biorący udział, z ang. *participation* – uczestniczenie) – uczestnictwo, udział jednostek w większej grupie, formacji, projekcie czy instytucji. Partycypacyjny charakter rewitalizacji – polega na tym, że proces ten programuje się, prowadzi i ocenia przy zapewnieniu aktywnego udziału interesariuszy.

RODZIAŁ II ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY MIESZKOWICE

2.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PRAC NAD LPR

Proces powstawania LPR, oparty został o wnioski płynące z analizy literatury poświęconej procesom rewitalizacyjnym w Polsce i na świecie¹. Umożliwiło to, określenie statystycznych mierników, powalających na delimitację obszarów zdegradowanych oraz zastosowanie skutecznych metod włączających w proces budowy programu, szerokie grono interesariuszy.

W TOKU PRAC NAD LPR PRZYJĘTO, ŻE:

- Lokalny Program Rewitalizacji, **stanowi kompleksowy proces** wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego;
- Rewitalizacja w gminie Mieszkowice, **jest procesem silnie skoncentrowanym terytorialnie i prowadzonym w sposób zintegrowany**;
- Proces rewitalizacyjny obejmuje **działania całościowe** (wzajemnie powiązane przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe), **integrujące interwencję** na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki;
- Lokalny Program Rewitalizacji, **zakłada optymalne wykorzystanie endogennych czynników rozwoju obszaru** oraz wzmacnianie potencjału obszaru poprzez działania rewitalizacyjne;
- Działania rewitalizacyjne prowadzone w gminie Mieszkowice, na wszystkich etapach ich realizacji, poddane zostały szerokim

¹ M.in.: Espinosa, A., Hernandez, T. (2016). A comparison of public and private partnership models for urban commercial revitalization in Canada and Spain. *The Canadian Geographer/Le Géographe canadien*, 60(1), 107-122.; Mallach, A. (2017). Urban neighborhoods in a new era: Revitalization politics in the postindustrial city, edited by Clarence N. Stone and Robert P. Stoker: Chicago, University of Chicago, 2015.; Lorens, P. (2010). *Rewitalizacja miast: planowanie i realizacja*. Wyd. Architektury Politechniki Gdańskiej.; Markowski, T. (2016). Rewitalizacja miast – wielowymiarowy proces rozwoju. *Przegląd Komunalny*.; Śleszyński, P., Bednarek-Szczepańska, M., Górczyńska, M., Korcelli-Olejniczak, E. (2016). Komentarz do Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. *Problemy Rozwoju Miast*, (1), 53-57; Huber M. A. (2016). Revitalization of modern cities, taking into account the harmony of the environment and infrastructure on the example of the European Union. *Tourism and Cultural Heritage*, 2(1), 1-8.; Górski, A. S. (2016). ZNACZENIE PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W PROCESIE REWITALIZACJI. *Research Papers of the Wrocław University of Economics/Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, (443).; Malkowski, A. (2016), Program rewitalizacji jako narzędzie zarządzania obszarem peryferyjnym [w:] Wykorzystanie zarządzania projektami w sektorze publicznym, Przedsiębiorczość i Zarządzanie, XVII/III/1; Barney, J. B., Ketchen Jr, D. J., Wright, M. (2011). The future of resource-based theory: revitalization or decline?. *Journal of management*, 37(5), 1299-1315.

konsultacjom społecznym i są wynikiem współpracy wszystkich interesariuszy reprezentujących lokalną społeczność;

- Projekty rewitalizacyjne przyjęte do realizacji, **służyć mają pogłębieniu poczucia wspólnoty społeczności lokalnej**, przyczyniając się do rozwoju obecnych i nowych form aktywności mieszkańców gminy;
- Określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji działania, wykazują się wysoką **spójnością wewnętrzną oraz zewnętrzną**, w tym w szczególności z dokumentami strategicznymi gminy, województwa i kraju.

Kompleksowość prac nad LPR, osiągnięto także dzięki partycypacyjnemu charakterowi prac nad LPR. Pozwoliło to, na zaangażowanie na każdym etapie procesu rewitalizacji, szerokiego grona interesariuszy. Mieli oni bezpośredni i twórczy udział w tworzeniu samego LPR oraz działaniach będących integralną częścią procesu rewitalizacji w Gminie Mieszkowice.

INTERESARIUSZE ZAANGAŻOWANI W PRACĘ NAD LPR W GMINIE MIESZKOWICE:

1. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. Pozostali mieszkańcy gminy, nie mieszkający na obszarze rewitalizacji;
3. Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. Organy władzy publicznej;
7. Inne podmioty.

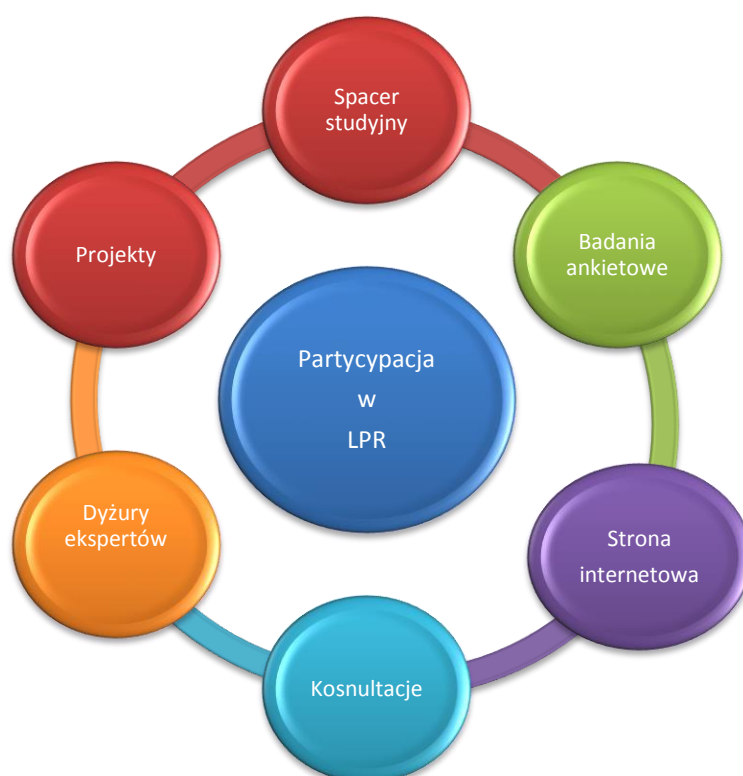
2.2. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER PRAC NAD LPR

Rewitalizacja to proces, którego celem jest dokonanie kompleksowych przemian w obszarze rewitalizacji. Przemiany te dotyczą sfery społecznej, gospodarczej, itp. Powinny być one realizowane w interesie mieszkańców i w ścisłym porozumieniu z interesariuszami rewitalizacji.

Wychodząc z założenia, że w gminie Mieszkowice nic nie może się dziać bez wiedzy i zaangażowania mieszkańców, w procesie prac nad LPR, zadbano o jak najszerszą partycypację społeczną. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy Mieszkowice, jako fundament działań.

Partycypacja obejmowała różne formy m.in.: spotkania z interesariuszami, spacer studyjny, dyżury ekspertów, debaty, wspólne projekty, badania ankietowe, wywiady pogłębione, przekazywanie informacji i konsultacje – zob. rysunki 1., 2.

Rysunek 1. Partycypacyjny charakter LPR w gminie Mieszkowice

Źródło: opracowanie własne.

Uspołecznienie procesu przygotowania LPR, miało na celu, zagwarantowanie wysokiej jakości projektów rewitalizacyjnych i rzeczywiste zaangażowanie się społeczności lokalnej w proces rewitalizacji w gminie Mieszkowice.

Przyjęta forma prac nad LPR w Mieszkowicach, wpisuje się w „**zasadę partnerstwa**” wynikającą z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu.

Rysunek 2. Dyżur ekspercki

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 3. Warsztaty poświęcone idei rewitalizacji

Źródło: UM Mieszkowice.

Rysunek 4. Spacery studyjne

Źródło: UM Mieszkowice.

Idea partycypacji społecznej opiera się na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest istotnym elementem tworzenia dokumentu, który stanowi narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niekorzystnych zjawisk występujących w gminie Mieszkowice.

Partycypacyjny charakter prac polegał m.in. na:

1. **Poznaniu** potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
2. **Prowadzeniu**, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu;
3. **Inicjowaniu**, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
4. **Zapewnieniu** udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
5. **Wspieraniu** inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
6. **Zagwarantowaniu** w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Jawność i transparentność procesu rewitalizacji była kluczowym założeniem prac nad programem. W trakcie bieżących prac nad programem, wszystkie

informacje publikowane były na stronie internetowej gminy oraz udostępniane w siedzibie Urzędu Gminy.

Rysunek 5. Portal informujący o procesie rewitalizacji w gminie Mieszkowice

Źródło: UM Mieszkowice.

Wybrane i wykorzystane w pracach nad programem metody i techniki badawcze, posłużyły do określenia stanów kryzysowych we wszystkich najistotniejszych sferach tj. **społecznej, gospodarczej, przestrzennej i funkcjonalnej** – rysunek 6.

Rysunek 6. Zakres diagnozy na potrzeby LPR

Źródło: opracowanie własne

3.1. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Proces wyznaczania obszaru zdegradowanego, był kluczowym etapem prac nad LPR w gminie Mieszkowice. Prawidłowe zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego, jest podstawą dalszych prac nad tworzeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji. Aby w sposób prawidłowy wskazać obszary gminy Mieszkowice, znajdujące się w trudnej sytuacji, niezbędne było przeprowadzenie wnikliwej diagnozy obszaru całej gminy, w oparciu przyjętą procedurę (rys. 7.).

Dokonując diagnozy, uwzględniono wymogi Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku oraz wytyczne Zachodniopomorskiego Urzędu Marszałkowskiego. Niezwykle przydatne okazały się także, wywiady z liderami lokalnymi i przedstawicielami interesariuszy. W efekcie przeprowadzonych badań i konsultacji, możliwe stało się określenie zakresu danych, możliwych do pozyskania dla celów opracowania diagnozy oraz wybór jednostek referencyjnych, niezbędnych w dalszym etapie prac.

Powołany Zespół ds. rewitalizacji dbał o to, aby procedura delimitacji, która zastosowana została w LPR, była transparentna i zrozumiała dla wszystkich uczestników procesu rewitalizacji.

Rysunek 7. Schemat procesu diagnostycznego

Źródło: opracowanie własne.

FAZA 1 – w pierwszej kolejności wyznaczono zamieszkałe jednostki analityczne, stanowiące fragmenty obszaru gminy, dla których zbierane i przetwarzane są dane dotyczące zjawisk w sferze społecznej, jak również w pozostałych sferach: **gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.**

Wstępny podział został poddany konsultacjom prowadzonym z przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach i Zespołem ds. Rewitalizacji. Po zakończeniu konsultacji i naniesieniu uwag, zatwierdzony został ostateczny podział na jednostki analityczne.

Zwykle jednostką podziału są granice administracyjne miasta oraz gminy podzielonej na sołectwa. Jednak ze względu na liczbę ludności Mieszkowic oraz rozproszenie zabudowy, gminę podzielono na mniejsze jednostki analityczne. Przyczyniło się to do lepszej charakterystyki statystycznej i dokładnego wyodrębnienia obszaru zdegradowanego.

Po dokładnym przeanalizowaniu struktury przestrzennej i społecznej gminy Mieszkowice, ustalono następujące założenia dotyczące wyodrębnienia jednostek analitycznych:

- obszar administracyjny miasta podzielono na 3 obszary, pozostawiając delimitację wyznaczoną przez Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2010 - 2016:
 - OBSZAR 1 - Część wschodnia,
 - OBSZAR 2 - Centrum miasta,
 - OBSZAR 3 - Część zachodnia.
- obszar gminy, poza obszarem miejskim, stanowiły jednostki analityczne na terenie wiejskim będące sołectwami – Czelin, Gorzków, Kłósów, Kurzycko, Plany, Sitno, Stare Łysogórki, Stary Błeszyn, Troszyn, Wierzchlas, Zielin.

FAZA 2 – podczas prac nad tą fazą przeprowadzona została analiza wskaźnikowa i wskazany został obszar zdegradowany. Szczegółowej analizie poddano zebrane dane dotyczące degradacji w sferze społecznej.

Wykorzystując wskaźnik syntetyczny, wskazano te jednostki analityczne, w których występuje kryzys w poszczególnych sferach objętych analizą. Ponadto, dla wszystkich analizowanych jednostek analitycznych, zebrano informacje o degradacji dotyczącej sfer: gospodarczej oraz przestrzennej i infrastrukturalnej. W ten sposób wskazano zdegradowane obszary zamieszkałe.

W wyznaczeniu obszarów zdegradowanych posłużyła metoda standaryzacji, w ramach której:

- dla wszystkich wskaźników zgromadzone zostały bezwzględne dane liczbowe (w odniesieniu do porównywanych obszarów),
- przyporządkowano wszystkim obszarom liczbę mieszkańców,

- odniesiono nominalną wartość wskaźnika do liczby mieszkańców,
- dla całej gminy obliczono średnią arytmetyczną dla ujednoliconych wskaźników,
- dla całej gminy obliczono odchylenie standardowe dla poszczególnych wskaźników,
- w celu umożliwienia sumowania danych, wskaźniki poddano standaryzacji (odjęcie od wartości wskaźnika dla danej ulicy/sołectwa średniej wartości dla całej gminy i podzielenie przez odchylenie standardowe dla całej gminy),

W wyniku zastosowania takiej procedury, wszystkie wystandaryzowane wskaźniki mają rozkład charakteryzujący się jednakową średnią - zero, i odchyleniem standardowym - jeden, co umożliwia ich logiczną interpretację.

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla całej gminy i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Odchylenia od średniej o wartości dodatniej wskazuje, które obszary (ulice i sołectwa) odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od średniej dla całej gminy, z kolei wartości ujemne odchylenia ukazują obszary (ulice i sołectwa) o najlepszej sytuacji społecznej, w których negatywne zjawiska społeczne, w porównaniu ze średnią dla całej gminy, odznaczają się mniejszym natężeniem.

- został obliczony sumaryczny wskaźnik degradacji, czyli zsumowano wystandaryzowane wskaźniki dla poszczególnych obszarów,
- ostatecznie zinterpretowano wyniki.

Pomimo, że dobór zmiennych diagnostycznych zawsze pozostaje sprawą dyskusyjną i zależy przede wszystkim od subiektywnej oceny badacza, zaznaczyć należy fakt, że w przypadku Mieszkowic, dobór ten został poprzedzony dyskusjami z przedstawicielami mieszkańców. Doprowadziło to do sytuacji, w której w oparciu o dostępny materiał statystyczny, udało się dokonać diagnozy stanu gminy z uwzględnieniem problemów wskazywanych przez mieszkańców.

Identyfikacja negatywnych zjawisk społecznych jest fundamentem diagnozy obszarów kryzysowych w gminie Mieszkowice, dlatego też w ramach tej sfery określono najszerzy zestaw wskaźników.

Wskaźniki przyjęte na potrzeby oceny sfery społecznej zostały wytypowane tak, by przedstawić sytuację w odrębnych obszarach gminy w wielorakich kategoriach.

Dokładnie zanalizowano także sferę gospodarczą i sferę techniczną. Łącznie do badań ilościowych wykorzystano 10 wskaźników (pięć odnoszących się do sfery społecznej, trzech odnoszących się do sfery gospodarczej i dwóch z zakresu sfery przestrzennej i infrastrukturalnej).

Tabela 1. Wskaźniki delimitujące obszar zdegradowany

LP.	WSKAŹNIK	SPOSÓB LICZENIA	ŹRÓDŁO DANYCH
SFERA SPOŁECZNA			
W.1.	ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNY M W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK LICZBY OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM DO OGÓLNEJ LICZBY MIESZKAŃCÓW DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	URZĄD MIEJSKI
W.2.	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 MIESZKAŃCÓW.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA PRZEZ POMNOŻENIE LICZBY ŚWIADCZENIOBIORCÓW PRZEZ 1 TYS. OSÓB, A NASTĘPNIE PODZIELENIE PRZEZ LICZBĘ MIESZKAŃCÓW DANEGO OBSZARU.	OPS, URZĄD MIEJSKI
W.3.	LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK LICZBY PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ NA 1000 MIESZKAŃCÓW DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	POLICJA
W.4.	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ - ZASIŁEK STAŁY NA 1000 MIESZKAŃCÓW.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA PRZEZ POMNOŻENIE LICZBY ŚWIADCZENIOBIORCÓW PRZEZ 1 TYS. OSÓB, A NASTĘPNIE PODZIELENIE PRZEZ LICZBĘ MIESZKAŃCÓW DANEGO OBSZARU.	OPS, URZĄD MIEJSKI
W.5	UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK LICZBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH DO OGÓLNEJ LICZBY OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM, NA 1000 OSÓB.	PUP, URZĄD MIEJSKI
SFERA GOSPODARCZA			
W.6.	UDZIAŁ OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM DO LICZBY MIESZKAŃCÓW.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK LICZBY OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM DO OGÓLNEJ LICZBY MIESZKAŃCÓW DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	URZĄD MIEJSKI
W.7.	LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 MIESZKAŃCÓW.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA POPRZEZ POMNOŻENIE LICZBY OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ PRZEZ 1 TYS. OSÓB, A NASTĘPNIE PODZIELONA PRZEZ LICZBĘ MIESZKAŃCÓW DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	CENTRALNA EWIDENCJA I INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, URZĄD MIEJSKI

W.8.	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI I DOŚWIADCZENIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH Z WYKSZTAŁCENIEM GIMNAZJALNYM I PONIŻEJ DO OGÓLNEJ LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	POWIATOWY URZĄD PRACY
SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA			
W.9.	PUNKTY OŚWIETLENIOWE NA 1000 MIESZKAŃCÓW.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK LICZBY LAMP DROGOWYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	URZĄD MIEJSKI
W.10	AZBEST DO USUNIĘCIA DO LICZBY BUDYNKÓW	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA LICZONA JAKO STOSUNEK ZINWENTARYZOWANEGO PRZEZ UG AZBESTU W M2 DO LICZBY BUDYNKÓW DIAGNOZOWANEGO OBSZARU.	URZĄD MIEJSKI

Źródło: opracowanie własne.

Dane statystyczne uwzględnione w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego, pozyskane zostały z zasobów, którymi dysponuje Urząd Miejski w Mieszkowicach, podległe mu jednostki oraz inne organizacje i instytucje, do których zwrócono się z prośbą o przekazanie informacji do badań, m.in.: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych), Policja, OPS, Powiatowy Urząd Pracy.

Część danych została wykorzystana do konstrukcji wskaźników, a część danych posłużyła do waloryzacji stanu społeczno-ekonomicznego.

Dzięki wykorzystaniu różnorodnych źródeł informacji, zastosowane podejście ma charakter holistyczny oraz łączy metody ilościowe i jakościowe.

Uzupełnieniem badań ilościowych były badania jakościowe, przeprowadzone w formie ankiety. Posłużyły one do zbadania opinii mieszkańców w zakresie występowania obszarów zdegradowanych oraz przyczyn ich występowania.

FAZA 3 - spośród zamieszkałych jednostek urbanistycznych uznanych za zdegradowane (tj. tych, na których natężenie kryzysu było najwyższe), jako obszar rewitalizacji wskazano jedną jednostkę.

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych wskazano tereny, na których wskaźniki mają mniej korzystne wartości niż w pozostałych częściach gminy. Jednostki analityczne zostały opisane przez zestaw dziesięciu wystandaryzowanych wskaźników, które informują o wartości odchylenia od normy. Wskaźniki te mogą przyjmować wartości dodatnie (wtedy wskaźnik degradacji dla danej ulicy/sołectwa jest wyższy od średniej dla całej gminy) lub ujemne (wówczas wskaźnik degradacji dla danej ulicy jest niższy niż średnia dla całej gminy).

Etapem finalnym było uszczegółowienie granic obszaru rewitalizacji w obrębie wskazanego podobszaru zdegradowanego. Obszar rewitalizacji został wyznaczony zgodnie z granicami działek ewidencyjnych.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, możliwe było dzięki przeprowadzonym badaniom ilościowym i jakościowym. Pozwoliło to na wykonanie szczegółowej diagnozy obejmującej swym zasięgiem cały obszar gminy. Umożliwiła ona identyfikację zjawisk i procesów kryzysowych, wraz z ich delimitacją przestrzenną.

Gmina Mieszkowice leży w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Wraz z gminami Banie, Mieszkowice, Chojna, Gryfino, Moryń, Stare Czarnowo, Trzcińsko Zdrój, Widuchowa jest częścią powiatu gryfińskiego. O jej unikalnym położeniu decyduje bliskość dużych ośrodków miejskich: Szczecina i Berlina. Powierzchnia gminy wynosi 239 km².

19

Miejscowości wchodzące w skład gminy to: miasto Mieszkowice – siedziba gminy, a także sołectwa - Czelin, Goszków, Kłósów, Kurzycko, Plany, Stare Łysogórki, Stary Błeszyn, Troszyn, Wierzchlas, Zielin.

Historia

Niemiecka nazwa Mieszkowic pojawiła się w źródłach pisanych, po raz pierwszy w dokumencie z 30.08.1295 r. jako Berenwalde. Na przestrzeni lat ulegała przekształceniom. Współczesna nazwa Mieszkowice została utworzona na wzór innych polskich nazw miejscowych przez dodanie formatu – „owice” do podstawy słowotwórczej, wywiedzionej od nazwy osobowej - piastowskiego imienia Mieszko.

Badania archeologiczne dowodzą, że osadnictwo rozpoczęło się tu w młodszej epoce kamienia (neolicie). W okolicach Mieszkowic znaleziono liczne kamienne topory, które dowodzą istnienia skupisk ludności. W dolinie rzeki Odry znaleziono liczne ślady palenisk, dołów odpadowych i płaskich grobów całopalnych. Całość pochodziła z epoki brązu. W końcowej fazie tej epoki nastąpił rozkwit kultury materialnej, wzrost produkcji narzędzi, ozdób, naczyń. Trwał on do około 400 r. p.n.e., potem nastąpił upadek.

W 963 r. Mieszko I przyłączył ziemie chojeńskie do swego państwa, a po zwycięstwie nad grafem Wachmanem w 967 r. uzyskał władanie nad całym Pomorzem Zachodnim. Panowanie Polan ugruntował syn Mieszka I - Bolesław Chrobry. Po śmierci Chrobrego na ziemie zachodnie powróciło pogaństwo.

W 1295 r. po raz pierwszy pojawiła się nazwa Berenwalde. Bogacące się miasto zaczęło podejmować ważne inwestycje. Pierwszą z nich było wybudowanie w ostatnich latach XIII w. Kościoła Mariackiego. W XII i XIV wieku opasano gród murami obronnymi z basztami i 26 czatowniami, których znaczna część zachowała się do dziś w stanie dobrym. W Mieszkowicach mieściła się także Mennica Nowomarchijska, którą umieszczono tutaj w 1353 roku.

W pierwszej połowie XIV w. Mieszkowice były miastem o dużej randze politycznej. Odbłyły się tu pertraktacje saksońskich i pomorskich dyplomatów w sprawie ustalenia granic. Do kryzysu gospodarczego przyczynił się pożar w 1348 r. Margrabia Ludwig zrzekł się wtedy na okres 3 lat pobierania podatku - arbede. Rok później wprowadził wolność cłową w całej Monarchii, co spowodowało poprawę sytuacji miasta. Panowanie Krzyżaków do roku 1454, było okresem wielkiego nieporządku. Miały miejsce napady i rozboje uliczne. Mieszkowice zubożały.

W połowie XV w. sytuacja gospodarcza poprawiła się i ustabilizowała. Powstał nowy ołtarz w kościele, cech sukienników i gilda kupców, rozwijająca handel. W latach 1852- 1853 wybudowano drogę łączącą Mieszkowice z Kostrzynem nad Odrą, a 23 lata później tory spięły Mieszkowice z Kostrzynem i Szczecinem (1876). Na początku XIX w. zmieniła się zabudowa rynku mieszkowickiego. Zniszczony w XIII w. ratusz został odbudowany. W 1870 r. rozpoczęto budowę nowej szkoły miejskiej, którą ukończono w 1873 r. Od 1872 r. zaczęto wydawać trzy razy w

tygodniu gazetę Bärwalder Wochenblatt. Wydawnictwo mieściło się przy obecnej ul. Jana Pawła II.

Okolo 1900 r. wybudowano cegielnię i mleczarnię. Działały już wówczas: młyn parowy, garbarnia, wytwórnia obuwia drewnianego, trzy tartaki i elektrownia. Chlubą miasta stała się kolejna szkoła dla dziewcząt - Luisenhoff, w której uczennice zdobywały teoretyczne i praktyczne wykształcenie w dziedzinach związanych z życiem kobiety w miejscowościach o rolniczym charakterze.

W 1945 roku nastąpiło przejęcie administracji przez polskie władze. Rozpoczął się napływ polskiej ludności ze wschodu. Otwarto szkołę podstawową. W 1961 roku odsłonięto pomnik Mieszka I (jedyne w Polsce) oraz utworzone zostało technikum rolnicze. W latach 1970 - 1992 nastąpił znaczny rozwój Mieszkowic. W 1996 roku oddano do użytku nowoczesną stację uzdatniania wody, w 1997 roku zakończono gazyfikację i kanalizację miasta prowadzoną od lat 70-tych XX wieku.

Położenie i zagospodarowanie

Położenie jest jednym z najważniejszych atutów gminy Mieszkowice. Jednym z najważniejszych wyznaczników położenia geograficznego gminy jest rozległa dolina dolnej Odry, stanowiąca zachodnią granicę gminy. Bogactwem krajobrazu Mieszkowic są liczne głązy narzutowe: granity, gnejsy, porfiry i wapienie pochodzenia skandynawskiego. Były one wykorzystywane do budowy umocnień warownych, dróg i budowli średniowiecznych, czego doskonale zachowanymi przykładami są mury obronne w Mieszkowicach oraz granitowe części kościołów.

Gmina leży w pobliżu skrzyżowania dwóch ważnych szlaków międzynarodowego systemu dróg wodnych:

- drogi wodnej E30, zapewniającej możliwość przemieszczania się doliną Odry w kierunkach:
 - północnym w stronę Bałtyku do portów morskich: Polski, Niemiec, Rosji i Skandynawii,
 - południowym: łącząc Pomorze z terenami Górnego Śląska,
- drogi wodnej E70, zapewniającej możliwość przemieszczania się w kierunkach:
 - wschodnim doliną Warty, Noteci i Kanałem Bydgoskim łącząc się z systemem żegludowym doliny Wisły,
 - na zachód w kierunku dróg wodnych Niemiec i Europy Zachodniej, za pośrednictwem dwóch wjazdów na kanał Odra - Hawela w Osinowie Górnym/Hohensaaten oraz przez kanał Ognica w Schwedt.

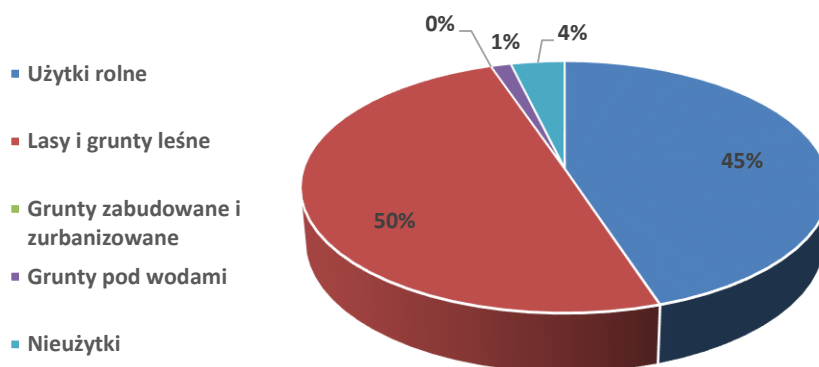
Kluczowym dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy czynnikiem jest jej położenie w:

- strefie przygranicznej,

- obszarze polsko-niemieckich zainteresowań utworzenia „transgranicznego obszaru chronionego w dolinie dolnej Odry”, jako Polsko- Niemieckiego Parku Narodowego „Dolina Dolnej Odry”,
- korytarzu ekologicznym doliny Odry, będącym ważnym ogniwem w europejskim systemie powiązań przyrodniczych,
- strefie koncentracji obszarów chronionych o ponadregionalnej randze: Cedyńskiego Parku Krajobrazowego oraz Narodowego Parku Doliny Dolnej Odry po stronie niemieckiej,
- zasięgu zainteresowań mieszkańców Niemiec terenami wypoczynkowymi i sferą usług.

Gmina Mieszkowice jest typową gminą rolniczą. Użytki rolne zajmują 45% powierzchni całej gminy – wykres 1.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie

Źródło: opracowanie własne.

Rolnictwo jest istotną gałęzią gospodarki w gminie. Dominującą formą produkcji jest produkcja roślinna, a w szczególności uprawa zbóż. Niewielki procent gospodarstw rolnych zajmuje się produkcją zwierzęcą, a w tym chowem trzody chlewnej i bydła.

Najbardziej intensywna produkcja rolna prowadzona jest w północno-wschodniej części gminy i obejmuje takie sołectwa oraz miejscowości jak: Zielin, Troszyn, Kurzycko, Plany.

Wśród gruntów ornych dominują gleby średnie (IV a i IV b) i dobre (III a i III b). Wśród użytków zielonych przeważają gleby średnie (III, IV).

W części południowej gminy dominują kompleksy leśne, dające surowiec dla rozwijającego się w gminie przemysłu drzewnego. Lasy w gminie Mieszkowice zajmują 11 484,5 ha, co stanowi ok. 48% powierzchni gminy.

Tereny leśne prawie w całości znajdują się w gospodarczym wykorzystaniu przez Nadleśnictwo Mieszkowice i Nadleśnictwo Dębno. Ich rozmieszczenie jest nierównomierne. Dla gospodarki gminy największe znaczenie ma działalność Nadleśnictwa Mieszkowice, posiadającego w zarządzie większość lasów w obszarze gminy. Teren Nadleśnictwa podzielony jest na trzy obręby leśne: Mieszkowice, Stare Łysogórki oraz Godków, w skład których wchodzi 14 leśnictw oraz szkoła gospodarcza w Starych Łysogórkach o powierzchni produkcyjnej 5,80 ha. W strukturze leśnej dominują lasy gospodarcze oraz lasy ochronne, w których największą powierzchnię zajmują lasy wodochronne. Wśród drzewostanów dominują: sosna, dąb, olsza, brzoza, świerk i daglezia, buk, modrzew. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 51 lat. Szczególnie cenne przyrodniczo obszary gminy zostały objęte różnorodnymi formami ochrony. Najcenniejsze siedliska zostały włączone w granice obszarów Natura 2000. Zostały one wyznaczone dla ochrony szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych (obszary siedliskowe) oraz gatunków ptaków (obszary ptasie).

Obszar gminy Mieszkowice leży w zasięgu dwóch specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 oraz jednego obszaru specjalnej ochrony ptaków, powołanego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 299 poz. 2313):

- obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Odry” (kod obszaru PLB320003),
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolna Odra” (kod obszaru PLH320037), 3) specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Mieszkowicka Dąbrowa” (kod obszaru PLH320051).

Dla ochrony unikalnych i wyróżniających się elementów przyrodniczych oraz krajobrazowych Doliny Odry i jej otoczenia w obszarze gminy Mieszkowice oraz gmin ościennych został utworzony Cedyński Park Krajobrazowy (30 850 ha).

W obszarze Parku ochroną prawną objęto tereny o dużej koncentracji walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i estetycznych o randze ponadregionalnej w gminach Mieszkowice, Chojna, Mieszkowice i Moryń. Jego utworzenie miało także na celu ochronę unikatowej rzeźby terenów morenowych i wnętrza Doliny Odry oraz licznych ostoi ptaków o znaczeniu europejskim. Obok takich obszarów jak: Słowiński, Drawieński Park Narodowy, Park Narodowy Ujścia Warty, czy Park Krajobrazowy Dolnej Odry, pełni rolę miejsca odpoczynku na szlakach migracji ptaków w skali całego kontynentu.

Na terenie gminy znajduje się udokumentowane i eksploatowane od 1996 r. złożę ropy naftowej, współwystępującego gazu ziemnego oraz współwystępującej siarki otrzymywanej w procesie utylizacji siarkowodoru. Dla tego złoża został wyznaczony obszar i teren górniczy „Zielin-1” o powierzchni 1 092 909 m².

Eksplatację prowadzi PGNiG w Warszawie Oddział w Zielonej Górze na podstawie koncesji nr 44/96 z dnia 31 października 1996 r.

3.2.2. POZIOM OBCIĄŻENIA GMINY PROBLEMEM WSI POPEGEEROWSKICH

Przeprowadzenie analizy dotyczącej sytuacji obszarów popegeerowskich, jest wymogiem formalnym stawianym przez programami rewitalizacji realizowanymi w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Dlatego istotnym elementem prowadzonych działań związanych z partycypacyjnym charakterem dokumentu, a zrazem wynikających z chęci poznania sytuacji, w której znajdują się wszystkie obszary gminy Mieszkowice, było uzyskanie informacji na temat obszarów popegeerowskich w gminie.

Charakterystyczną cechą obszarów wiejskich w województwie zachodniopomorskim, w tym gminy Mieszkowice, był duży udział w rolnictwie państwowych gospodarstw. Oprócz wypełniania funkcji produkcyjnych, jednostki te organizowały również życie społeczne na obszarach wiejskich oraz podtrzymywały aktywność społeczno-gospodarczą małych i średnich miast.

Wraz z likwidacją systemu państwowego rolnictwa i rozwojem sektora prywatnego na wsi, funkcje obszarów wiejskich uległy daleko idącym przeobrażeniom.

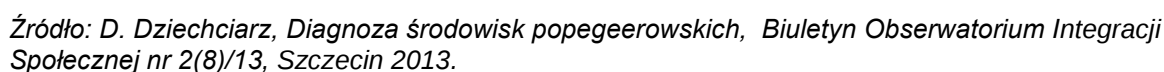
Państwowych Gospodarstw Rolnych nie ma już od ponad 20 lat. Nie znaczy to jednak, że zniknęły one bez śladu. Oprócz zdewastowanego mienia, w tym budynków mieszkalnych i środków produkcji, zostali także ludzie – byli pracownicy PGR-ów wraz z rodzinami. Pewnej części z nich udało się odnaleźć w wolnorynkowej rzeczywistości, lecz większość do dziś nie znalazła dla siebie miejsca, przekazując tę bezradność następnym pokoleniom².

W potocznej świadomości istnieje stereotyp biednych obszarów popegeerowskich, zamieszkałych przez ludzi, którzy przez długie lata pracy w komunistycznej gospodarce, zostali nauczeni biernej i roszczeniowej postawy. Jednocześnie jednak, tereny obejmujące były PGR-y są rzadko wyodrębniane w badaniach i analizach.

Przeprowadzone analizy sytuacji obszarów wiejskich w gminie Mieszkowice wskazują, że na terenach ogólnie określanych jako popegeerowskie, skupiają się wszystkie problemy polskiej wsi. Wśród podstawowych problemów dotyczących obszarów popegeerowskich, wymienić należy wysoką stopę bezrobocia (w tym długotrwałego), niską aktywność mieszkańców, słabo rozwiniętą przedsiębiorczość, brak infrastruktury, niską estetykę przestrzeni publicznej.

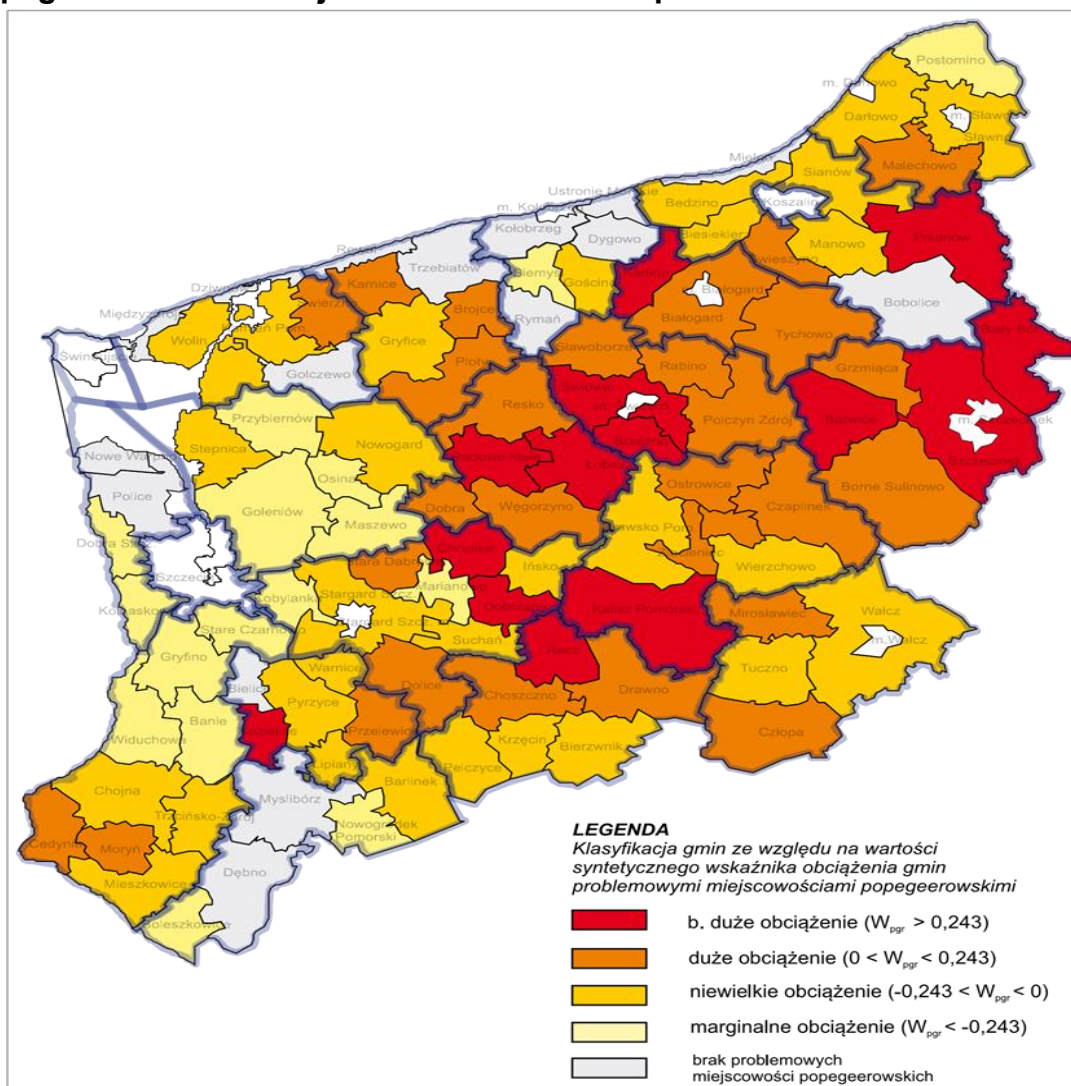
² D. Dziechciarz, Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Szczecin 2013.

Rysunek 9. Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem

- odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem w gminie (wskaźnik społeczności popegeerowskiej);
- bezrobocie na obszarze wiejskim w gminie (wskaźnik bezrobocia);
- odsetek mieszkańców żyjących w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w problemowych miejscowościach popegeerowskich w danej gminie (wskaźnik ubóstwa).

Rysunek 10. Obciążenie gmin problemowymi miejscowościami popegeerskimi w województwie zachodniopomorskim

Źródło: D. Dziechciarz, *Diagnoza środowisk popegeerskich*, *Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej* nr 2(8)/13, Szczecin 2013.

Na podstawie uzyskanych wartości wskaźnika W_{PGR} , dokonano klasyfikacji gmin. Wykazała ona wysoki poziom obciążenia gminy Mieszkowice problemami wsi popegeerskich – patrz rys.10.

Przeprowadzone w ramach procesu rewitalizacji, pogłębione badania sytuacji obszarów wiejskich w gminie Mieszkowice wykazały, iż problem popegeerskiej przeszłości obszarów wiejskich, w szczególności dotyczy miejscowości:

1. Troszyn.
2. Goszków.
3. Kamionka.
4. Kurzycko.

Skutkiem zmian społeczno-gospodarczych na obszarach wiejskich gminy Mieszkowice, są przeobrażenia rynku pracy, wśród których najbardziej niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost bezrobocia. Jest ono jednym z najważniejszych społecznych i ekonomicznych problemów Gminy Mieszkowice, a szczególnie miejscowości związanych wcześniej z ukierunkowaną produkcją rolniczą dawnych PGR.

W obecnych realiach rynkowych szansę na utrzymanie się z rolnictwa ma nieliczna grupa większych obszarowo gospodarstw rolnych. Na wskaźnik bezrobocia wpływ ma również stopień wykształcenia ludności. Wśród bezrobotnych, największą grupę stanowią osoby posiadające zaledwie wykształcenie podstawowe³.

Rysunek 11. Obiekty byłego PGR w Troszynie

Źródło: UM Mieszkowice.

W wyniku ich zniknięcia, powstała luka w zatrudnieniu nie została wypełniona do dziś. Duże prywatne gospodarstwa rolne, z różnych względów nie stały się alternatywą dla zlikwidowanych PGR. Do negatywnych skutków tej sytuacji należy również zaliczyć liczną emigrację młodych i dynamicznych osób oraz rozwój tzw. szarej strefy gospodarczej.

Zaprzestanie działalności uspołecznionych gospodarstw rolnych, jest niewątpliwie do dziś główną przyczyną wysokiego poziomu bezrobocia w obszarach wiejskich gminy Mieszkowice. W dużym stopniu problem ten jest łagodzony dzięki przygranicznemu charakterowi gminy i względnej łatwości znalezienia pracy po drugiej stronie granicy.

Nadal jednak w przestrzeni publicznej widoczne są konsekwencje związane z rozwiązaniem PGR. Znajduje to odzwierciedlenie w pozostałych na terenie gminy

³ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieszkowice, <http://bip.mieszkowice.pl/pobierz/96>

nieruchomościach o różnym stanie technicznym i różnym sposobie ich obecnego wykorzystania.

Rysunek 12. Zabudowania PRG we wsi Kamionka

Źródło: UM Mieszkowice.

Podsumowanie

Przeprowadzona pogłębiona analiza sytuacji w której znalazły się obszary wiejskie w gminie Mieszkowice, wykazała iż są one miejscem kumulacji wielu niekorzystnych procesów i zjawisk. W sposób szczególny dotyczy to obszarów, popegeerowskich. W gminie Mieszkowice za obszary takie uznano miejscowości Troszyn, Goszków, Kamionka, Kurzycko. Przeprowadzone badania wykazały, iż kluczowymi problemami obszarów popegeerowskich w gminie Mieszkowice są:

1. Depopulacja;
2. Starzejące się społeczeństwo;
3. Ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej;
4. Stan infrastruktury technicznej w tym budynków mieszkalnych;
5. Niska estetyka przestrzeni publicznej;
6. Dysfunkcje społeczne;
7. Ograniczony dostęp do kultury i wysokiej jakości edukacji;
8. Brak atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu;
9. Brak atrakcyjnych miejsc pracy.

3.3. DIAGNOZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Przeprowadzona przy współudziale ekspertów zewnętrznych i mieszkańców diagnoza obecnej sytuacji w gminie Mieszkowice, posłużyła do jednoznacznej delimitacji zdegradowanych obszarów oraz zdefiniowaniu najistotniejszych, z punktu widzenia procesu rewitalizacji, problemów społeczności lokalnej.

Diagnoza obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną i infrastrukturalną.

W jej ramach wykonana została analiza ilościowa i jakościowa pozyskanych danych statystycznych, analiza badań jakościowych, a także przedstawiono wnioski płynące z dyskusji i obserwacji prowadzonych w ramach prac nad programem.

Celem diagnozy było także sporządzenie charakterystyki ważnych dla rewitalizacji deficytów i walorów obszarów, obejmujących m.in. stan infrastruktury technicznej i mieszkalnictwa, zagospodarowanie przestrzenne, wartości kulturowe, stan środowiska przyrodniczego oraz sytuację społeczną i gospodarczą.

Uzyskanie porównywalności wyników diagnozy, wymagało przetwarzania danych, w ramach możliwie podobnych do siebie jednostek przestrzennych.

3.3.1. SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA GMINY

W celu zobrazowania sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Mieszkowice, w sposób pogłębiony i pozwalający na identyfikację zjawisk faktycznie kryzysowych.

W badaniu gminy wykorzystano w szczególności analizę podstawowych cech jednostek, m.in. liczbę ludności ogółem, liczbę mężczyzn, liczbę kobiet, liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, liczbę mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą, liczbę podmiotów gospodarki narodowej.

Przygotowując diagnozę sytuacji, w której znajduje się gmina Mieszkowice, szczególną uwagę zwrócono na sferę społeczną. Związane to było z licznymi sygnałami płynącymi od mieszkańców gminy, wskazujących na duże deficyty w tym zakresie. W sposób szczególny wskazywano na zagrożenia demograficzne, wynikające z zauważalnego przez mieszkańców procesu depopulacji gminy.

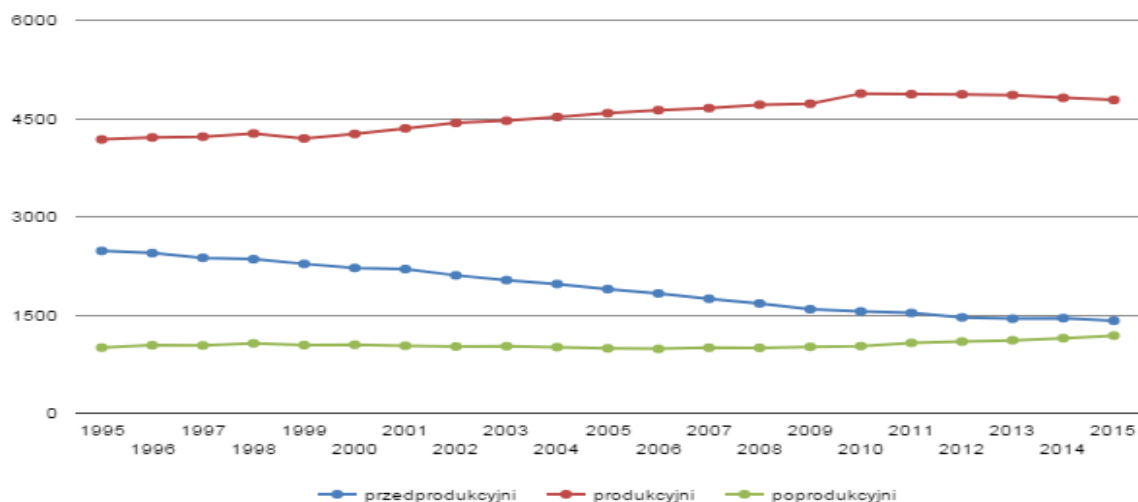
Na strukturę populacji gminy Mieszkowice mają wpływ trzy kluczowe procesy: starzenie się siły roboczej, zmniejszanie przyrostu naturalnego, zmiany demograficzne spowodowane migracjami. Dlatego też najważniejszym kierunkiem rozwoju gminy jest wykorzystanie popytu zewnętrznego na infrastrukturę i usługi.

Przeprowadzone wywiady z interesariuszami procesu rewitalizacji w gminie Mieszkowice potwierdziły, że jednym z istotnych problemów społecznych są niekorzystne procesy demograficzne – wykres 2.

Analiza procesów demograficznych zachodzących w gminie Mieszkowice, wskazała na niepokojącą tendencję spadku ilości osób w wieku

przedprodukcyjnym, przy jednocześnie sukcesywnie zwiększającej się liczbie osób w wieku poprodukcyjnym

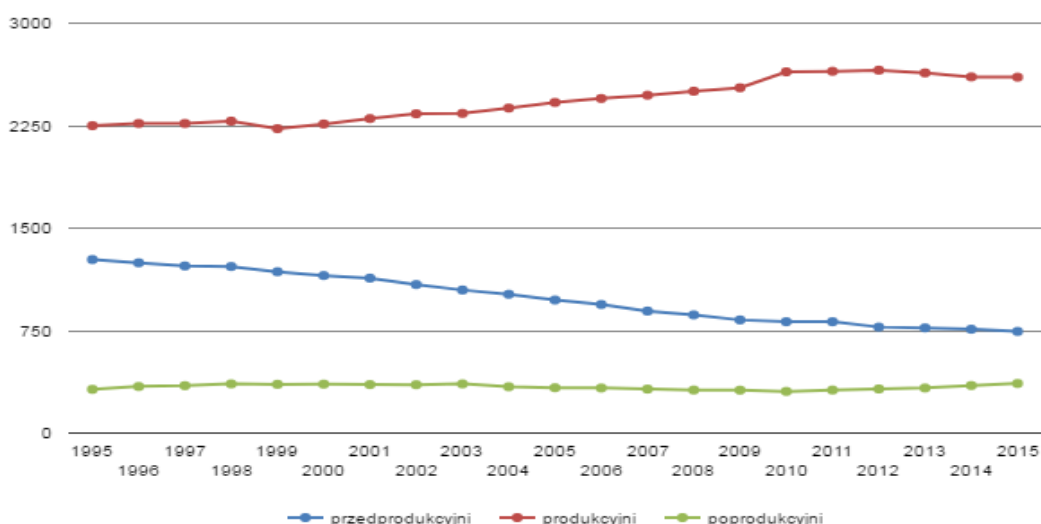
Wykres 2. Liczba ludności w gminie Mieszkowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

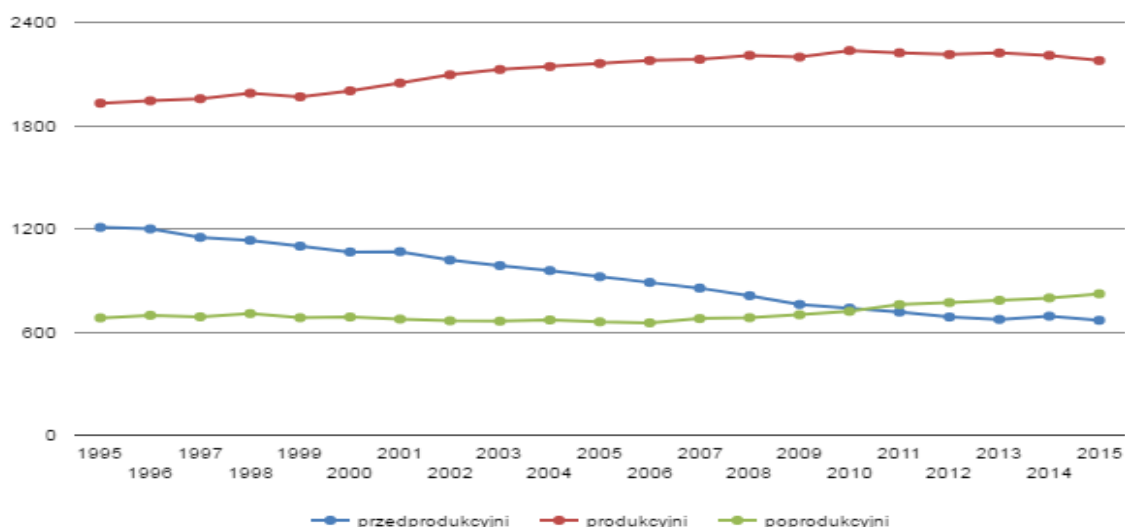
Świadczy to o niepokojącym w kontekście przyszłości, zjawisku starzenia się społeczności gminy. Zjawisko to w równym stopniu dotyka mężczyzn i kobiety – patrz wykres 3. i 4.

Wykres 3. Liczba mężczyzn w gminie Mieszkowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 4. Liczba kobiet w gminie Mieszkowice

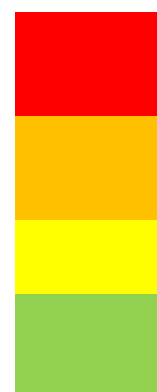

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kryterium demograficzne odnoszące się do zjawiska depopulacji gminy, odzwierciedla kluczowe procesy społeczne zachodzące w gminie. Zmniejszająca się liczba mieszkańców wpływa w długim okresie czasu na strukturę demograficzną i atrakcyjność gminy. Ma to też swój negatywny wpływ na rozwój gospodarczy gminy, w tym przede wszystkim na: jakość kapitału ludzkiego, chłonność rynku, profil zapotrzebowania na usługi publiczne.

Dla określenia nasilenia procesów depopulacyjnych zachodzących w gminie Mieszkowice, wykorzystano standardowy wskaźnik koncentracji. Interpretacja wskaźnika koncentracji jest następująca:

- wartość od 1,25 w górę oznacza bardzo wysoką koncentrację badanego zjawiska,
- wartość od 1,00 do 1,24 oznacza wysoką koncentrację zjawiska,
- wartość od 0,76 do 0,99 oznacza niską koncentrację zjawiska.
- wartość od 0,75 w dół oznacza bardzo niską koncentrację zjawiska.

Problemy demograficzne mają potwierdzenie w danych ilościowych. Problem spadającej liczby mieszkańców dotyczy w największym stopniu obszarów wiejskich. W 2015 r. w porównaniu z rokiem 2011, liczba mieszkańców obszarów wiejskich zmniejszyła się o 76 osób, co oznacza spadek o 2% - (tab. 2).

Tabela 2. Wskaźnik koncentracji

	Liczba ludności ogółem			WSKAŹNIK KONCENTRACJI
	Rok 2011	Rok 2015	RÓŻNICA	
GMINA	7476	7380	-96	1,000
OBSZAR WIEJSKI	3864	3788	-76	1,54
MIASTO	3612	3592	-20	0,428

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W przypadku obszarów miejskich, liczba mieszkańców w analizowanym okresie zmniejszyła się o 20 osób.

Analiza wskaźnika koncentracji dotycząca depopulacji, wskazuje na bardzo duży deficyt osób w wieku produkcyjnym obserwowany na obszarze wiejskim gminy. Natomiast w samym mieście, ta grupa charakteryzuje się bardzo niską koncentracją.

Tabela 3. Wskaźnik koncentracji osób w wieku przedprodukcyjnym

	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym			WSKAŹNIK KONCENTRACJI
	Rok 2011	Rok 2015	RÓŻNICA	
GMINA	1531	1412	-119	1,000
OBSZAR WIEJSKI	706	691	-15	0,258
MIASTO	825	721	-104	1,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 4. Wskaźnik koncentracji osób w wieku produkcyjnym

	Liczba ludności w wieku produkcyjnym			WSKAŹNIK KONCENTRACJI
	Rok 2011	Rok 2015	RÓŻNICA	
GMINA	4871	4783	-88	1,000
OBSZAR WIEJSKI	2414	2347	-67	1,55
MIASTO	2457	2436	-21	0,469

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Starzejące się społeczeństwo, to jeden z głównych problemów społecznych współczesnej Europy. Wydłużający się okres życia Europejczyków, przy nadal spadającym przyroście naturalnym powoduje, że wiele obszarów w Europie, w tym Gmina Mieszkowice, coraz mocniej odczuwa problem braku kandydatów do pracy, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym – patrz tabela 5.

Tabela 5. Wskaźnik koncentracji osób w wieku poprodukcyjnym

	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym			WSKAŹNIK KONCENTRACJI
	Rok 2011	Rok 2015	RÓŻNICA	
GMINA	1074	1185	111	1,000
OBSZAR WIEJSKI	492	554	62	1,19
MIASTO	582	631	49	0,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskazana sytuacja, poza wymiarem ekonomicznym ma to także wpływ na zmianę stosunków społecznych w starzejących się społecznościach. Konflikt między potrzebami osób starszych i młodzieży jest coraz bardziej widoczny w całej gminie.

Tabela 6. Depopulacja – koncentracja zjawiska

	LUDNOŚĆ OGÓŁEM	PRZEDPRODUKCYJNI	PRODUKCYJNI	POPRODUKCYJNI
GMINA	1	1	1	1
OBSZAR WIEJSKI	1,54	0,26	1,55	1,19
MIASTO	0,43	1,71	0,47	0,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 7. Podstawowe dane dotyczące demografii w gminie Mieszkowice w latach 2011-2015

GMINA	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU 25-34 NA 1000 MIESZKAŃCÓW	160,8	165,0	169,4	170,4	170,9
LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU POPPRODUKCYJNYM DO LICZBY MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM W %	0,14	0,15	0,15	0,15	1,16
PRZYROST NATURALNY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	2,35	0,78	-1,04	0,78	0,65
SALDO MIGRACJI NA 1000 MIESZKAŃCÓW	-0,13	-6,79	-2,74	-5,61	BD
WSPÓŁCZYNNIK DZIETNOŚCI	1,59	1,60	1,58	1,36	1,31
MIASTO	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU 25-34 NA 1000 MIESZKAŃCÓW	160	166,8	173,7	178,4	177,6
LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU POPPRODUKCYJNYM DO LICZBY MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM W %	0,14	0,14	0,14	0,15	0,15
PRZYROST NATURALNY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	1,04	0,00	-1,70	-0,13	0,39
SALDO MIGRACJI NA 1000 MIESZKAŃCÓW	1,17	-1,17	1,17	-3,92	BD
WSPÓŁCZYNNIK DZIETNOŚCI	1,63	1,55	1,28	1,00	1,18

OBSZAR WIEJSKI	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU 25-34 NA 1000 MIESZKAŃCÓW	161,5	163,2	165,3	162,9	164,5
LICZBA MIESZKAŃCÓW W WIEKU POPRODUKCYJNYM DO LICZBY MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM W %	0,15	0,15	0,16	0,16	0,17
PRZYROST NATURALNY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	1,31	0,78	0,65	0,91	0,26
SALDO MIGRACJI NA 1000 MIESZKAŃCÓW	-1,31	-5,61	-3,92	-1,70	BD
WSPÓŁCZYNNIK DZIETNOŚCI	1,55	1,66	1,87	1,71	1,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza danych demograficznych w okresie 2011-2015, wskazuje na stosunkowo stabilny poziom liczby młodych mieszkańców - tabela 7. Widoczny jest także wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji wykazują wartości ujemne. Współczynnik dzietności jest na niskim poziomie.

Wielokrotnie w przeprowadzonych wywiadach z mieszkańcami gminy, wskazywano, że istotnym problemem w Mieszkowicach jest niska aktywność ekonomiczna mieszkańców. Dlatego celowym było przeprowadzenie analizy tego zjawiska – patrz tabela 7.

Tabela 8. Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób

	2012	2013	2014	2015
GMINA	7,1	7,2	7,1	7,2
OBSZAR WIEJSKI	8,2	8,3	8,2	8,1
MIASTO	5,8	6,1	5,9	6,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

	2012	2013	2014	2015
GMINA	7,9	8,3	8,5	8,4
OBSZAR WIEJSKI	9,5	9,8	9,8	10,0
MIASTO	6,3	6,8	7,0	6,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zarówno w przypadku liczby podmiotów gospodarczych, jak i podmiotów gospodarki narodowej, przypadających na 100 mieszkańców, największa ich koncentracja występuje na obszarach wiejskich – patrz tabele 8.,9.

Jest to sytuacja nietypowa. Zazwyczaj w przypadku podobnych gmin, wyraźna koncentracja aktywności ekonomicznej mieszkańców występuje na obszarach miejskich.

W Mieszkowicach mamy natomiast do czynienia z sytuacją, w której aktywność ekonomiczna mieszkańców jest większa w przypadku obszarów wiejskich. Związane jest to niewątpliwie z rolniczym charakterem gminy, ale jednocześnie wskazuje na problemy obszaru miejskiego.

Przeprowadzone badania ilościowe i jakościowe w obszarze gminy, zostały uzupełnione analizami dotyczącymi sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Mieszkowice na tle pozostałych gmin powiatu gryfińskiego i województwa zachodniopomorskiego. Do porównania przyjęto następujący zestaw wskaźników:

- A. Ludność na 1 km²
- B. Dochody ogółem na mieszkańca
- C. Dochody własne na mieszkańca
- D. Wydatki ogółem na mieszkańca
- E. Depopulacja (różnica liczby mieszkańców 2016-2011)
- F. Udział osób w wieku przedprod. do ogólnej liczby mieszkańców na 1000 m.
- G. Wskaźnik „starzenia się” - udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku przedprod.
- H. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem
- I. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
- J. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. osób
- K. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym
- L. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych wodociąg
- M. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych kanalizacja
- N. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę.

Tabela 10. Zestawienie wybranych wskaźników gminy Mieszkowice na tle gmin powiatu gryfińskiego (A-G)

	A	B	C	D	E	F	G
Mieszkowice	30,64	3 655,20	1 656,34	3 935,61	-163	188,29	0,88
Banie	31,11	3 812,59	1 369,17	3 382,36	-136	185,23	0,96
Cedynia	23,92	4 200,53	2 136,16	3 915,71	-147	180,79	0,95
Chojna	41,83	2 996,00	1 295,89	3 038,37	-161	182,66	0,95
Gryfino	126,79	3 660,94	2 401,16	3 393,35	48	179,02	1,09
Moryń	34,77	3 000,88	1 312,63	2 806,07	-104	180,33	0,98
Stare Czarnowo	25,06	3 760,85	2 313,42	3 308,19	-36	171,23	1,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Trzcińsko-Zdrój	31,89	3 297,92	1 347,12	3 587,33	-240	178,99	1,09
Widuchowa	26,29	3 085,28	1 376,32	3 046,15	-84	187,03	0,88
Średnia powiatu	41,37	3 496,69	1 689,80	3 379,24	-114	181,51	0,99

Dochody ogółem na mieszkańca w gminie Mieszkowice wynoszą 3 655,20 zł, co jest kwotą sięgającą powyżej średnich dochodów w powiecie gryfińskim. Natomiast dochody własne na mieszkańca wynoszą 1656,34 zł, czyli poniżej średniej dla powiatu gryfińskiego.

Wydatki ogółem na mieszkańca w Mieszkowicach są najwyższe w powiecie i wynoszą 3 935,61 zł.

Wskaźnik depopulacji w gminie Mieszkowice jest jedną z najwyższych w powiecie. Pod tym względem Mieszkowice wyprzedza tylko Trzcińsko-Zdrój. Po raz kolejny potwierdzone zostały zatem wyniki wywiadów z mieszkańcami, którzy wskazywali, iż jest to szczególnie istotny problem w gminie.

Tabela 11. Zestawienie wybranych wskaźników gminy Mieszkowice na tle gmin powiatu gryfińskiego (H-N)

	H	I	J	K	L	M	N
Mieszkowice	0,10	7,57	857,72	11,06	79,7	61,3	23,3
Banie	0,11	7,98	788,70	9,72	92,5	51,1	21,8
Cedynia	0,15	9,06	1 117,24	12,67	100	26,1	25,3
Chojna	0,09	9,07	1 073,17	12,45	80,7	31,1	24,2
Gryfino	0,04	4,71	1 169,47	14,36	77,2	57,4	23,1
Moryń	0,10	9,51	778,80	9,23	98,4	46,6	23,3
Stare Czarnowo	0,12	4,26	1 144,64	13,93	83	56,5	22,9
Trzcińsko-Zdrój	0,12	10,16	724,77	8,06	89,8	72,8	22,2
Widuchowa	0,14	7,21	897,80	10,90	99,8	28,9	22,9
Średnia powiatu	0,11	7,72	950,26	11,37	89,01	47,98	23,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przeprowadzone analizy wykazały, że udział osób w wieku przedprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców na 1000 osób w Mieszkowicach jest najwyższy, co uznać należy za korzystne zjawisko.

W porównaniu do pozostałych gmin powiatu gryfińskiego, udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem waha się na poziomie średnim, podobnie jak udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

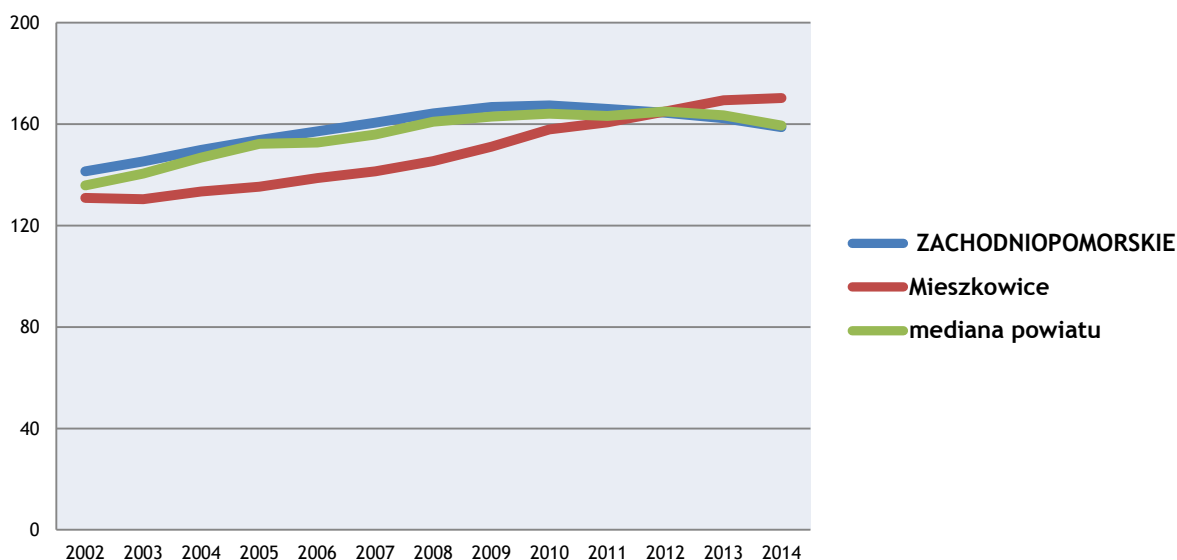
Liczba podmiotów wpisanych do REGON jest jednym z najniższych w porównaniu do pozostałych gmin powiatu. Natomiast liczba osób prowadzących działalność gospodarczą jest poniżej średniej.

W Mieszkowicach 79,7% budynków mieszkalnych jest podłączonych do wodociągu, co plasuje gminę na jednym z ostatnich miejsc w powiecie gryfińskim.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w gminie Mieszkowice wynosi 23,3 m², czyli prawie tyle co średnia powiatu.

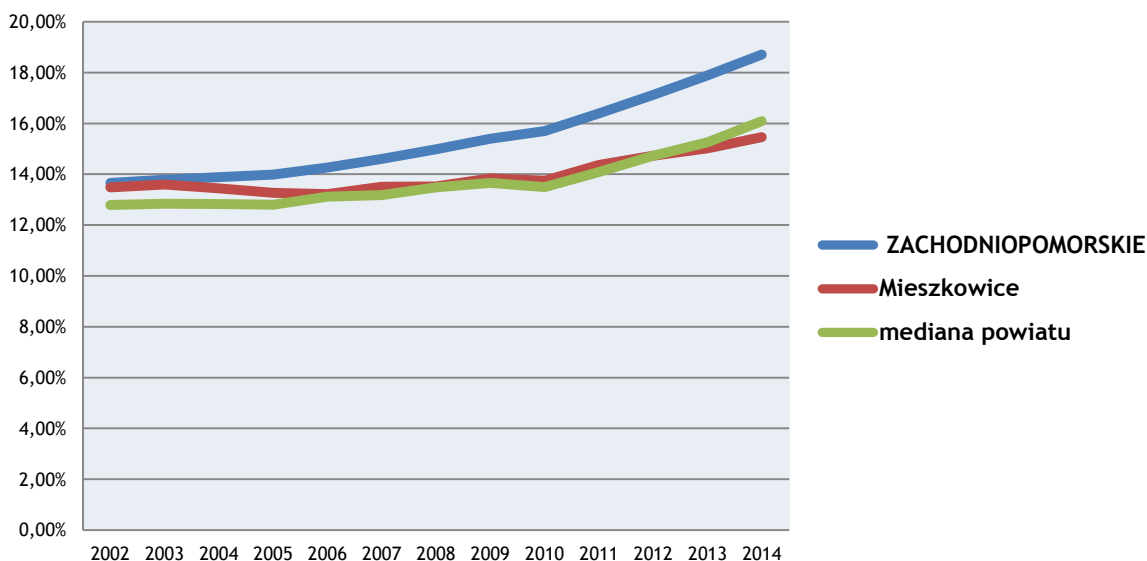
Pod względem liczby mieszkańców w wieku 25-34 lat, gmina Mieszkowice charakteryzuje się w ostatnich latach wyższymi wartościami niż województwo zachodniopomorskie i powiat gryfiński – patrz wykres 6.

Wykres 5. Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców w latach 2002-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 6. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do liczby mieszkańców w % w latach 2002-2014

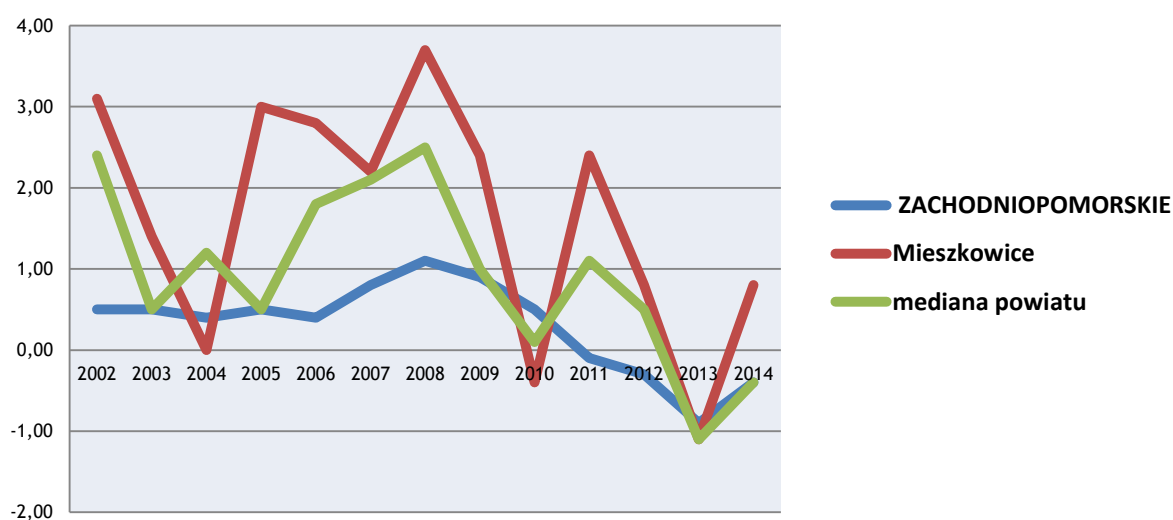

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując dane charakteryzujące populację mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym, zauważyć należy procentowy wzrost liczny osób w tej grupie. Dotyczy to zarówno województwa zachodniopomorskiego, jak i powiatu oraz samej gminy Mieszkowice - patrz wykres 6.

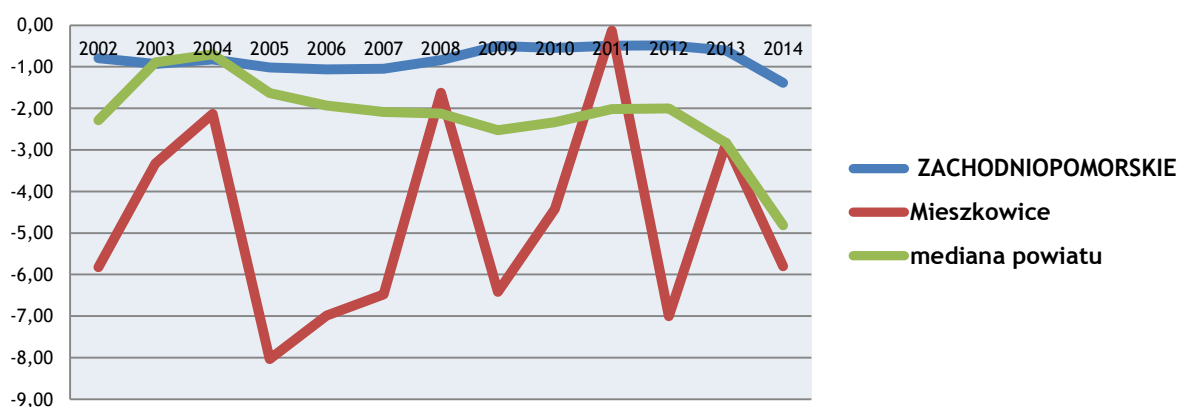
W ostatnich latach wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie nieco się poprawił. Przełomowym był rok 2013, w którym odnotowano historycznie najniższe wskaźniki przyrostu naturalnego zarówno w województwie, powiecie, jak i w gminie Mieszkowice. W 2014 roku wskaźnik przyrostu naturalnego był już wyraźnie wyższy niż w 2013, ale nadal ujemny.

Wykres 7. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2002-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

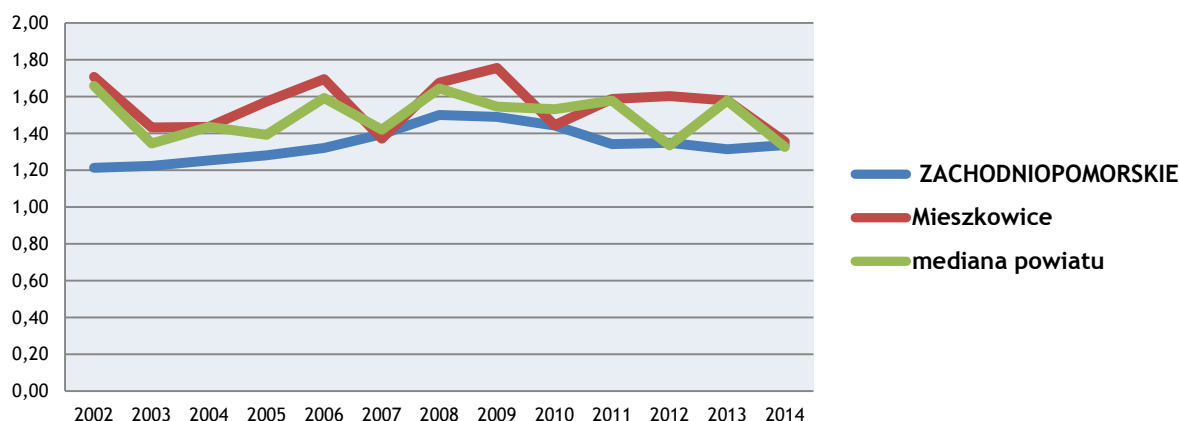
Wykres 8. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w latach 2002-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przeprowadzone badania ilościowe potwierdziły wyniki przeprowadzonych wywiadów, z których wynikało, że niezwykle ważnym problemem społecznym w Mieszkowicach jest migracja mieszkańców. Analizując dane statystyczne, wyraźnie widać niepokojące i utrzymujące się od lat ujemne saldo migracji – patrz wykres 8.

Wykres 9. Współczynnik dzietności w latach 2002-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Oznaczać to może, że statystycznie obszar gminy jest nieatrakcyjny dla mieszkańców, którzy opuszczają gminę. Jednocześnie na ich miejsce nie pojawiają się inne osoby spoza gminy, co potęguje niekorzystne zjawiska społeczne i demograficzne. W pewnym stopniu związane jest to z przygranicznym charakterem gminy, który sprzyja poszukiwaniu pracy, a często także miejsca zamieszkania po drugiej stronie granicy.

Wartości współczynnika dzietności w gminie Mieszkowice są także niekorzystne. Zgodnie z przyjętymi normami dopiero wskaźnik dzietności przekraczający wartość 2,2 oznacza zdolność populacji do samoistnej odbudowy swojego potencjału biologicznego. W przypadku Mieszkowic wskaźnik ten nie przekracza wartości 1,4.

Analizując problemy obszarów gminy, zwrócono szczególną uwagę na opinie mieszkańców dotyczące niezadawalającej sytuacji w zakresie dostępu do wysokiej jakości edukacji w gminie.

Niska jakość edukacji jest szeroko opisywanym w literaturze przedmiotu czynnikiem sprzyjającym procesom depopulacji. Z kolei wysoko oceniana oferta edukacyjna jest postrzegana jako czynnik przyciągający nowych mieszkańców⁴.

⁴ K. Slany, A. Małek, I. Szczepaniak–Wiecha (red.), Systemy wartości a procesy demograficzne, Kraków 2003; L. Kocik, Rodzina w obliczu wartości i wzorów życia ponowoczesnego świata, Kraków 2006; M. Szyszka (red.), Społeczeństwo – przestrzeń – rodzina. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Piotrowi Kryczce, Lublin 2009; T. Szlendak, Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie, Warszawa 2011.

Analizę wyników testów gimnazjalnych i tzw. „sprawdzianu szóstoklasisty” przeprowadzonego w gminie przedstawiono w tabelach 12. i 13.

Tabela 12. Wyniki testu gimnazjalnego w 2016 (%)

	HISTORIA	POLSKI	NAUKI PRZYRODNICZE	MATEMATYKA
ZACHODNIOPOMORSKIE	53,66	64,93	48,77	45,17
POWIAT GRYFIŃSKI	52,81	63,09	46,24	42,44
GMINA MIESZKOWICE	50,29	57,05	39,69	37,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

W porównaniu do średniej wojewódzkiej, szczególnie niekorzystnie przedstawiają się wyniki egzaminów gimnazjalnych w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych. Najbardziej niekorzystna sytuacja dotyczy wyników nauczania w ramach przedmiotu matematyka. Jednocześnie należy wspomnieć, że w porównaniu do średnich ogólnopolskich wyników egzaminu gimnazjalnego, województwo zachodniopomorskie wypada bardzo niekorzystnie.

Tabela 13. Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w 2016 r (%)

	CZĘŚĆ PIERWSZA	JĘZYK POLSKI	MATEMATYKA
ZACHODNIOPOMORSKIE	59,59	68,27	50,40
POWIAT GRYFIŃSKI	56,89	67,36	45,90
GMINA MIESZKOWICE	60,28	69,92	50,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku oceny jakości edukacji na poziomie szkoły podstawowej. Wyniki przeprowadzonych egzaminów wskazują na pilną potrzebę przeprowadzenia działań wspierających placówki edukacyjne na obszarze gminy. Problem jakości edukacji w gminie znalazł swoje odzwierciedlenie w zgłaszanych projektach rewitalizacyjnych, przedstawionych w dalszej części LPR.

Podsumowanie

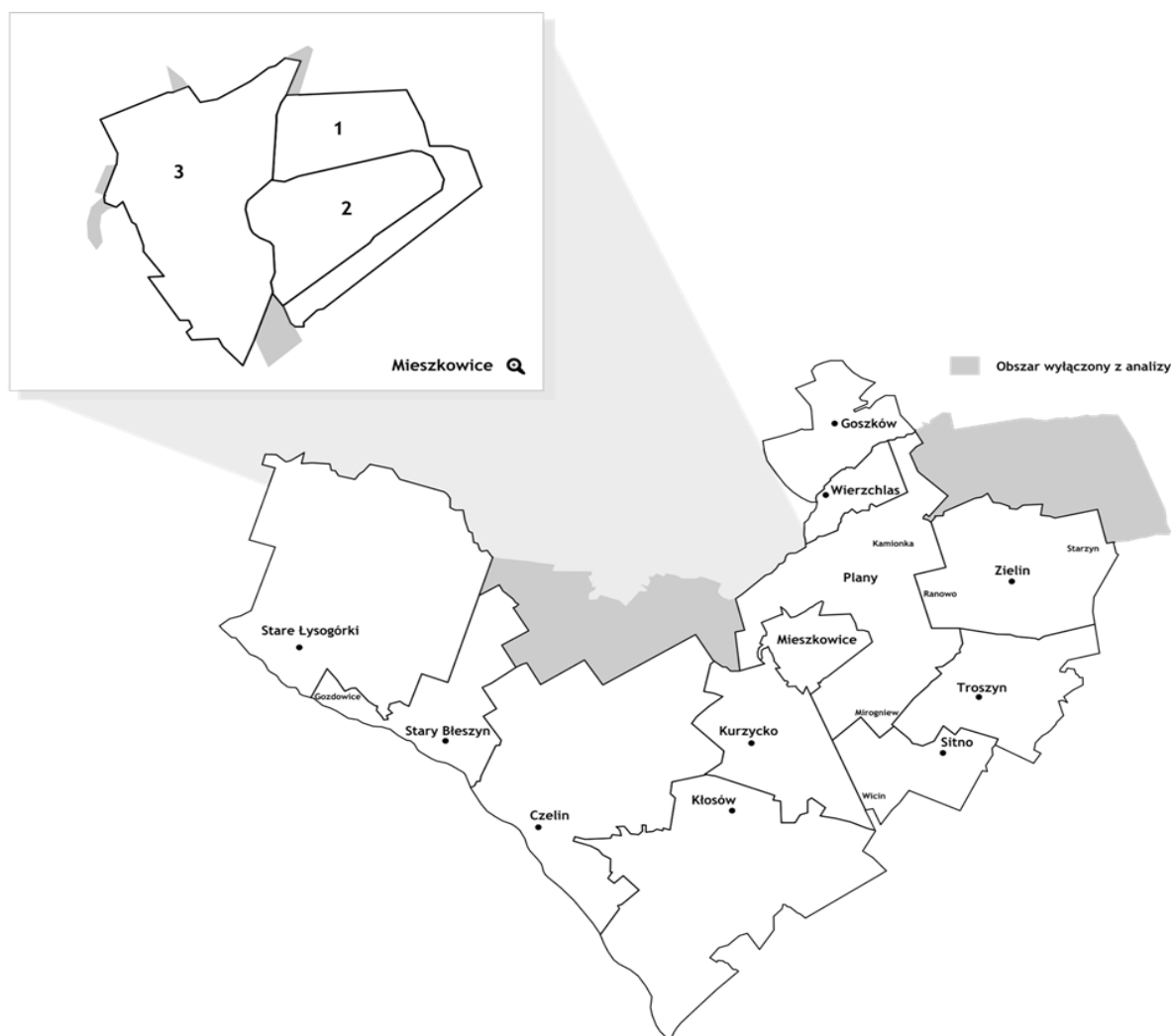
Przeprowadzona diagnoza zjawisk kryzysowych występujących w gminie Mieszkowice w sferze społeczno-gospodarczej wykazała, iż wśród najistotniejszych problemów społeczeństwa Mieszkowic wymienić należy:

1. Postępujący proces depopulacji;
2. Starzejące się społeczeństwo;
3. Niekorzystny wskaźnik przyrostu naturalnego;
4. Niskie dochody własne gminy na 1 mieszkańca
5. Duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej

3.4. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego, na którym następnie dokonano zakreślenia obszaru rewitalizacji, był kluczowym etapem prac nad LPR. Prawidłowe określenie obszaru zdegradowanego, możliwe było dzięki przeprowadzeniu wnikliwej diagnozy. Diagnozę rozmieszczenia zjawisk kryzysowych wykonano dla całej gminy, z wykorzystaniem obiektywnych, weryfikowalnych wskaźników w wydzielonych obszarach analitycznych.

Rysunek 13. Granice wydzielonych obszarów analitycznych w gminie Mieszkowice

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dzięki przeprowadzonym analizom ilościowym i jakościowym, możliwa była jego delimitacja. Obszar zdegradowany został wyznaczony w oparciu o wyniki analizy wskaźnikowej oraz wyniki ankiety sondażowej.

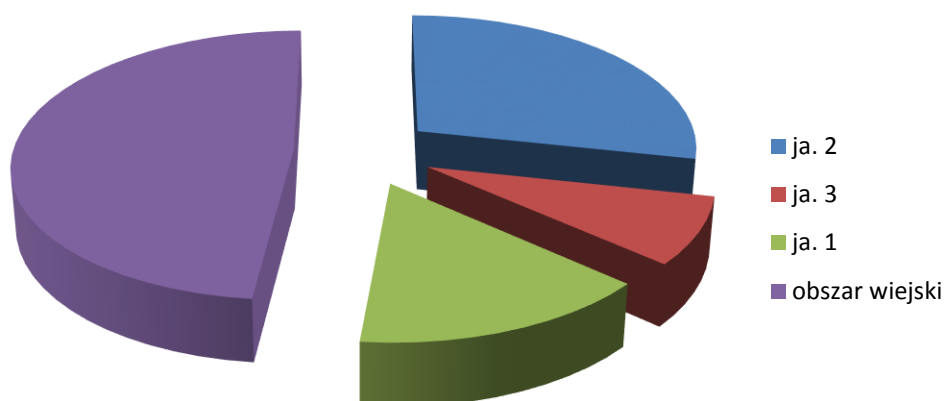
Mieszkowice są gminą miejsko-wiejską, cechującą się więc zróżnicowaniem jakościowym i ilościowym występujących problemów w poszczególnych obszarach.

By dokładnie scharakteryzować negatywne zjawiska w gminie Mieszkowice, zbadano mierniki dla zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych i infrastrukturalnych.

Pierwszym krokiem do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w gminie Mieszkowice było pozyskanie i analiza danych dotyczących ilości mieszkańców i powierzchni w poszczególnych jednostkach analitycznych. Według danych uzyskanych z Urzędu Miasta w Mieszkowicach, gminę zamieszkuje 7383 mieszkańców, z czego najwięcej osób mieszka w jednostce analitycznej 2 centrum – 2095 osób.

Pod względem ilości mieszkańców kolejno najludniejsze są: jednostka analityczna 1 wschód - 1123 osób , sołectwo Zielin - 716 osób oraz jednostka analityczna 3 zachód - 596 osób. Wyraźnie widać zatem koncentrację ludności gminy na terenach miejskich.

Rysunek 14. Podział mieszkańców według miejsca zamieszkania

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Gęstość zaludnienia w gminie wygląda podobnie. Największa jest w jednostce analitycznej 2 centrum – 1887 osób/km². Kolejne miejsca zajmują: jednostka analityczna 1 wschód – 527 osób/km² oraz jednostka analityczna 3 zachód – 472 osób/km². Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w Sitnie – 4 osoby/km². Gęstość zaludnienia wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona jest w tabeli poniżej.

Tabela 14. Gęstość zaludnienia w jednostkach analitycznych w gminie Mieszkowice

JEDNOSTKA ANALITYCZNA	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA (osoby/km ²)
JA 1 WSCHÓD	527,43
JA 2 CENTRUM	1887,39
JA 3 ZACHÓD	472,64
CZELIN	16,98
GOSZKÓW	24,79
KŁOSÓW	6,35
KURZYCKO	14,03
PLANY	9,24
SITNO	4,16
STARE ŁYSOGÓRKI	10,59
STARY BŁESZYN	4,94
TROSZYN	33,49
WIERZCHŁAS	11,92
ZIELIN	41,29

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Niemniej ważnym czynnikiem wyboru obszaru zdegradowanego była powierzchnia. Pod tym względem najmniejsza okazała się jednostka analityczna 2 centrum (1,11 ha). Największą powierzchnię zajmuje sołectwo Sitno (44,02 ha). Powierzchnię poszczególnych jednostek analitycznych przedstawiono w tabeli 15.

Tabela 15. Powierzchnia jednostek analitycznych w gminie Mieszkowice

JEDNOSTKA ANALITYCZNA	POWIERZCHNIA W km ²
JA 1 WSCHÓD	1,13
JA 2 CENTRUM	1,11
JA 3 ZACHÓD	2,38
CZELIN	22,68
GOSZKÓW	8,27
KŁOSÓW	31,36
KURZYCKO	13,33
PLANY	16,45
SITNO	44,02

STARE ŁYSOGÓRKI	37,41
STARY BŁESZYN	26,90
TROSZYN	20,78
WIERZCHŁAS	23,74
ZIELIN	17,34

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Porównując dane znajdujące się w poniższych tabelach zauważyć można, że najwięcej osób w wieku przedprodukcyjnym zameldowanych jest w sołectwie Sitno (26,23%). Wysokim odsetkiem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym charakteryzują się także sołectwa: Wierzchlas, Zielin, Czelin oraz jednostka analityczna 1 wschód. Proporcjonalnie najmniej osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkuje natomiast sołectwo Kłosów (13,57%) oraz jednostkę analityczną 2 centrum (15,23 %).

Tabela 16. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym

JEDNOSTKA ANALITYCZNA	ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM
JA 1 WSCHÓD	20,30
JA 2 CENTRUM	18,90
JA 3 ZACHÓD	15,23
CZELIN	21,37
GOSZKÓW	15,61
KŁOSÓW	13,57
KURZYCKO	18,18
PLANY	17,11
SITNO	26,23
STARE ŁYSOGÓRKI	16,13
STARY BŁESZYN	18,80
TROSZYN	17,31
WIERZCHŁAS	23,58
ZIELIN	20,95

Źródło: UM w Mieszkowicach.

W celu poprawnej delimitacji obszaru zdegradowanego w gminie, wykorzystano zestaw mierników odnoszących się do sfery społecznej, gospodarczej i przestrzenno-infrastrukturalnej.

Pozwoliło to na wykonanie obiektywnego zbadania przestrzennego rozmieszczenia negatywnych procesów i zjawisk na obszarze badanych jednostek

analitycznych z wykorzystaniem obiektywnych, weryfikowalnych mierników – patrz tabela 17. i 18.

Tabela 17. Mierniki

NAZWA	MIERNIK
SFERA SPOŁECZNA	
ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM	ODSETEK LICZBY OSÓB
LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1 TYS. OSÓB	LICZBA NA 1000 OSÓB
LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW	LICZBA NA 1000 OSÓB
POMOC SPOŁECZNA ZASIŁEK STAŁY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	LICZBA NA 1000 OSÓB
UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	UDZIAŁ WYRAŻONY W PROCENTACH
SFERA GOSPODARCZA	
ODSETEK OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI	ODSETEK LICZBY OSÓB
LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 OSÓB	LICZBA NA 1000 OSÓB
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI I DOŚWIADCZENIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH	UDZIAŁ WYRAŻONY W PROCENTACH
SFERA PRZESTRZENNO-INFRASTRUKTURALNA	
PUNKTY OŚWIETLENIOWE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	LICZBA NA 1000 OSÓB
AZBEST DO USUNIĘCIA DO LICZBY BUDYNKÓW	LICZBA W METRACH KWADRATOWYCH

Źródło: opracowanie własne.

Każda jednostka analityczna została poddana skrupulatnej analizie, z wykorzystaniem opisujących ją wartości przyjętych mierników.

Tabela 18. Zestawienie mierników zjawisk społecznych

	ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRO- DUKCYJNYM	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCY CH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 MIESZKAŃCÓW	LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW	POMOC SPOŁECZNA ZASIŁEK STAŁY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
JA 1 WSCHÓD	20,30	23,49	16,78	3,36	0,03
JA 2 CENTRUM	18,90	92,12	14,32	16,71	0,05
JA 3 ZACHÓD	15,23	51,65	8,90	16,03	0,04
CZELIN	21,37	174,14	2,64	23,75	0,05
GOSZKÓW	15,61	78,05	0,00	9,76	0,05
KŁOSÓW	13,57	100,50	0,00	10,05	0,06
KURZYCKO	18,18	96,26	0,00	0,00	0,08
PLANY	17,11	105,26	0,00	26,32	0,01
SITNO	26,23	120,22	5,46	10,93	0,06
STARE ŁYSOGÓRKI	16,13	204,30	17,92	35,84	0,06
STARY BŁESZYN	18,80	112,78	15,04	15,04	0,09
TROSZYN	17,31	120,14	5,30	10,60	0,05
WIERZCHŁAS	23,58	292,45	0,00	37,74	0,01
ZIELIN	20,95	34,92	0,00	1,40	0,04
ŚREDNIA	18,81	114,73	6,17	15,54	0,05
ODCHYLENIE STANDARDOWE	3,45	70,36	7,05	11,73	0,02

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z przyjętą metodologią mierniki zostały poddane procesowi standaryzacji, dzięki czemu możliwe było przeprowadzenie kolejnych analiz o charakterze ilościowym.

Tabela 19. Standaryzacja wartości mierników społecznych

STREFA SPOŁECZNA					
	ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRO-DUKCYJNYM	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 OSÓB	LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓ W	POMOC SPOŁECZNA ZASIŁEK STAŁY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
JA 1 WSCHÓD	-0,43	-1,30	1,51	-1,04	-0,85
JA 2 CENTRUM	-0,03	-0,32	1,16	0,10	0,09
JA 3 ZACHÓD	1,04	-0,90	0,39	0,04	-0,53
CZELIN	-0,74	0,84	-0,50	0,70	-0,01
GOSZKÓW	0,93	-0,52	-0,88	-0,49	0,00
KŁOSÓW	1,52	-0,20	-0,88	-0,47	0,63
KURZYCKO	0,18	-0,26	-0,88	-1,32	1,45
PLANY	0,49	-0,13	-0,88	0,92	-1,65
SITNO	-2,15	0,08	-0,10	-0,39	0,68
STARE ŁYSOGÓRKI	0,78	1,27	1,67	1,73	0,43
STARY BŁESZYN	0,00	-0,03	1,26	-0,04	1,89
TROSZYN	0,43	0,08	-0,12	-0,42	-0,05
WIERZCHLAS	-1,39	2,53	-0,88	1,89	-1,49
ZIELIN	-0,62	-1,13	-0,88	-1,21	-0,58

Źródło: opracowanie własne.

Według tej samej metodologii dokonano analizy poszczególnych jednostek analitycznych w kontekście sfery gospodarczej i przestrzenno-infrastrukturalnej.

Tabela 20. Zestawienie mierników zjawisk gospodarczych

SFERA GOSPODARCZA			
	ODSETEK OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM	LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 OSÓB	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI I DOŚWIADCZENIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH
JA 1 WSCHÓD	10,91	169,46	0,21
JA 2 CENTRUM	16,75	16,71	0,23
JA 3 ZACHÓD	18,88	52,54	0,77
CZELIN	12,93	0,00	0,42

GOSZKÓW	12,93	24,39	0,33
KŁOSÓW	11,61	10,05	0,53
KURZYCKO	11,08	21,39	0,36
PLANY	9,76	0,00	0,50
SITNO	6,60	16,39	0,19
STARE ŁYSOGÓRKI	11,87	35,84	0,36
STARY BŁESZYN	5,28	0,00	0,57
TROSZYN	28,50	8,83	0,10
WIERZCHLAS	3,69	0,00	0,71
ZIELIN	29,82	15,36	0,17
ŚREDNIA	13,61	26,50	0,39
ODCHYLENIE STANDARDOWE	7,72	43,81	0,21

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 21. Standaryzacja wartości mierników gospodarczych

SFERA GOSPODARCZA			
	ODSETEK OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNY M W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI	LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 OSÓB	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI I DOŚWIADCZENIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH
JA 1 WSCHÓD	-0,35	-3,26	-0,86
JA 2 CENTRUM	0,41	0,22	-0,78
JA 3 ZACHÓD	0,68	-0,59	1,83
CZELIN	-0,09	0,60	0,16
GOSZKÓW	-0,09	0,05	-0,28
KŁOSÓW	-0,26	0,38	0,70
KURZYCKO	-0,33	0,12	-0,13
PLANY	-0,50	0,60	0,53
SITNO	-0,91	0,23	-0,97
STARE ŁYSOGÓRKI	-0,23	-0,21	-0,15
STARY BŁESZYN	-1,08	0,60	0,88
TROSZYN	1,93	0,40	-1,41
WIERZCHLAS	-1,28	0,60	1,58
ZIELIN	2,10	0,25	-1,09

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 22. Zestawienie mierników zjawisk przestrzennych i infrastrukturalnych

SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA		
	PUNKTY OŚWIETLENIOWE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	AZBEST DO USUNIĘCIA DO LICZBY BUDYNKÓW
JA 1 WSCHÓD	0,09	13,64
JA 2 CENTRUM	0,03	8,38
JA 3 ZACHÓD	0,04	14,08
CZELIN	94,99	7,32
GOSZKÓW	136,59	106,13
KŁOSÓW	206,03	95,49
KURZYCKO	122,99	87,52
PLANY	0,00	38,17
SITNO	0,00	59,52
STARE ŁYSOGÓRKI	146,95	22,49
STARY BŁESZYN	112,78	20,45
TROSZYN	60,07	71,43
WIERZCHLAS	150,94	353,89
ZIELIN	50,28	55,64
ŚREDNIA	77,27	68,15
ODCHYLENIE STANDARTOWE	70,66	88,96

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 23. Standaryzacja wartości mierników przestrzennych i infrastrukturalnych

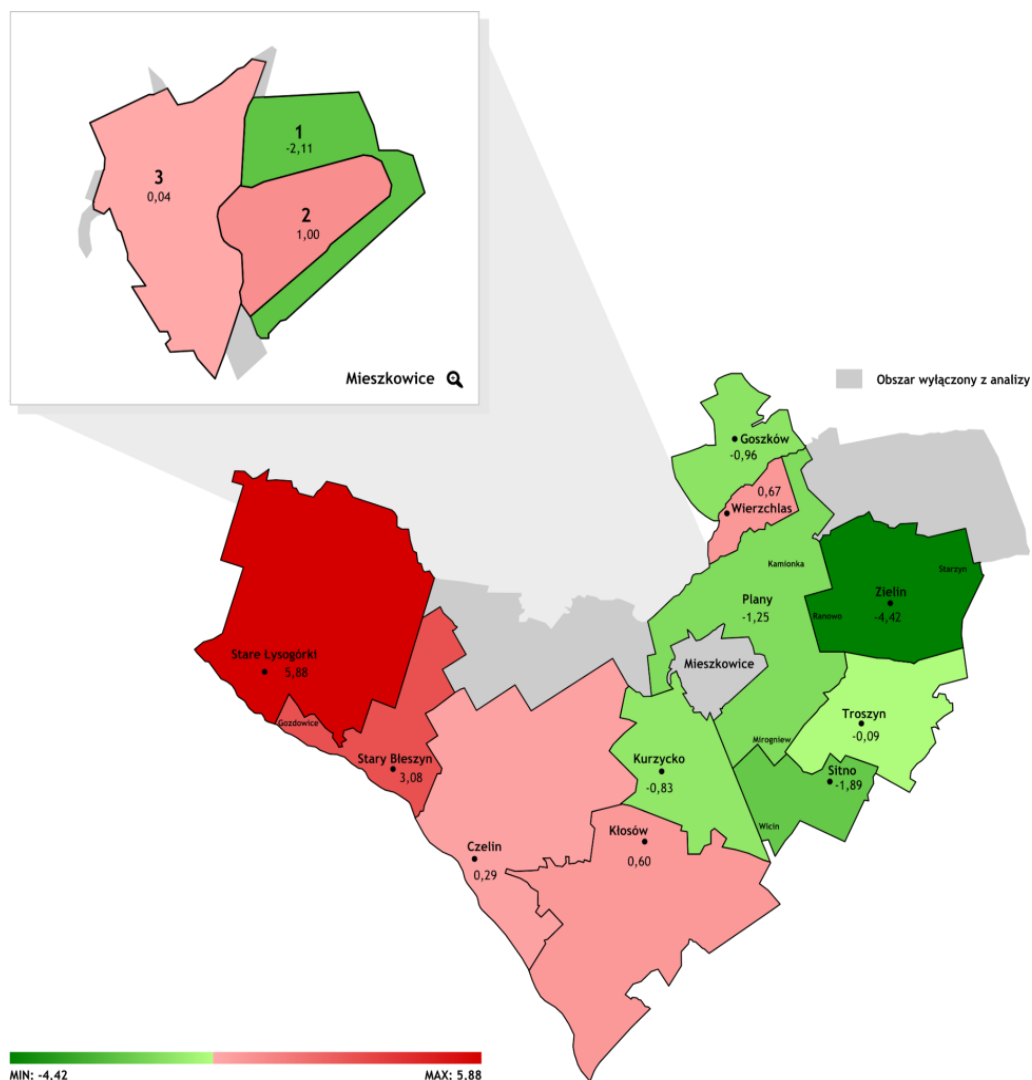
SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA		
	PUNKTY OŚWIETLENIOWE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	AZBEST DO USUNIĘCIA DO LICZBY BUDYNKÓW
JA 1 WSCHÓD	1,09	-0,61
JA 2 CENTRUM	1,09	-0,67
JA 3 ZACHÓD	1,09	-0,61
CZELIN	-0,25	-0,68
GOSZKÓW	-0,84	0,43
KŁOSÓW	-1,82	0,31
KURZYCKO	-0,65	0,22
PLANY	1,09	-0,34

SITNO	1,09	-0,10
STARE ŁYSOGÓRKI	-0,99	-0,51
STARY BŁESZYN	-0,50	-0,54
TROSZYN	0,24	0,04
WIERZCHŁAS	-1,04	3,21
ZIELIN	0,38	-0,14

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzone analizy przestrzenne pozwoliły na wyznaczenie obszarów koncentracji problemów w gminie Mieszkowice.

Rysunek 15. Rozkład przestrzenny sumarycznego wskaźnika - sfera społeczna

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 24. Wartość sumaryczna wystandaryzowanych wskaźników społecznych

JEDNOSTKA ANALITYCZNA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA
JA 1 WSCHÓD	-2,11
JA 2 CENTRUM	1,00
JA 3 ZACHÓD	0,04
CZELIN	0,29
GOSZKÓW	-0,96
KŁOSÓW	0,60
KURZYCKO	-0,83
PLANY	-1,25
SITNO	-1,89
STARE ŁYSOGÓRKI	5,88
STARY BŁESZYN	3,08
TROSZYN	-0,09
WIERZCHŁAS	0,67
ZIELIN	-4,42

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 14. oraz tabela 25. umożliwiają wstępne wskazanie obszarów koncentracji problemów społecznych. W najgorszej sytuacji znajdują się trzy jednostki analityczne tj: Stare Łysogórki, Stary Błeszyn i Jednostka Analityczna 2 Centrum. Z kolei w najlepszej sytuacji społecznej znalazła się Jednostka Analityczna 2 Wschód.

Tabela 25. Wartość sumaryczna wystandaryzowanych wskaźników gospodarczych

JEDNOSTKA ANALITYCZNA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA
JA 1 WSCHÓD	-4,47
JA 2 CENTRUM	-0,15
JA 3 ZACHÓD	1,92
CZELIN	0,67
GOSZKÓW	-0,32
KŁOSÓW	0,81
KURZYCKO	-0,34
PLANY	0,64
SITNO	-1,65
STARE ŁYSOGÓRKI	-0,59

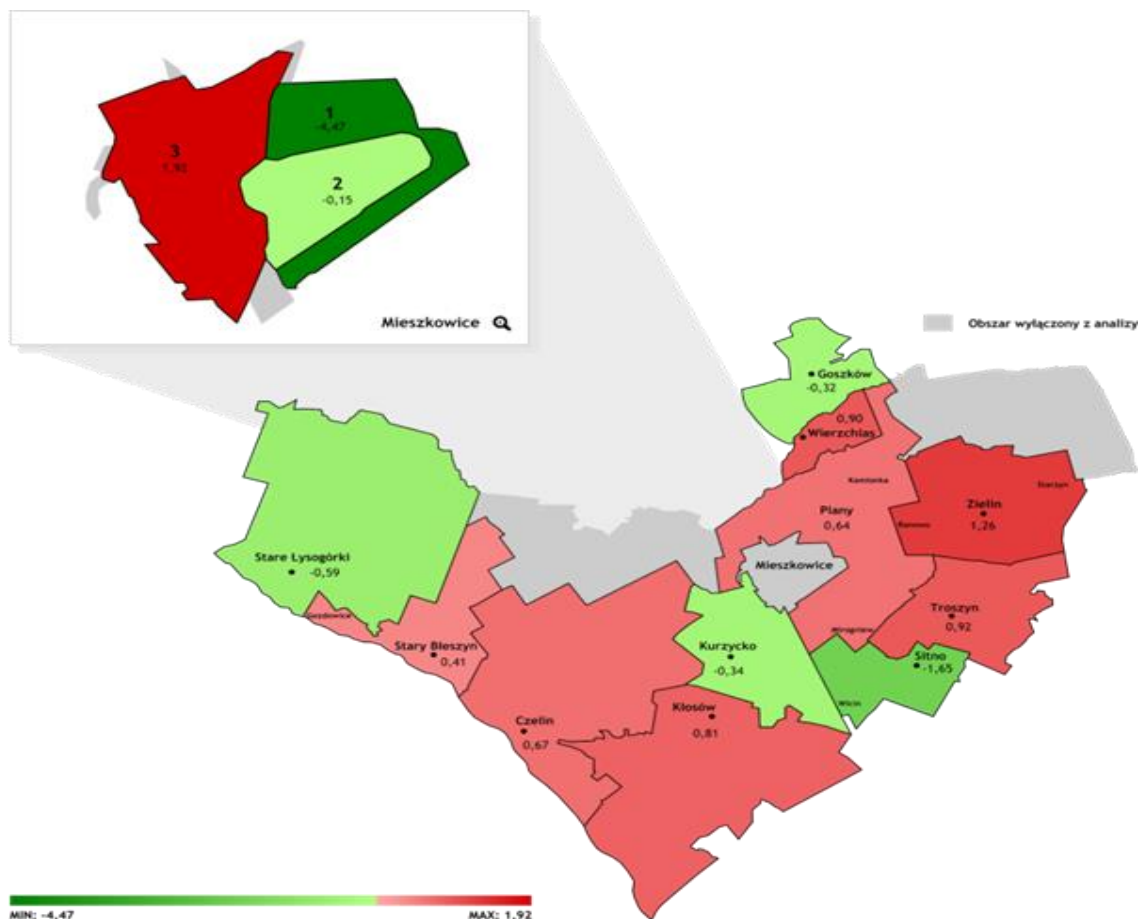
STARY BŁESZYN	0,41
TROSZYN	0,92
WIERZCHŁAS	0,90
ZIELIN	1,26

Źródło: opracowanie własne.

Po przeanalizowaniu zgromadzonych danych widocznych w tabeli nr 26. można stwierdzić, że największe natężenie problemów gospodarczych występuje w Jednostce analitycznej 3.

W trudnej sytuacji znajdują się także sołectwa: Zielin, Troszyn, Wierzchlas, Stary Błeszyn, Kłósów, Plany. Poglądową koncentrację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach przedstawiono na rysunku 16.

Rysunek 16. Rozkład przestrzenny wskaźników gospodarczych

Źródło: opracowanie własne.

Analiza sumarycznego wskaźnika koncentracji negatywnych zjawisk w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej wskazuje, że w najgorszej sytuacji znajduje się sołectwo Wierzchlas oraz sołectwa: Sitno, Plany, Troszyn – patrz rys.1. i tabela 26.

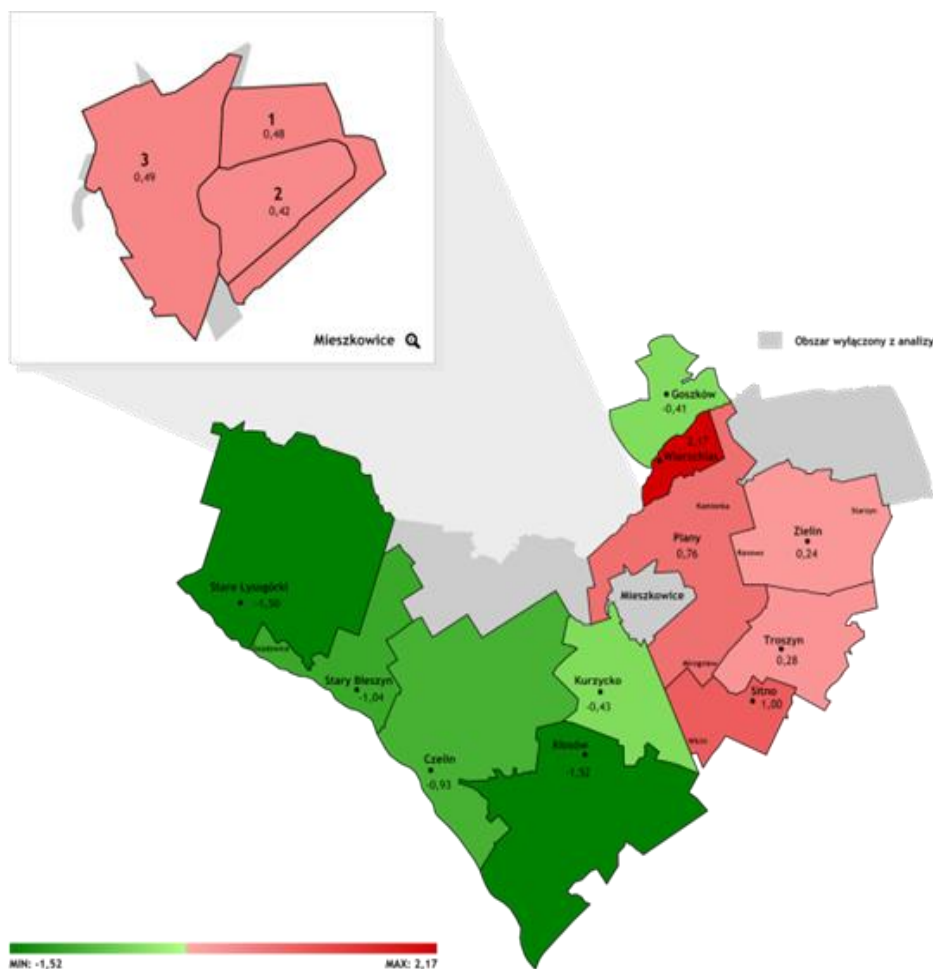
Tabela 26. Wartość sumaryczna wystandaryzowanych wskaźników przestrzennych i infrastrukturalnych

JEDNOSTKA ANALITYCZNA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA
JA 1 WSCHÓD	0,48
JA 2 CENTRUM	0,42
JA 3 ZACHÓD	0,49
CZELIN	-0,93
GOSZKÓW	-0,41
KŁOSÓW	-1,52
KURZYCKO	-0,43
PLANY	0,76
SITNO	1,00
STARE ŁYSOGÓRKI	-1,50
STARY BŁESZYN	-1,04
TROSZYN	0,28
WIERZCHLAS	2,17
ZIELIN	0,24

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzone analizy ilościowe wykazały także, że w trudnej sytuacji znajdują się wszystkie miejskie jednostki analityczne.

Rysunek 17. Rozkład przestrzenny wskaźników przestrzennych i infrastrukturalnych

Źródło: opracowanie własne.

Skumulowane wartości wystandaryzowanych wskaźników negatywnych zjawisk były najwyższe w miejscowościach Czelin, Goszków, Kłosów, Kurzycko, Plany, Sitno, Stare Łysogórki, Stary Bleszyn oraz w trzech jednostkach analitycznych na terenie miasta.

Tabela 27. Wyznaczanie obszaru zdegradowanego

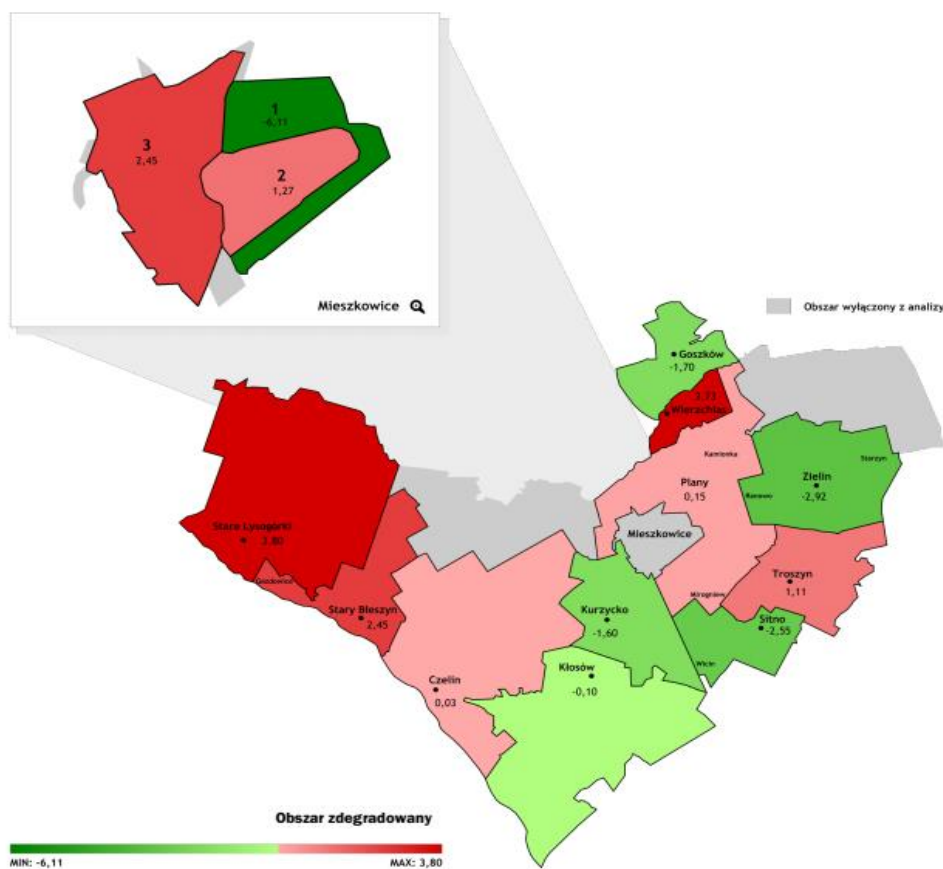
	WARTOŚĆ SUMARYCZNA WYSTANDARYZOWANYCH WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH	WARTOŚĆ SUMARYCZNA WYSTANDARYZOWANYCH WSKAŹNIKÓW GOSPODARCZYCH	WARTOŚĆ SUMARYCZNA WYSTANDARYZOWANYCH WSKAŹNIKÓW PRZESTRZENNYCH I INFRASTRUKTURALNYCH
JA 2 CENTRUM	1,00	-0,15	0,42
JA 1 WSCHÓD	-2,11	-4,47	0,48
JA 3 ZACHÓD	0,04	1,92	0,49
CZELIN	0,29	0,67	-0,93
GOSZKÓW	-0,96	-0,32	-0,41
KŁOSÓW	0,60	0,81	-1,52
KURZYCKO	-0,83	-0,34	-0,43
PLANY	-1,25	0,64	0,76
SITNO	-1,89	-1,65	1,00
STARE ŁYSOGÓRKI	5,88	-0,59	-1,50
STARY BŁESZYN	3,08	0,41	-1,04
TROSZYN	-0,09	0,92	0,28
WIERZCHŁAS	0,67	0,90	2,17
ZIELIN	-4,42	1,26	0,24

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wytycznymi zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz przyjętą metodyką, **obszar zdegradowany to taki, w którym obserwowane są negatywne zjawiska w co najmniej dwóch sferach tj.: społecznej i jednej z dwóch: gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej.**

W przyjętej metodyce to obszary uzyskujące w tych sferach wartości obrazujące negatywne zjawiska w wystandaryzowanej skali wartości powyżej wartości „0” – patrz tabela 27.

Rysunek 18. Obszar zdegradowany w Gminie Mieszkowice (kolor czerwony)

Źródło: opracowanie własne.

Ostatecznie obszar zdegradowany w gminie Mieszkowice objął swym zasięgiem następujące jednostki analityczne:

- Jednostka analityczna 2 – Centrum,
- Jednostka analityczna 3,
- Czelin,
- Kłósów,
- Stary Błeszyn,
- Wierchlas.

Tak wybrany obszar zdegradowany charakteryzuje się:

1. Koncentracją problemów społecznych.

W odniesieniu do 5 z analizowanych wskaźników, jednostki te uzyskały wartości, świadczące o występowaniu na tym obszarze koncentracji problemów społecznych (wartości średnich przyjmowane na poziomie danego wskaźnika były istotnie gorsze od średniej dla gminy).

Na terenie omawianych jednostek koncentrują się takie problemy jak: ubóstwo czy problemy związane z niskim poziomem bezpieczeństwa

Obszar ten wykazuje wysoki poziom natężenia i przestrzennej koncentracji wskaźnika wskazującego liczbę osób długotrwale pozostających bez pracy.

Największy udział osób długotrwale bezrobotnych w populacji mieszkańców jest w jednostce analitycznej Stary Błeszyn (0,09%) oraz Kurzycko (0,08%), gdzie średni poziom tego wskaźnika dla gminy wynosi 0,05%.

Obszar zdegradowany w gminie Mieszkowice charakteryzował się także dużym odsetkiem osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – tu najbardziej wyróżniającymi się jednostkami w gminie Mieszkowice są Wierzchlas (292,45) oraz Stare Łysogórki (204,30). Świadczy to o ubóstwie mieszkańców tych jednostek analitycznych.

Obszar ten jest także postrzegany jako niebezpieczny, co znajduje swoje odzwierciedlenie w statystykach policyjnych. Średnia liczba przestępstw na terenie gminy Mieszkowice na 1000 mieszkańców wyniosła 7,05. W obszarze zdegradowanym znalazły się te jednostki analityczne, w których liczba tych czynów niedozwolonych przekraczała średnią wartość. Szczególnie niebezpieczne są: Stare Łysogórki (17,92), jednostka analityczna 1 wschód (16,78), Stary Błeszyn (15,04) i jednostka analityczna 2 centrum (14,32).

2. Koncentracją problemów gospodarczych.

Obszar charakteryzuje się niskim poziomem aktywności ekonomicznej mieszkańców. Wyrazem tego jest niski wskaźnik ilości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców oraz wysoka stopa bezrobocia. Przeprowadzone badania jakościowe potwierdzają niską aktywność ekonomiczną mieszkańców tego obszaru.

Wśród najczęściej wskazywanych przyczyn tej sytuacji wskazywano niski poziom wykształcenia, niedostosowanie lub całkowity brak kwalifikacji zawodowych, niechęć do podejmowania pracy w przypadku korzystania z różnych form pomocy społecznej. Respondenci wskazywali także na funkcjonowanie tzw. szarej sfery, sprowadzającej się najczęściej do uzyskiwania nieewidencjonowanych dochodów w Niemczech. Przeprowadzone wywiady z przedsiębiorcami z Mieszkowic wskazały także na problemy z pozyskaniem pracowników.

3. Dużymi problemami z zakresu zagospodarowania przestrzennego i stanu infrastruktury.

Wśród najczęściej wskazywanych problemów z zakresu sfery przestrzennej i infrastrukturalnej respondenci wskazywali na niesatysfakcjonujący stan infrastruktury technicznej w tym przede wszystkim dróg i chodników. Niskie poczucie bezpieczeństwa wielokrotnie utożsamiane było z potrzebą montażu systemów monitoringu wizyjnego. Nisko oceniana była także estetyka przestrzeni publicznej. Wskazywano przede wszystkim na zniszczone elewacje kamienic, brak placów zabaw, brak oświetlenia ulicznego czy koszy na śmieci.

Podsumowanie

Uzupełnieniem badań ilościowych były badania jakościowe wśród mieszkańców gminy i interesariuszy procesu rewitalizacji. Potwierdziły one, także w opinii respondentów, że wskazany obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Badanie sondażowe było prowadzone od 31 marca do 28 kwietnia oraz równoległe on line na stronie Gminy. Aż 71% respondentów, jako obszar zdegradowany w Gminie Mieszkowice wskazało - Centrum czyli jednostkę analityczną nr 2, a 21% badanych wskazała jednostkę analityczną nr 3 (część zachodnia części miejskiej). W odniesieniu do jednostek analitycznych będących sołectwami, za wymagające działań rewitalizacyjnych respondenci wskazali: Stare Łysogórki – (31% wskazań), Stary Błeszyn – (14% wskazań). Diagnozę rozmieszczenia zjawisk kryzysowych wykonano dla całej gminy, z wykorzystaniem obiektywnych, weryfikowalnych wskaźników. Zidentyfikowany obszar zdegradowany obejmuje 31% powierzchni gminy oraz 36% całości populacji. Z uwagi na fakt, że obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni i większy niż 30% populacji, kolejnym krokiem była analiza wewnątrz zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych

ROZDZIAŁ IV DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Działania zespołu przygotowującego Lokalny Program Rewitalizacji w Mieszkowicach, przy czynnym udziale interesariuszy zewnętrznych, polegały także na wybraniu przestrzeni, na zidentyfikowanym terenie obszaru zdegradowanego, na której powinna zostać prowadzona rewitalizacja.

Proces wyznaczenia obszaru rewitalizacji był procesem o charakterze partycypacyjnym i przebiegał dwuetapowo.

W etapie pierwszym na spotkaniu Zespołu ds. Rewitalizacji, radnymi oraz sołtysami zaprezentowano wyniki diagnozy prowadzące do wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Spotkanie to miało miejsce 19 maja 2017 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury Mieszkowicach. Wzięło w nim udział 21 osób, w tym przedstawiciele Urzędu Miejskiego, sołtysi, radni, mieszkańcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji gminnych: OPS, szkół, muzeum, ośrodka kultury. Spotkanie miało charakter interaktywnego warsztatu, na którym zaprezentowano wyniki dotychczasowych prac oraz przeprowadzono badania jakościowe zmierzające do zebrania opinii i ocen związanych z lokalizacją i koncentracją niekorzystnych zjawisk społeczno - gospodarczych na obszarze zdegradowanym.

Zwrócono się do uczestników warsztatów o wskazanie tych obszarów, w których przeprowadzenie procesów rewitalizacji jest najbardziej uzasadnione. Uczestnicy spotkania wskazywali na konkretne problemy występujące w obszarach zdegradowanych oraz na ich przyczyny i skutki. W warsztatach uczestniczyli sołtysi, wskazując na potrzeby infrastrukturalne związane z infrastrukturą drogową na obszarach wiejskich.

W trakcie warsztatów, Omawiano i prezentowano problematykę obszarów zdegradowanych zarówno na obszarach wiejskich gminy jak i obszarze miejskim. Dyskutowano o kryteriach, które powinny zostać wykorzystane w delimitacji obszaru rewitalizacji. Ze szczególnym zainteresowaniem uczestnicy warsztatów, przyjęli wyniki diagnozy, w których wskazano także na metodykę wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

Zebrany zaprezentowano wyniki przeprowadzonego badania mieszkańców oraz wyniki ankiety on-line, w której pytano mieszkańców m.in., o granice obszaru zdegradowanego w gminie oraz kierunki niezbędnych działań rewitalizacyjnych. W celu zobrazowania wagi problemów w gminie, w tym ilości osób które zamieszkują obszar zdegradowany, przedstawiono dane statystyczne dotyczące gęstości zaludnienia w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Tabela 28. Gęstość zaludnienia w obszarze zdegradowanym

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W OBSZARZE ZDEGRADOWANYM	
JA 2 Centrum	1887,39
JA 3 zachód	472,64

Czelin	16,71
Kłósów	6,35
Stare Łysogórki	7,46
Stary Bleszyn	4,94
Troszyn	27,24
Wierzchlas	4,47

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Uczestnicy warsztatów potwierdzili w swoich opiniach, trafność przyjętych założeń oraz wyniku diagnozy. **Zaakceptowano również kryterium gęstości zaludnienia wykorzystane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Uznano że to właśnie kryterium jest najbardziej efektywne w kontekście skuteczności realizacji działań programu. Uzgodniono z uczestnikami warsztatu, że Program Rewitalizacji priorytetowo będzie dotyczył części miejskiej gminy które charakteryzują się najwyższą gęstością zaludnienia i kumulacją niekorzystnych procesów i zjawisk. Przyjęto, że w kolejnej edycjach Programu Rewitalizacji, do obszaru rewitalizacji zostaną włączone obszary wiejskie jako wymagające wsparcia.**

Następnie przystąpiono do gromadzenia opinii związanych ze szczegółowym wyznaczeniem granic obszaru rewitalizacji.

Zaprezentowano szczegółowe zestawienia danych z wykorzystaniem spisów ulic w sferach społecznej, gospodarczej oraz infrastrukturalnej jak również liczby mieszkańców w jednostkach analitycznych – tabela 29. Zgromadzone dane były elementem wprowadzającym do przeprowadzenia badania jakościowego zmierzającego do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

Tabela 29. Rozkład liczby mieszkańców w jednostkach analitycznych

JA 2 CENTRUM		LUDNOŚĆ	JA 3 ZACHOD		LUDNOŚĆ
UI 1 Maja	105		UI Dębowa		43
UI Mickiewicza	34		UI Dworcowa		67
UI Dąbrowszczaków	243		UI Dziadka Mroza		9
UI Chopina	24		UI Działki		9
Graniczna	5		UI Korczaka		221
ul. Sienkiewicza	478		UI Królowej Jadwigi		9
UI Jagiellońska	118		UI Poniatowskiego		172
UI Jana Pawła	342		UI Łączna		78
UI Słowackiego	155		UI Młynarska		109
UI Kamienna	3		UI Moryńska		82
UI Kościelna	46		UI Odrzańska		120
UI Ogrodowa	53		UI Polna		4
UI pl.Wolności	174		UI Przejazd Kolejowy		7
ul. Rycerska	88		ul. Techników		19
ul. Kościuszki	205		ul.Willowa (przedszkole)		115

Ul. Zaułek Wileński	22	ul. W Jagiełły	27
		ul. Zielone Wzgórze	32
		ul. Kusocińskiego	0

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Każdy z uczestników odpowiadał na pytania związane z własną oceną i obserwacjami dotyczącymi obszaru zdegradowanego i każdy wskazywał lokalizacje których dotyczyły pytania (w tej części badania jakościowego posługiwano się przygotowanymi mapami obszaru zdegradowanego, tak aby wspomóc uczestników badania w wyrażaniu opinii):

- Gdzie Pana/Pani zdaniem w wskazanym obszarze koncentrują się następujące negatywne zjawiska: ubóstwo, bezrobocie, patologie społeczne?
- Które z miejsc można uznać, za najbardziej niebezpieczne i zagrożone przestępczością?
- Które z lokalizacji posiadają potencjał do rozwijania przedsiębiorczości?
- Które z lokalizacji posiadają potencjał rekreacyjny?

Rysunek 19. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Efektem zebranych opinii i wskazywania lokalizacji na mapach przez uczestników badania wyznaczono obszar rewitalizacji.

W szczególności wskazano, iż obszar ulic w których następuje koncentracja problemów o charakterze społecznym, gospodarczym i infrastrukturalnym. Zdaniem uczestników warsztatów działania rewitalizacyjne powinny zostać skupione w obszarze wyznaczonym przez przebieg ulic:

UL. 1 MAJA
UL. MICKIEWICZA
UL. DĄBROWSZCZAKÓW
UL. CHOPINA
UL. GRANICZNA
UL. SIENKIEWICZA
UL. JAGIELLOŃSKA
UL. JANA PAWŁA II
UL. SŁOWACKIEGO
UL. KAMIENNA
UL. KOŚCIELNA
UL. OGRODOWA
PL. WOLNOSCI
UL. RYCERSKA
UL. KOSCIUSZKI
UL. ZAULEK WILEŃSKI

Za obszar o potencjale gospodarczym uznano przede wszystkim ulicę Poniatowskiego. **W dyskusji o ulicy wskazywano na problemy występujące na jej terytorium, takie jak: problemy społeczne związane z uzależnieniem od pomocy społecznej.**

Zebrane dane statystyczne potwierdziły obserwacje badanych, ponieważ wskaźnik korzystających z pomocy społecznej mieszkańców zamieszkałych na tej ulicy należy do jednych z najwyższych na obszarze rewitalizacji (10,69), wysoki jest również wskaźnik osób pobierających zasiłek stały (również jeden z najwyższych na obszarze rewitalizacji) oraz wskaźnik osób bezrobotnych bez kwalifikacji wśród osób bezrobotnych (1,0 również wartość najwyższa na obszarze rewitalizacji).

Jednoznacznie za potencjał gospodarczy ul. Poniatowskiego uznano zlokalizowaną tam firmę Drewex, największego pracodawcę w gminie oraz kluczowego partnera gospodarczego gminy o znaczeniu również regionalnym.

Prezes **Drewex-u** był uczestnikiem spotkań otwartych i wskazywał na osobiste zainteresowanie w partycypacji przedsiębiorstwa, (poprzez działania zmierzające do poprawy sytuacji gospodarczej na obszarze rewitalizacji), w działaniach rewitalizacyjnych. Ten kluczowy dla gminy partner prowadzi nie tylko działalność

gospodarczą ale jest również istotnym partnerem w organizacji przedsięwzięć kulturalnych, sportowych, poprawy bezpieczeństwa (np. poprzez możliwość wykorzystywania bazy i sprzętu oddziału straży pożarnej na potrzeby mieszkańców całej gminy). Rozwój tego przedsiębiorstwa stwarza szansę na zwiększenie zatrudnienia i aktywizacji zawodowej i gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Największym potencjałem sportowo-rekreacyjnym w opinii uczestników spotkania charakteryzowała się ul. Poniatowskiego (za przejazdem kolejowym) oraz ul. Techników. Jednak uczestnicy badania, wskazali także na specyfikę problemów - tego peryferyjnego terytorium (zlokalizowanego tuż przy granicy części miejskiej gminy). W szczególności podkreślano zagrożenie występowaniem przestępczości na tym obszarze. Z wywiadów z uczestnikami wynika, że jest to także przemoc o „charakterze domowym”.

Opinie wyrażone w trakcie badania, znajdują potwierdzenia w statystykach, ponieważ wskaźnik liczby przestępstw na 1000 osób zamieszkałych z przy tej ulicy, wynosi 0,89 (oscylujący wokół średniej na obszarze rewitalizacji), jednak za ważny uznano rodzaj przestępstw.

Z uwagi na potencjał rekreacyjny tej części obszaru rewitalizacji, jednym z zadań programu rewitalizacji jest zmniejszenie nasilenia tych niekorzystnych zjawisk, szczególnie związanych z przestępczością i przemocą w rodzinach.

Dane wskaźnikowe dotyczące ul. Techników wskazały na jeden z najniższych wskaźników przedsiębiorczości na 1000 mieszkańców – 1,78, w obszarze rewitalizacji. Sąsiedztwo z ul. Poniatowskiego i możliwości wykorzystania potencjału gospodarczego tego obszaru (np. związanego z przedsiębiorstwem Drewex), stwarzają nowe możliwości rozwoju gospodarczego dla mieszkańców tego obszaru.

Największy potencjał gospodarczy i „dziedzictwa historyczno – kulturowego” według uczestników warsztatu badawczego skupiony jest w obrębie średniowiecznych murów miasta :

UL 1 MAJA
UL MICKIEWICZA
UL. DĄBROWSZCZAKÓW
UL. CHOPINA
UL. GRANICZNA
UL. SIENKIEWICZA
UL. JAGIELLOŃSKA
UL. JANA PAWŁA II
UL. SŁOWACKIEGO
UL. KAMIENNA
UL. KOŚCIELNA
UL. OGRODOWA
PL. WOLNOSCI
UL. RYCERSKA

UL. KOSCIUSZKI
UL. ZAULEK WILEŃSKI

Przedmiotem dyskusji było włączenie do obszaru rewitalizacji ulicy Willowej przylegającej do ulicy Poniatowskiego, jednak ostatecznie nie włączono tego obszaru, ponieważ z wywiadów z uczestnikami wynikało, że obszar zamieszkują osoby będące właścicielami posesji o innym statusie majątkowym dla których interwencja programu rewitalizacji nie jest konieczna w celu wywołania pozytywnej zmiany o charakterze społecznym i ekonomicznym w obszarze rewitalizacji.

Następnie w **etapie drugim**, przeprowadzono delimitację obszaru rewitalizacji uwzględniając zarówno wnioski płynące z poprzednich warsztatów, ograniczenia narzucone na programowany obszar rewitalizacji oraz efekty spaceru studyjnego który przeprowadzono 25 maja. W spacerze studyjnym wzięło udział 14 uczestników. Grupa prowadzona była ulicami projektowanego obszaru rewitalizacji. Znaleźli się w niej zarówno mieszkańcy jak i interesariusze procesu rewitalizacji. Uczestnikami spaceru studyjnego byli m.in., członkowie zespołu ds. rewitalizacji, dyrektor MGOK, przedstawiciel Towarzystwa miłośników Ziemi Mieszkowickiej, mieszkańcy, przedsiębiorcy, dyrektor szkoły. W trakcie spaceru dyskutowano nad problemami występującymi w obszarze rewitalizacji.

Pozwoliło to na zweryfikowanie przyjętych założeń będące wynikiem przeprowadzonych badań jakościowych. Umożliwiło to także, na wskazanie tych problemów, które w pierwszej kolejności powinny być przedmiotem działań rewitalizacyjnych.

Uczestnicy potwierdzili, że obszar rewitalizacji charakteryzuje się szczególnym nasileniem negatywnych procesów i zjawisk. W szczególności dotyczy to problemów natury infrastrukturalnej, społecznej i gospodarczej. Dzięki przeprowadzonej dyskusji w trakcie spaceru możliwa była identyfikacja potencjału obszaru rewitalizacji.

Zwrócono szczególną uwagę na potencjał historyczny obszaru wewnątrz średniowiecznych murów, potencjał gospodarczy (ul. Poniatowskiego) oraz problematykę bezpieczeństwa.

Podsumowania wyników spaceru studyjnego dokonano na otwartym spotkaniu konsultacyjnym, w Zespole Szkół Rolniczych, na którym nastąpiło zakończenie drugiego etapu wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Wybór obszaru rewitalizacji okazał się być przedsięwzięciem trudnym z uwagi na fakt, iż cały obszar zdegradowany zasługuje na podjęcie działań rewitalizacyjnych.

Wyboru ostatecznego kształtu granic obszaru rewitalizacji, dokonano wraz z mieszkańcami. Wzięto pod uwagę zgromadzony materiał badawczy oraz wytyczne Urzędu Marszałkowskiego, związane z interwencją przede wszystkim w sferze społecznej programu rewitalizacji.

Uznano, że najwyższa skuteczność programu rewitalizacji zostanie osiągnięta w jednostce analitycznej o najwyższym poziomie gęstości zaludnienia. Miało to na

celu zagwarantowanie jak największego efektu społecznego, realizowanych w ramach procesu rewitalizacji projektów. Było to zgodne z wynikami, pierwszego i drugiego etapu prac nad wyznaczeniem obszaru rewitalizacji.

Wyznaczając obszar rewitalizacji postępowano zgodnie z wytycznymi i zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, które wyraźnie wskazują, że delimitacja obszaru rewitalizacji nie może zajmować ponad 20% powierzchni całkowitej gminy oraz nie może koncentrować na tym terytorium ponad 30% mieszkańców.

Wobec narzuconych ograniczeń, wykorzystując założenia modelu partycypacyjnego procesu przygotowania programu, ustalono z interesariuszami programu rewitalizacji, że obszarem wymagającym interwencji, na poziomie możliwości jakie daje lokalny program rewitalizacji, będzie obszar zawierający się w obszarze zdegradowanym jednostek analitycznych 2. i 3 wyznaczony ulicami . – patrz tabela 30.

Tabela 30. Obszar rewitalizacji w gminie Mieszkowice (ulicami)

Progowe parametry proponowanego obszaru rewitalizacji spełniające kryteria wytycznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020		
	Liczba ludności gminy objęta interwencją Programu rewitalizacji	Powierzchnia gminy, na której koncentrować się będzie program rewitalizacji
	max 30%	max 20%
Liczba ludności	29,36%	0,21%
Powierzchnia	2168 km2	0,51 km2
JA 2 CENTRUM		
UL. 1 MAJA	105	
UL. MICKIEWICZA	34	
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	243	
UL. CHOPINA	24	
UL. GRANICZNA	5	
UL. SIENKIEWICZA	478	
UL. JANA PAWŁA II	342	
UL. SŁOWACKIEGO	155	
UL. KAMIENNA	3	
UL. KOŚCIELNA	46	
UL. OGRODOWA	53	
UL. PL.WOLNOSCI	174	

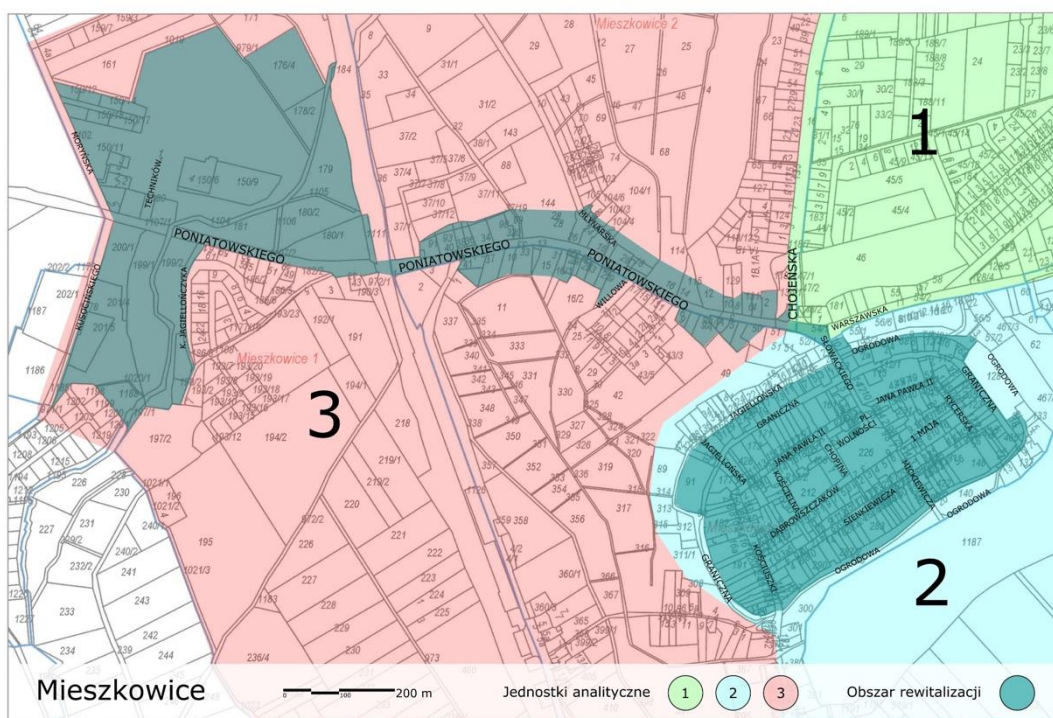
UL. RYCERSKA	88
UL. KOSCIUSZKI	205
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	22
JA 3 ZACHÓD	
UL. PONIATOWSKIEGO	172
UL. TECHNIKOW	19

Źródło: opracowanie własne.

W delimitacji obszaru rewitalizacji istotnym było również uwzględnienie opinii specjalistów i ekspertów pracujących w gminie Mieszkowice, którzy znając uwarunkowania lokalne przekazywali w trakcie warsztatów doświadczenia z pracy w gminie nad rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców, animacji kulturalnych i edukacji. Wskazali oni miejsca na terenie miasta Mieszkowice, które charakteryzujące się koncentracją problematyki społecznej.

Wybrano ten obszar, na którym zidentyfikowano największe nawarstwienie się niekorzystnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-infrastrukturalnych. Obszar ten jest zamieszkały przez ponad 29% mieszkańców, co przy relatywnie niewielkim terytorialnie obszarze podejmowanych działań, zapewni wysoki stopień udziału mieszkańców w efektach działań rewitalizacyjnych.

Źródło: opracowanie własne.

W obszarze rewitalizacji skupione są, istotne dla funkcjonowania całej gminy, funkcje, co dodatkowo spotęguje korzystne efekty działań rewitalizacyjnych i wpłynie na uzyskanie efektów synergii wykraczających poza obszar rewitalizacji. Wpłynie to niewątpliwie na poprawę sytuacji pozostałych, zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych, które ze względów proceduralnych, nie znalazły się w obszarze rewitalizacji.

Kluczowym, zdiagnozowanym w trakcie wywiadów z liderami lokalnymi, problemem występującym w tym obszarze, jest niedostateczna aktywność społeczna samych mieszkańców, w szczególności w zakresie inicjatyw lokalnych. Jest to szczególnie niepokojące, zważywszy na centralny charakter tego obszaru i przestrzenną bliskość placówek kulturalnych, oświatowych i społecznych.

Słabością tego obszaru jest także niekorzystny w opinii mieszkańców, odbiór przestrzeni, w której mieszkają. Ponad 70% respondentów wskazywało na zniszczone elewacje kamienic. Dla 62% nieatrakcyjna okazała się przestrzeń rynku. Aż 60% pytanym wskazywało, że problemem obszaru rewitalizowanego są zaśmiecone podwórka, puste przestrzenie po wyburzonych budynkach. Jednak najczęściej wskazywany był zły stan techniczny ulic i chodników, co według respondentów wymaga pilnych działań ze strony samorządu. Przeprowadzone badania jakościowe wykazały także, iż problemem, który dostrzegają mieszkańcy jest brak placów zabaw w obszarze rewitalizacji. Uzyskane odpowiedzi wskazują na generalnie niską ocenę jakości życia w badanym obszarze.

W wyniku konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych udało się zidentyfikować te obiekty/tereny, które wymagają pilnej rewitalizacji – patrz tabela 31.

Tabela 31. Propozycje obiektów/terenów, które wymagają rewitalizacji – wyniki prac warsztatowych

	NAZWA OBIEKTU/TERENU DO REWITALIZACJI
1	ZAGOSPODAROWANIE RYNKU WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SCHODÓW W MIESZKOWICACH
2	OBSZAR WZDŁUŻ MURÓW OBRONNYCH
3	RESTAURACJA MURÓW OBRONNYCH W MIESZKOWICACH
4	OBSZAR BOISKA BETONOWEGO W OKOLICY ORLIKA PRZY MURACH
5	TEREN SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. MIESZKA I
6	DROGI I CHODNIKI W CAŁYM OBSZARZE REWITALIZACJI
7	WYMIANA SIECI WODOCIĄGOWEJ W MIESZKOWICACH
8	TERMOMODERNIZACJA I REMONT OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W MIESZKOWICACH
9	BUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ (UL. MŁYNARSKA) W MIESZKOWICACH
10	BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ PRZY UL. POGODNEJ
11	MODERNIZACJA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W MIESZKOWICACH
12	USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ W ZAKRESIE INFORMATYZACJI USŁUG
13	BUDOWA SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO W CELU POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA MIASTA
14	PRZYGOTOWANIE PROJEKTU TECHNICZNEGO NA REMONT KOLEJNYCH CZĘŚCI MURÓW OBRONNYCH

Źródło: opracowanie własne.

Zidentyfikowane obiekty i tereny, znajdują się w obszarze objętym programem rewitalizacji. Obserwowane są w nich objawy stanu kryzysowego w wymiarze społecznym, a związane są one z **zanikiem funkcji, jakie pełniły wcześniej lub jakie powinny pełnić w opinii mieszkańców**, oraz w wymiarze infrastrukturalnym – **zły stan techniczny obiektów tabela 31**.

Zarówno mieszkańcy, jak i użytkownicy tego obszaru, wskazywali na potrzebę „ożywienia rynku”, przywrócenia jego dawnych, społecznych funkcji.

Współcześnie, w opinii mieszkańców, rynek jest nieuporządkowany. Istotnym problemem związanym z obszarem rewitalizowanym, a podnoszonym przez interesariuszy, jest **niska estetyka całej przestrzeni miejskiej**.

W szczególności dotyczy to obszaru ścisłego centrum – który objęty jest działaniami rewitalizacyjnymi. Dziś jest to obszar nieatrakcyjny, pozbawiony funkcji integrującej lokalną społeczność.

Problem ten dotyczy także niezagospodarowanego obszaru wzdłuż murów obronnych, czy terenu starego betonowego boiska. W szczególności dotyczy to przestrzeni ul. Zaulek Wileński, która zamiast stać się wizytówką gminy, jawi się jako obszar szczególnie zdegradowany.

W sercu obszaru rewitalizacji znajduje się szkoła podstawowa, która stać się powinna miejscem integracji nie tylko uczniów, ale także mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Istotnym problemem na obszarze rewitalizacji są **problemy integracyjne mieszkańców** (konflikty na linii starzy-młodzi mieszkańcy), co podkreślali zarówno lokalni eksperci, jak i mieszkańcy. Szczególnie widoczne to było w trakcie spaceru studyjnego. Wykazał on wiele miejsc, które wymagają pilnej interwencji, ze względu na wysoki stopień zdewastowania czy realne zagrożenia związane ze zniszczeniem zachowanego dziedzictwa historycznego. Doskonałym przykładem tego był obszar wzdłuż murów obronnych, czy unikalna baszta obronna.

Wielokrotnie potwierdzano wysokie walory turystyczne i historyczne całego obszaru rewitalizacji, wskazując jednocześnie, że zatraciły one swoje funkcje. Poszczególne podobszary obszaru rewitalizacji, stały się miejscami niebezpiecznymi, zawłaszczonymi przez osoby nadużywające alkoholu i narkotyków, czy też zanieczyszczonymi m.in. rozbitym szkłem, odchodami zwierząt itp.

Infrastruktura techniczna tych miejsc w zasadzie nie istnieje. Obszar jest trudnodostępny dla osób starszych, poruszających się na wózkach, czy rodzin z małymi dziećmi. Brak chodników, zły stan infrastruktury drogowej, uniemożliwia wielu mieszkańcom obszaru rewitalizacji korzystanie z miejskich przestrzeni.

Na całym obszarze zdegradowanym, a w obszarze rewitalizacji w sposób szczególny, widoczna jest **niedostateczna ilość infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, skierowanej w szczególności do dzieci** (np. place zabaw, mini boiska).

W trakcie spotkań z mieszkańcami, wielokrotnie zwracano uwagę na niesatysfakcjonujący stan infrastruktury sanitarnej, potrzebę usprawnienia systemu zaopatrywania mieszkańców w wodę pitną.

Bolączką mieszkańców obszaru rewitalizacji jest także stan techniczny oczyszczalni ścieków i wielu obiektów użyteczności publicznej. Przeprowadzone wywiady wskazały także na potrzebę usprawnienia relacji na osi urząd – obywatel. W szczególności dotyczy to przewlekłości procedur.

Realizacja LPR, zakłada działania mające na celu przezwyciężenie zidentyfikowanych problemów, także poprzez wykorzystanie endogenicznego potencjału tego obszaru.

Podsumowując należy stwierdzić, że mimo występowania negatywnych zjawisk, obszar rewitalizacji charakteryzuje się **znacznym potencjałem wewnętrznym oraz posiada istotne znaczenie dla rozwoju całej gminy**.

Obszar ten pełni rolę centrum administracyjnego, usługowo-handlowego i kulturalnego o dużym znaczeniu dla całej gminy. W granicach obszaru zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej, pełniące szereg ważnych dla mieszkańców funkcji.

5.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REWITALIZACJI

Ocenę skali koncentracji negatywnych zjawisk oparto na danych pozyskanych od Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Skarbowego, statystyk Komendy Powiatowej Policji, danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz statystyk publicznych pochodzących m.in. z Banku Danych Lokalnych GUS.

Pogłębiona analiza sytuacji, w której znajduje się obszar rewitalizacji, możliwa była dzięki przeprowadzonym badaniom wśród mieszkańców gminy Mieszkowice. Niezwykle cenne okazały się wnioski płynące z badań jakościowych (wywiady indywidualne z przedstawicielami Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, stowarzyszeń funkcjonujących na terenie gminy oraz przedstawicielem lokalnej społeczności).

Punktem wyjścia do dokonania pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji było stwierdzenie, że jest to obszar szczególnie cenny dla całej gminy, posiadający walory historyczne, turystyczne oraz potencjał społeczny i gospodarczy w którym możliwe są zmiany.

Cały obszar rewitalizacji ze względów administracyjnych stanowi centrum gminy Mieszkowice. Uwarunkowania historyczne powodują, że stanowi on o kulturowym dziedzictwie gminy, a nawet regionu. Duże zagęszczenie ludności na tym obszarze, wskazuje na wagę problemów społecznych, które na nim występują.

Wszystkie te przesłanki ugruntowały przeświadczenie Zespołu ds. Rewitalizacji, że obszar rewitalizowany został wybrany w sposób prawidłowy i wymaga pilnych działań w zakresie wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego. Działania rewitalizacyjne powinny utrzymać główne funkcje pełnione przez ten obszar.

Obszar wybrany do rewitalizacji składa się z kilku części, które pełniły zróżnicowane funkcje gospodarcze i społeczne oraz zamieszkiwane były przez zróżnicowane grupy ludności. Dla lepszego poznania problemów charakterystycznych dla tego obszaru, niezbędne były pogłębione analizy.

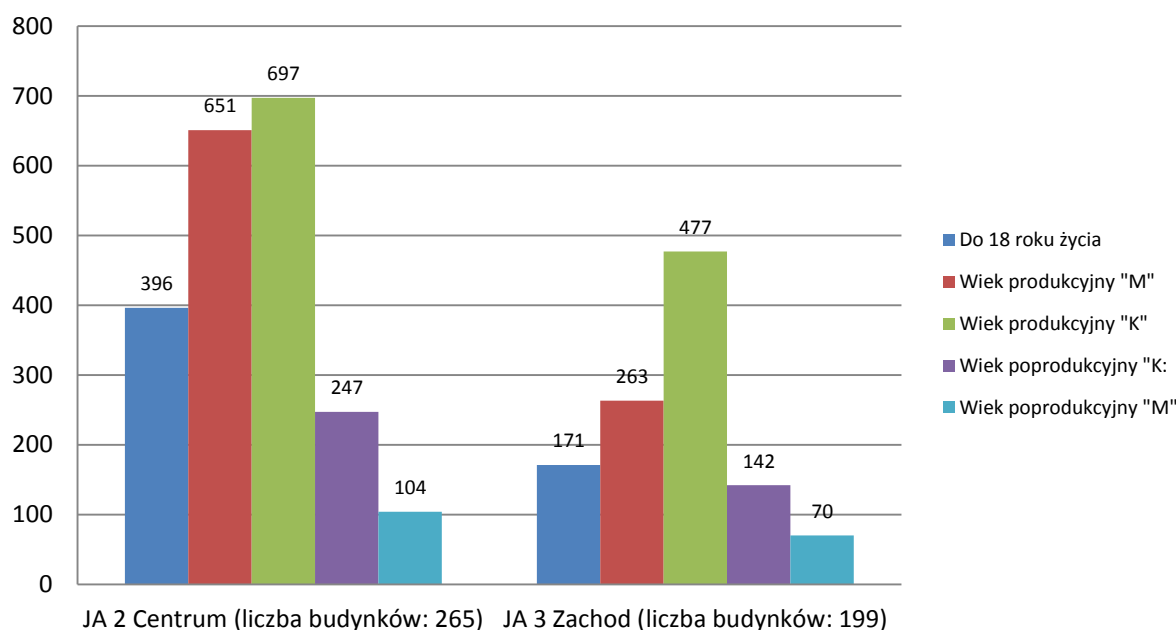
Dokonując pogłębionej charakterystyki negatywnych zjawisk koncentrujących się na terenie wyznaczonym jako wymagającym rewitalizacji, przedstawiono kluczowe ze względu na problematykę rewitalizacji sfery tj.:

- **SPOŁECZNA**
- **GOSPODARCZA**
- **PRZESTRZENNO-INFRASTRUKTURALNA.**

5.2. POGŁĘBIONA DIAGNOZA - SFERA SPOŁECZNA

W 2016 roku obszar rewitalizacji zamieszkiwało 2168 osób co stanowi 29,36 % ludności gminy. Gęstość zaludnienia w tym obszarze wynosi ponad 1887 osób na km² i jest najwyższa na terenie całej gminy. Wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji przeważają osoby w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Wykres 10. Struktura mieszkańców w obszarze rewitalizacji w 2016

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę pozostałe charakterystyki demograficzne podobszaru, należy zauważyć, że łączna liczba ludności systematycznie spadała w okresie od 2014 do 2016 r., co jest charakterystyczne również dla całego obszaru gminy. Głównymi problemami w tym zakresie było ujemne saldo migracji i niski ujemny przyrost naturalny.

Analizując różnicę między liczbą mieszkańców w 2014 i 2016 roku, wyraźnie widać niekorzystną tendencję związaną ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców tego terenu.

Tabela 32. Korzystający z opieki społecznej w obszarze rewitalizacji

	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1 TYS. LUDNOŚCI
UL 1 MAJA	4,77
UL MICKIEWICZA	1,91
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	19,09
UL. CHOPINA	4,30
UL. GRANICZNA	0,00
UL. SIENKIEWICZA	24,34
UL. JAGIELLOŃSKA	1,43
UL. JANA PAWŁA II	4,30
UL. SŁOWACKIEGO	5,73
UL. KAMIENNA	0,00
UL. KOŚCIELNA	2,39
UL. OGRODOWA	4,30
PL. WOLNOŚCI	1,91
UL. RYCERSKA	3,82
UL. KOŚCIUSZKI	13,37
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	0,48
UL. PONIATOWSKIEGO	10,69
UL. TECHNIKÓW	0,00

Źródło: opracowanie własne.

Istotnym wskaźnikiem obrazującym skalę problemów społecznych na badanym terytorium, jest liczba osób korzystająca z pomocy społecznej. Duża ilość osób objęta tą formą pomocy sugeruje, że na danym obszarze mamy do czynienia z kumulacją wielu niekorzystnych zjawisk.

Rysunek 21. Zniszczone elewacje kamienic w obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Analiza problemów społecznych występujących w obszarze rewitalizowanym wykazała, że największy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje przy ulicach: Sienkiewicza, Dąbrowszczaków, Kościuszki, Poniatowskiego. Jednocześnie jest to **teren zamieszkiwany przez statystycznie najbiedniejszą część mieszkańców całej gminy.**

O zamożności mieszkańców obszaru, a jednocześnie w sposób pośredni o problemach społeczności lokalnej, **świadczą dane dotyczące ilości osób korzystających z opieki społecznej w formie zasiłki stałego.**

Tabela 33. Zasiłek stały

	ZASIŁEK STAŁY NA 1000 MIESZKAŃCÓW
UL 1 MAJA	0,48
UL MICKIEWICZA	0,95
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	2,86
UL. CHOPINA	0,00
UL. GRANICZNA	0,00
UL. SIENKIEWICZA	3,34
UL. JAGIELLOŃSKA	0,95

UL. JANA PAWŁA II	0,48
UL. SŁOWACKIEGO	0,95
UL. KAMIENNA	0,00
UL. KOŚCIELNA	0,48
UL. OGRODOWA	1,43
PL. WOLNOSCI	1,43
UL. RYCERSKA	0,48
UL. KOSCIUSZKI	2,39
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	0,48
UL. PONIATOWSKIEGO	3,56
UL. TECHNIKÓW	0,00

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku obszaru rewitalizowanego, często wskazywanym problemem społecznym był alkoholizm i inne obciążenia społeczne, które niekorzystnie wpływają na **poziom bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji**. Wywiady z mieszkańcami i konsultacje społeczne wskazywały, iż problem ten z różnym nasileniem dotyka wiele obszarów gminy. Jednocześnie, najczęściej w tym kontekście odnoszono się do sytuacji panującej w obszarze centrum miasta. Celowym było więc określenie obszaru, w którym statystycznie **najwięcej jest ujawnionych przestępstw i wykroczeń**.

Tabela 34. Liczba przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji

	LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW	LICZBA WYKROCZEŃ NA 1000 MIESZKAŃCÓW
UL. 1 MAJA	0,95	0,00
UL. MICKIEWICZA	0,00	2,86
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	2,39	0,00
UL. CHOPINA	0,00	0,00
UL. GRANICZNA	0,00	0,00
UL. SIENKIEWICZA	0,95	0,00
UL. JAGIELLOŃSKA	0,48	0,48
UL. JANA PAWŁA II	2,39	1,91
UL. SŁOWACKIEGO	2,39	16,23
UL. KAMIENNA	0,00	0,00
UL. KOŚCIELNA	0,00	0,00
UL. OGRODOWA	0,48	0,48
PL. WOLNOSCI	1,43	7,64

UL. RYCERSKA	0,00	0,00
UL. KOŚCIUSZKI	2,86	0,00
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	0,00	0,00
UL. PONIATOWSKIEGO	2,67	17,81
UL. TECHNIKÓW	0,89	0,00

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzone analizy w sposób jednoznaczny wykazały, że najniebezpieczniejszym obszarem jest ciąg ulic: Jana Pawła II, Poniatowskiego Słowackiego, Kościuszki i Dąbrowszczaków. Pod względem stwierdzonych wykroczeń najmniej bezpieczne było ściśle centrum Mieszkowic – Plac Wolności.

Zważywszy na fakt, że realizacja procesu rewitalizacji przynieść ma **długofalowe korzystne skutki**. Celowym było wybranie także takiego obszaru do rewitalizacji, który zamieszkały jest przez **dużą liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym**.

Tabela 35. ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM

	ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM
UL 1 MAJA	0,81
UL MICKIEWICZA	0,33
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	2,58
UL. CHOPINA	0,38
UL. GRANICZNA	0,05
UL. SIENKIEWICZA	4,30
UL. JAGIELLOŃSKA	1,00
UL. JANA PAWŁA II	2,86
UL. SŁOWACKIEGO	1,48
UL. KAMIENNA	0,05
UL. KOŚCIELNA	0,43
UL. OGRODOWA	0,48
PL. WOLNOSCI	1,10
UL. RYCERSKA	0,86
UL. KOŚCIUSZKI	1,86
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	0,33
UL. PONIATOWSKIEGO	2,32
UL. TECHNIKÓW	0,36

Źródło: opracowanie własne.

Doświadczenia z zakresu wdrażania projektów rewitalizacyjnych w Polsce i na świecie są bardzo podobne. Bez zaangażowania młodzieży w działania rewitalizacyjne, nie można liczyć na ich sukces⁵.

Dlatego też skuteczna rewitalizacja obszarów zdegradowanych wymaga uczestnictwa w tym trudnym procesie najmłodszych mieszkańców. Stąd dokonano analizy, w których częściach obszaru rewitalizowanego zamieszkuje największy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym. Okazało się, że najwięcej osób w wieku przedprodukcyjnym w obszarze rewitalizacji mieszka w obszarze ulic: Dąbrowszczaków, Sienkiewicza, Jana Pawła II. **Jest to obszar, który w poprzednich analizach okazał się jednocześnie najmniej bezpieczny i najbiedniejszy.**

5.3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA - SFERA GOSPODARCZA

Analiza struktury gospodarczej obszaru rewitalizacji wykazała, że obszarem o najbardziej rozwiniętej aktywności gospodarczej w Gminie Mieszkowice, nie jest miasto Mieszkowice.

Pod tym względem najbardziej aktywni są mieszkańcy obszarów wiejskich. Jednak jeśli będziemy rozpatrywać liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w liczbach bezwzględnych to najwięcej ich znajduje się w samym mieście Mieszkowice.

W trakcie prowadzonych warsztatów dla partnerstwa często w wypowiedziach mieszkańców obszaru rewitalizacji pojawiał się sentyment związany z sytuacją gospodarczą gminy sprzed czasu transformacji. W tym okresie w gminie zlokalizowane były zakłady produkcyjne sprzedające swe wyroby w całej Polsce. Atrakcyjne miejsca pracy w Mieszkowicach przyciągały pracowników z nawet z odległych województw co wpływał na rozwój demograficzny gminy. Należały do nich Zakłady Miar Metrycznych oraz Zakłady Mleczarskie produkujące mleko w tubkach. Dziś to jedynie część historii gminy, zgromadzonej w Towarzystwie historycznym Mieszkowic, zlokalizowanej w Domu Kultury, którą pasjonaci chcieliby **upowszechniać wśród młodzieży**, tak aby przyczynić się do budowy tożsamości miejsca.

Jednakże przeprowadzone badania wskazują, że nadal pod tym względem spory niewykorzystany potencjał. Szczególnie widoczne jest to w obszarze objętym rewitalizacją. W części OR – lokalizacja ul. Poniatowskiego, to naturalny ciąg gospodarczy podmiotów mających znaczenie w skali całej gminy. Zlokalizowani są tu bowiem najwięksi pracodawcy związani z branżą przetwórstwa drzewnego oraz transportu. Dodatkowo koncentrują się tu również małe rodzinne firmy handlowe i usługowe. Istotnym elementem w życiu gospodarczym pełni również samo centrum,

⁵ Warto tu zwrócić uwagę na sukces procesu rewitalizacji prowadzonego w gdyńskiej Chyloni,

będące przedłużeniem „pasa gospodarczego obszaru rewitalizacji” w połączeniu z **ekspozycją funkcji o charakterze historyczno - turystycznych**.

Wynika to przede wszystkim z tego, iż jako ściśle centrum miasta, skupia w sobie najwięcej funkcji o charakterze usługowym, co może wpływać na rozwój drobnych przedsiębiorców. Potencjał turystyczny obszaru rewitalizacji, jest także szansą na rozwój różnorodnych form aktywności ekonomicznej mieszkańców tego obszaru.

Położenie w centralnej części miasta, dostęp do atrakcji turystycznych a zarazem skupienie dużej liczby ludności na stosunkowo niewielkim obszarze, jest atutem obszaru rewitalizacji.

Spotkania z mieszkańcami obszaru rewitalizacji w szczególność z lokalnym przedsiębiorcami, potwierdziły, że rewitalizacja przestrzeni centrum miasta może przyczynić się do poprawy kondycji obszaru rewitalizacji, jak i całej gminy.

Jednym z przejawów przedsiębiorczości społeczności lokalnych, jest liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten obrazuje aktywność społeczeństwa w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów ekonomicznych.

W obszarze objętym rewitalizacją, największą aktywność gospodarczą skupiona była wzdłuż ulic Jana Pawła II, Jagiellońskiej i Słowackiego.

Tabela 36. Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą

	LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 100 LUDNOŚCI
UL 1 MAJA	2,39
UL MICKIEWICZA	3,82
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	8,11
UL. CHOPINA	0,48
UL. GRANICZNA	1,43
UL. SIENKIEWICZA	9,07
UL. JAGIELLOŃSKA	10,02
UL. JANA PAWŁA II	13,84
UL. SŁOWACKIEGO	10,98
UL. KAMIENNA	0,95

UL. KOŚCIELNA	2,39
UL. OGRODOWA	0,48
PL. WOLNOSCI	7,16
UL. RYCERSKA	0,48
UL. KOSCIUSZKI	9,07
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	0,00
UL. PONIATOWSKIEGO	20,48
UL. TECHNIKÓW	1,78

Źródło: opracowanie własne.

Istotnym czynnikiem, który spowalnia rozwój gospodarczy obszaru rewitalizowanego, a jednocześnie stać się może atutem w przyszłości, jest poziom bezrobocia rejestrowanego na tym obszarze. W szczególności dotyczy to liczby osób bezrobotnych nie posiadających żadnych kwalifikacji.

Poziom bezrobocia na obszarze rewitalizacji, w porównaniu z innymi obszarami zdegradowanymi, jest wysoki, a dodatkowo blisko **1/3 bezrobotnych to osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji i doświadczenia.**

Z wywiadów indywidualnych przeprowadzonych w trakcie spacerów studyjnych wynika, iż problem bezrobocia dotyczy w szczególności sposób kobiet.

Kierunki migracji (w skali regionu) zarobkowych mieszkańców to głównie strefa ekonomiczna w Kostrzynie oraz dorywcza praca dorywcza w Niemczech, najczęściej to praca w pralni Fliegl oraz centrum logistycznym Amazon.

Wskazywano w związku z tym również na **potrzebę podnoszenia kompetencji językowych** różnych grup mieszkańców. Brak znajomości języków obcych to główna przeszkoda w znalezieniu pracy, po drugiej stronie granicy, a także czynnik hamujący przedsiębiorczość mieszkańców• obszaru rewitalizacji w zakresie usług świadczonych dla klientów z Niemiec w Mieszkowicach.

Tabela 37. Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych

	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI I DOŚWIADCZENIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH
UL 1 MAJA	0,40
UL MICKIEWICZA	0,00
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	0,21
UL. CHOPINA	brak danych
UL. GRANICZNA	brak danych
UL. SIENKIEWICZA	0,33
UL. JAGIELLOŃSKA	0,00
UL. JANA PAWŁA II	0,12
UL. SŁOWACKIEGO	0,00

UL. KAMIENNA	brak danych
UL. KOŚCIELNA	0,20
UL. OGRODOWA	0,25
PL. WOLNOSCI	0,33
UL. RYCERSKA	0,17
UL. KOSCIUSZKI	0,38
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	1,00
UL. PONIATOWSKIEGO	1,00
UL. TECHNIKÓW	0,00

Źródło: opracowanie własne.

Zaistnienie tych osób na rynku pracy, jest wysoce problematyczne. Uznać je należy, za w dużej mierze wykluczone z życia społeczno-gospodarczego gminy. Ta grupa bezrobotnych, jest jedną z najtrudniejszych do aktywizacji, przez służby powiatowego urzędu pracy. Dlatego też wydaje się, że niezbędne jest podjęcie działań aktywizujących bezrobotnych, tak aby zachęcić ich do zdobycia stosownego wykształcenia i doświadczenia, zgodnego z oczekiwaniami rynku pracy.

5.4. POGŁĘBIONA DIAGNOZA - SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA

Dokonując wyboru obszaru rewitalizacji, a następnie realizując proces związany z pogłębioną analizą uwarunkowań przestrzennych i infrastrukturalnych, postępowano zgodnie z art. 9 rozdziału 3. Ustawy o rewitalizacji z dn. 9 października.

W zgodzie z jej zapisami, analizę obszaru zdegradowanego w wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym należy przeprowadzić z uwzględnieniem takich zagadnień jak: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakości terenów publicznych.

W przypadku gminy Mieszkowice wielokrotnie wskazywanym przez mieszkańców problemem była niska estetyka obszaru rewitalizowanego. Dotyczyło to zarówno zniszczonych elewacji kamienic, braku wygodnych chodników, setek anten telewizyjnych niszczących elewacje budynków czy rozproszonych emisji.

Rysunek 22. Elewacje budynków w obszarze rewitalizacji oszpecone antenami tv

Źródło: opracowanie własne.

Obserwacje i prowadzone wywiady wskazują, że **obszar rewitalizacji, obejmuje swoim zasięgiem najbardziej intensywnie wykorzystywaną część przestrzeni miejskiej w Mieszkowicach.**

Rysunek 23. Zaniedbane podwórka w obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 24. Zaniedbane kamienice w przestrzeni rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 25. Wymagający rewitalizacji obszar sportowo-rekreacyjny (betonowe boisko)

Źródło: opracowanie własne.

Centralną część obszaru obejmuje rynek oraz tereny do niego przyległe. Obszar charakteryzuje się zwartą zabudową śródmiejską. Jest to obszar o rozwiniętych funkcjach administracyjnych (Urząd Gminy), kulturalnej, usługowej (sklepy, punkty usługowe) i mieszkaniowej.

Na podstawie przeprowadzonej wizji lokalnej i prowadzonych konsultacji z mieszkańcami zidentyfikowano następujące negatywne zjawiska przestrzenne:

- Niska estetyka rynku;
- Zły stan techniczny budynków wokół rynku i w całym obszarze rewitalizacji;
- Występowanie niezagospodarowanych, pustych działek po zburzonych budynkach, które psują estetykę całego obszaru rewitalizacji;
- Problemy związane ze zwiększonym natężeniem ruchu komunikacyjnego w obrębie rynku, co wpływa na pogorszenie komfortu i życia mieszkańców kamienic oraz użytkowników przestrzeni;
- Niska estetyka elewacji niektórych budynków;
- Zły stan techniczny chodników, podwórek;
- Niedostateczny stan zagospodarowania obiektów sportowo-rekreacyjnych (betonowe boisko) w sąsiedztwie boiska orlik;

- Brak zagospodarowanej przestrzeni przyjaznej mieszkańcom w postaci parków, ławeczek, podjazdów itp. (szczególnie okolice orlika i obrębu murów).

Dokonanie analizy w zakresie estetyki budynków jest trudnym zadaniem. Dlatego przyjęto, że w pewnym stopniu problematyka niskiej estetyki elewacji budynków znajduje odzwierciedlenie w fakcie czy budynki poddane zostały procesowi termomodernizacji. Proces ten związany jest m.in. z odnawianiem ścian zewnętrznych, co sprzyja podniesieniu estetyki samego budynku, jak i obszaru.

Tabela 38. Udział budynków poddanych termomodernizacji

	UDZIAŁ BUDYNKÓW PODDANYCH TERMOMODERNIZACJI DO OGÓLNEJ LICZBY BUDYNKÓW
UL 1 MAJA	0,10
UL MICKIEWICZA	0,00
UL. DĄBROWSZCZAKÓW	0,06
UL. CHOPINA	0,00
UL. GRANICZNA	0,00
UL. SIENKIEWICZA	0,02
UL. JAGIELLOŃSKA	0,00
UL. JANA PAWŁA II	0,00
UL. SŁOWACKIEGO	0,11
UL. KAMIENNA	0,00
UL. KOŚCIELNA	0,00
UL. OGRODOWA	0,00
PL. WOLNOŚCI	0,08
UL. RYCERSKA	0,00
UL. KOSCIUSZKI	0,00
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	0,00
UL. PONIATOWSKIEGO	0,02
UL. TECHNIKÓW	0,00

Źródło: opracowanie własne.

Niestety w przypadku obszaru rewitalizacji tylko niewielka część budynków objęta została procesem termomodernizacji. **Przeprowadzone badania wykazały, iż w przypadku wielu ulic żaden z budynków nie był termomodernizowany.**

Rysunek 26. Wymagający rewitalizacji budynek Szkoły Podstawowej im. Mieszka I

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 27. Ulica Jana Pawła II – zniszczone elewacje kamienic

Źródło: opracowanie własne.

Termomodernizacja, poza walorami estetycznymi, wiąże się jednak przede wszystkim z uzyskaniem korzystnych efektów środowiskowych i ekonomicznych. Niewątpliwie w obszarze rewitalizacji niezbędne są inwestycje w tym zakresie, co wpłynie korzystnie na środowisko naturalne, w tym przede wszystkim na jakość powietrza.

Analiza dostępności do usług i przestrzeni publicznych wykazała, że w przypadku dostępności do kultury, obszar rewitalizacji wypada najlepiej na tle całej gminy. Zlokalizowany jest w pobliżu dom kultury, muzeum regionalne, biblioteka.

Tabela 39. Dostępność do wybranych usług i przestrzeni publicznych

LP.	NAZWA WSKAŹNIKA	POZIOM DOSTĘPNOŚCI
1.	DOSTĘPNOŚĆ DO OŚRODKÓW KULTURY	DOBRA
2.	DOSTĘPNOŚĆ DO INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ	OGRANICZONA
3.	DOSTĘPNOŚĆ DO ŻŁOBKÓW I PRZEDSZKOLI	PRZECIĘTNA

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona diagnoza obszaru rewitalizacji wykazała, że charakteryzuje się on mocno zróżnicowaną sytuacją w zakresie stanu technicznego infrastruktury. Są na nim zlokalizowane nowe obiekty (boisko – Orlik), jak i zniszczone kamienice czy wręcz puste przestrzenie po zburzonych budynkach.

Rysunek 28. Zaulek Wileński

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzone badania ankietowe, wizyty studyjne i konsultacje z mieszkańcami wskazują, że do głównych problemów w sferze technicznej, należy zaliczyć **zły stan techniczny obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, zły stan chodników i ulic.**

Przez gminę przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, łączące Szczecin z południem kraju oraz Mieszkowice z granicą zachodnią państwa. Mieszkowice są

ważnym węzłem komunikacyjnym w gminie, co oznacza, że znaczna część ruchu drogowego o charakterze lokalnym i tranzytowym przechodzi przez samo miasto. Znajduje to swoje odzwierciedlenie także w obszarze rewitalizacji, w którym mamy do czynienia z drogami gminnymi i powiatowymi. Utrudnia to prawidłowe zarządzanie infrastrukturą drogową w obszarze rewitalizacji.

Zdecydowana większość ulic w mieście stanowi zabytkowy układ przestrzenny. Listę ulic z obszaru objętego rewitalizacją, z podziałem na rodzaje dróg, ze wskazaniem na liczbę budynków, w tym zabytkowych obiektów, przedstawia poniższa tabela i rysunek.

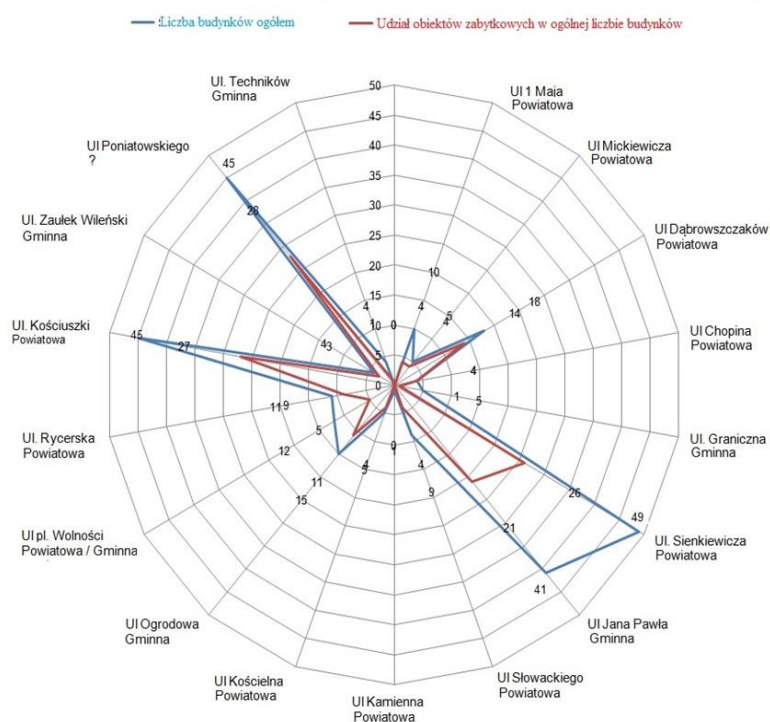
Tabela 40. Mieszkowice: ulice objęte rewitalizacją z podziałem na drogi powiatowe i gminne (2016 r.)

NAZWY ULIC	DROGA	LICZBA BUDYNKÓW	
		OGÓŁEM	ZABYTKOWYCH
UL 1 MAJA	POWIATOWA	10	4
UL MICKIEWICZA	POWIATOWA	5	4
UL DĄBROWSZCZAKÓW	POWIATOWA	18	14
UL CHOPINA	POWIATOWA	4	4
UL. GRANICZNA	GMINNA	5	1
UL. SIENKIEWICZA	POWIATOWA	49	26
UL JANA PAWŁA II	KRAJOWA	41	21
UL SŁOWACKIEGO	POWIATOWA	9	4
UL KAMIENNA	POWIATOWA	1	0
UL KOŚCIELNA	POWIATOWA	5	4
UL OGRODOWA	GMINNA	15	11
UL PL. WOLNOŚCI	POWIATOWA / GMINNA	12	5
UL. RYCERSKA	POWIATOWA	11	9
UL. KOŚCIUSZKI	KRAJOWA	45	27
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI	GMINNA	4	3
UL PONIATOWSKIEGO	WOJEWÓDZKA	45	28
UL. TECHNIKÓW	GMINNA	4	1

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Rysunek 29. Zabudowa w Mieszkowicach w obszarze rewitalizacji

Zabudowa Mieszkowiec wg ulic objętych rewitalizacją ze wskazaniem rodzaju drogi

Źródło: opracowanie własne.

Obszar objęty procesem rewitalizacji cechuje się najwyższym w gminie wskaźnikiem gęstości zaludnienia. Jakość życia jego mieszkańców, warunkowana jest stanem infrastruktury technicznej, która w opinii respondentów wymaga podjęcia pilnych prac inwestycyjnych.

Ważnym, nadal nie rozwiązany, problem w Mieszkowicach jest problem azbestu. W niektórych częściach miasta znaczna ilość budynków mieszkalnych i gospodarczych nadal pokryta jest płytami azbestowymi. Stwarzają one realne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Indagowani w tej sprawie mieszkańcy obszaru rewitalizacji, są w pełni świadomi zagrożeń z tym związanych. Jednocześnie wskazują, że istotną barierą w rozwiązaniu problemu azbestu w obszarze rewitalizacji są wysokie koszty jego zastąpienia innymi materiałami.

Tabela 41. Problem azbestu w obszarze rewitalizacji

	AZBEST DO USUNIĘCIA DO LICZBY BUDYNKÓW
ul 1 Maja	0,00
ul Mickiewicza	0,00
ul. Dąbrowszczaków	0,00
ul. Chopina	0,00
ul. Graniczna	0,00
ul. Sienkiewicza	10,00

ul. Jagiellońska	2,35
ul. Jana Pawła II	0,00
ul. Słowackiego	0,00
ul. Kamienna	0,00
ul. Kościelna	0,00
ul. Ogrodowa	13,80
pl. Wolności	1,25
ul. Rycerska	2,73
ul. Kościuszki	30,20
ul. Zaulek Wileński	12,00
UL. PONIATOWSKIEGO	18,71
UL. TECHNIKÓW	0,00

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 42. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji

NAZWY ULIC / RODZAJ DROGI	PUNKTY OŚWIETLENIOWE	BUDYNKI			
		OGÓŁEM	ZABYTKI	OCIEPIONE	ZAWARTOŚĆ AZBESTU (M2)
UL 1 MAJA / POWIATOWA	2	10	4	1	-
UL MICKIEWICZA / POWIATOWA	3	5	4	-	-
UL DĄBROWSZCZAKÓW / POWIATOWA	4	18	14	1	-
UL CHOPINA / POWIATOWA	2	4	4	-	-
UL. GRANICZNA / GMINNA	-	5	1	-	-
UL. SIENKIEWICZA / POWIATOWA	7	49	26	1	490
UL JANA PAWŁA / KRAJOWA	-	41	21	-	73
UL SŁOWACKIEGO / POWIATOWA	3	9	4	1	-
UL KAMIENNA / POWIATOWA	-	1	0	-	-

UL KOŚCIELNA / POWIATOWA	1	5	4	-	-
UL OGRODOWA / GMINNA	4	15	11	-	207
UL PL. WOLNOŚCI / POWIATOWA I GMINNA	-	12	5	1	15
UL. RYCERSKA / POWIATOWA	-	11	9	-	30
UL. KOŚCIUSZKI / KRAJOWA	8	45	27	-	1359
UL. ZAULEK WILEŃSKI / GMINNA	1	4	3	-	48
UL PONIATOWSKIEGO / -WOJEWÓDZKA	25	45	28	1	842
UL. TECHNIKÓW / GMINNA	3	4	1	-	-

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Tabela 43. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji

NAZWY ULIC / RODZAJ DROGI	Budynki komunalne	BUDYNKI stan				
		zły	słaby	średni	dobry	Bardzo dobry
UL 1 MAJA / POWIATOWA	2		x			-
UL MICKIEWICZA / POWIATOWA	2			x		
UL DĄBROWSZCZAKÓW / POWIATOWA	12		x			
UL CHOPINA / POWIATOWA	1			x	-	-
UL. GRANICZNA / GMINNA	-				-	-
UL. SIENKIEWICZA / POWIATOWA	8			x		
UL JANA PAWŁA / Krajowa	10		x			
UL SŁOWACKIEGO / POWIATOWA	2			x		-
UL KAMIENNA / POWIATOWA	-				-	-
UL KOŚCIELNA / POWIATOWA	2		x			-
UL OGRODOWA / GMINNA	3		x		-	
UL PL. WOLNOŚCI / POWIATOWA I GMINNA	1				x	
UL. RYCERSKA / POWIATOWA	3		x		-	
UL. KOŚCIUSZKI / Krajowa	5			x	-	
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI / GMINNA	1	x			-	
UL PONIATOWSKIEGO / WOJEWÓDZKA	1		x			
UL. TECHNIKÓW / GMINNA						

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Tabela 44. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji

NAZWY ULIC / RODZAJ DROGI		Drogi stan				
		zły	słaby	średni	dobry	Bardzo dobry
UL 1 MAJA / POWIATOWA	-				x	-
UL MICKIEWICZA / POWIATOWA					x	
UL DĄBROWSZCZAKÓW / POWIATOWA	-				x	
UL CHOPINA / POWIATOWA	-				x	-
UL. GRANICZNA / GMINNA	-			x	-	-
UL. SIENKIEWICZA / POWIATOWA	-		x			
UL JANA PAWŁA / krajowa	-				x	
UL SŁOWACKIEGO / POWIATOWA	-				x	-
UL KAMIENNA / POWIATOWA	-				x	-
UL KOŚCIELNA / POWIATOWA	-				x	-
UL OGRODOWA / GMINNA	-				-	x
UL PL. WOLNOŚCI / POWIATOWA I GMINNA	-				x	
UL. RYCERSKA / POWIATOWA	-				x	
UL. KOŚCIUSZKI / POWIATOWA					x	
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI / GMINNA	-				x	
UL PONIATOWSKIEGO / -WOJEWÓDZKA						x
UL. TECHNIKÓW / GMINNA					x	

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Tabela 45. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji

NAZWY ULIC / RODZAJ DROGI		Stan chodników				
		zły	słaby	średni	dobry	Bardzo dobry
UL 1 MAJA / POWIATOWA	-				x	-
UL MICKIEWICZA / POWIATOWA					x	
UL DĄBROWSZCZAKÓW / POWIATOWA	-			x		
UL CHOPINA / POWIATOWA	-				x	-
UL. GRANICZNA / GMINNA brak chodnika	-				-	-
UL. SIENKIEWICZA / POWIATOWA	-			x		
UL JANA PAWŁA / KRAJOWA	-				x	
UL SŁOWACKIEGO / POWIATOWA	-				x	-
UL KAMIENNA / POWIATOWA	-				x	-
UL KOŚCIELNA / POWIATOWA	-				x	-
UL OGRODOWA / GMINNA	-				-	x
UL PL. WOLNOŚCI / POWIATOWA I GMINNA	-				x	
UL. RYCERSKA / POWIATOWA	-				x	
UL. KOŚCIUSZKI / POWIATOWA					x	
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI / GMINNA brak chodnika	-				-	
UL PONIATOWSKIEGO / WOJEWÓDZ						x
UL. TECHNIKÓW / gminna brak						

Źródło: UM w Mieszkowicach.

Tabela 46. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji

NAZWY ULIC / RODZAJ DROGI		Jakość przestrzeni publicznej (skwery, place zabaw, podwórka, parki)				
		zły	słaby	średni	dobry	Bardzo dobry
UL 1 MAJA / POWIATOWA swer	-				x	-
UL MICKIEWICZA / POWIATOWA						
UL DĄBROWSZCZAKÓW / POWIATOWA	-					
UL CHOPINA / POWIATOWA plac	-				x	-
UL. GRANICZNA / GMINNA	-				-	-
UL. SIENKIEWICZA / POWIATOWA skwer	-			x		
UL JANA PAWŁA / KRAJOWA	-					
UL SŁOWACKIEGO / POWIATOWA	-					-
UL KAMIENNA / POWIATOWA	-				-	-
UL KOŚCIELNA / POWIATOWA skwer	-				x	-
UL OGRODOWA / GMINNA plac zabaw	-			x	-	
UL PL. WOLNOŚCI / POWIATOWA I GMINNA	-				x	
UL. RYCERSKA / POWIATOWA	-				-	
UL. KOŚCIUSZKI / POWIATOWA					-	
UL. ZAUŁEK WILEŃSKI / GMINNA	-				-	
UL PONIATOWSKIEGO / WOJEWÓDZKA paki				x		
UL. TECHNIKÓW / GMINNA				x		

Źródło: UM w Mieszkowicach.

W przestrzeni rewitalizacji znajduje się kilka opuszczonych, niszczących budynków czy pustych przestrzeni po zburzonych obiektach. Burzy to niewątpliwie wizerunek miasta, jako atrakcyjnego turystycznie i pielęgnującego swoje historyczne dziedzictwo.

Rysunek 30. Chaotyczna zabudowa w obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Problemy natury technicznej występują także w szczególnie cennych turystycznie obiektach i na terenach w obszarze rewitalizacji. Dotyczy to przede wszystkim zabytkowych murów miejskich i terenu wokół nich.

Rysunek 31. Mury miejskie i ich otoczenie w Mieszkowicach

Źródło: opracowanie własne.

Przedmiotem pogłębianych badań dotyczących sytuacji, w której znalazł się obszar rewitalizowany, były konsultacje i wywiady z interesariuszami.

Pozwoliły one zidentyfikować główne przyczyny degradacji obszaru rewitalizowanego. Wyniki tych badań zostały zestawione w tabeli 47. Zawiera ona także rekomendacje, zgłaszane przez respondentów, a dotyczące potencjalnych działań służących wyprowadzeniu tego obszaru ze stanu kryzysowego.

Tabela 47. Przyczyny degradacji obszaru

LP.	GŁÓWNA PRZYCZYNA W OPINII RESPONDENTÓW	UWAGI I REKOMENDACJE
1.	ZŁY STAN ESTETYCZNY OTOCZENIA	projekt termomodernizacji budynków w obszarze rewitalizacji wpłynie na poprawę estetyki elewacji.
2.	DYSFUNKCJE SPOŁECZNE (NP.: ALKOHOLIZM, PRZEMOC I INNE)	rozwój projektów skierowanych do osób wykluczonych społecznie.
3.	ZŁY STAN BUDYNKÓW	niezbędne są inwestycje zmierzające do poprawy jakości przestrzeni, w której mieszkają ludzie.
4.	ZŁY STAN DRÓG I CHODNIKÓW	niezbędne są inwestycje w budowę i odbudowę przyjaznej mieszkańcom infrastruktury.
5.	SŁABA AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW	Niezbędne są działania zmierzające do przezwyciężenia: - braku zaufania interesariuszy wobec wybieranych władarzy, - bierności obywatelskiej - postaw roszczeniowych
6.	MAŁA DOSTĘPNOŚĆ ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH (KOMUNALNYCH)	rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego
7.	ZŁY STAN ZABYTEKÓW	Mury miejskie, obszar rynku – niezbędne są działania zmierzające do przywrócenia im funkcji reprezentacyjnych i integrujących lokalną społeczność. .
8.	ZANIECZYSZCZONE ŚRODOWISKO	- rozproszone emisje z licznych kominów wymagają działań zmierzających do podniesienia świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystywanych paliw do ogrzewania mieszkań - niezbędne są inwestycje w termomodernizację
9.	UBÓSTWO	- rozwijanie przedsiębiorczości mieszkańców - poszukiwanie inwestorów
10.	PRZESTĘPCZOŚĆ	projekty skierowane do ludzi młodych. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Działania prewencyjne w zakresie uzależnień.
11.	BRUD I NIEPORZĄDEK W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	- więcej pojemników na śmieci, szczególnie w obszarze centrum - budowa szaletu miejskiego w centrum

12.	BRAK INFRASTRUKTURY INFORMACYJNA	budowa infrastruktury informacyjnej dla mieszkańców i turystów, która pozwoli na swobodny dostęp do ważnych informacji
	BRAK MIEJSCA SPOTKAŃ	stworzenie miejsca spotkań, kawiarenki, herbaciarni w której można spotkać się i spędzić czas, podobnie z miejscem na szybki posiłek typu lunch lub spotkanie w sprawach zawodowych.
13.	BEZPIECZEŃSTWO	ograniczenie prędkości pojazdów na ulicy Poniatowskiego

Źródło: opracowanie własne.

5.4. ANALIZA POTENCJAŁÓW OBSZARU REWITALIZACJI

Wywiady pogłębione z interesariuszami – otwarte spotkanie – warsztaty dla partnerstwa pozwoliły na zidentyfikowanie także ważnych dla społeczności lokalnej potencjałów tkwiących w obszarze rewitalizacji. Dotyczyły one wszystkich omawianych sfer procesu rewitalizacji. Określenie atutów obszaru rewitalizowanego stało się okazją do dyskusji nad przyszłością, a także określeniem przyczyn niedostatecznego wykorzystania ich w przeszłości. Jest to niewątpliwie jeden z pierwszych sukcesów procesu rewitalizacji w gminie Mieszkowice. Społeczność lokalna zaangażowała się w proces myślenia o rewitalizacji jako możliwości zmiany niekorzystnej sytuacji w jakiej znalazł się obszar rewitalizowany. Dyskusje w trakcie spotkań i warsztatów, stały się przyczynkiem do przedstawienia konkretnych projektów rewitalizacyjnych, które znalazły swoje miejsce w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Zdefiniowany potencjał obszaru rewitalizacji przedstawiono w poniższym zestawieniu :

Tabela 48. Potencjał obszaru rewitalizacji

POTENCJAŁ OBSZARU REWITALIZACJI	
SFERA SPOŁECZNA	- BLISKOŚĆ DOMU KULTURY; - IZBA HISTORYCZNA; - MOŻLIWOŚĆ ROZWIJANIA EDUKACJI HISTORYCZNEJ I PATRIOTYCZNEJ; - ŚWIADOMOŚĆ MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE POTRZEBY ROZWIJANIA UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWYCH (BLISKOŚĆ GRANICY); - POTRZEBA ROZWIJANIA KOMPETENCJI ZAWODOWYCH MŁODZIEŻY I OSÓB STARSZYCH; - ŚWIADOMOŚĆ MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE POTRZEBY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ; - ŚWIADOMOŚĆ MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE ROZWIJANIA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ; - DOŚWIADCZENIA W PRACY Z MŁODZIEŻĄ; - SZKOŁA PODSTAWOWA JAKO CENTRUM KSZTAŁCENIA, WYCHOWANIA I AKTYWNOŚCI W OBSZARZE REWITALIZACJI;

99

SFERA GOSPODARCZA	• ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ZWIĄZANEJ Z GOSPODARKĄ LEŚNĄ • BLISKOŚĆ GRANICY JAKO BODZIEC DO ROZWOJU SFERY USŁUGOWEJ W OBSZARZE REWITALIZACJI • TURYSTYKA SENTYMENTALNA JAKO MOŻLIWOŚĆ ROZWOJU RÓŻNYCH FORM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W OBSZARZE REWITALIZOWANYM.
SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA	• MURY OBRONNE WRAZ Z OTOCZENIEM JAKO UNIKALNY WALOR HISTORYCZNY I TURYSTYCZNY; • UNIKALNA HISTORYCZNA ZABUDOWA RYNKU; • FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA W OBRĘBIE CENTRUM; • „SCHODY” JAKO MIEJSCE SPOTKAŃ MIESZKAŃCÓW; • PRZYGRANICZNE POŁOŻENIE JAKO ATUT DLA ROZWOJU MIESZKALNICTWA (MIESZKAJ W POLSCE - PRACUJ W NIEMCZACH); • ZABYTKI MIESZKOWIC I OKOLIC JAKO SZANSA NA OŻYWIENIE OBSZARU REWITALIZOWANEGO.

Źródło: opracowanie własne.

Zdefiniowany potencjał obszaru rewitalizacji opiera się na przeświadczeniu mieszkańców o unikatowości przestrzeni, w której mieszkają. W szczególny sposób dotyczy to murów miejskich i ich otoczenia, które są wizytówką nie tylko obszaru rewitalizowanego ale wręcz całej gminy. Dobrze zachowane mury obronne z basztami (czatowniami) mogą być ważnym elementem integrującym społeczność lokalną.

Zagospodarowanie obszaru wokół zabytków, restauracja baszt obronnych to także doskonała okazja dla pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Rewitalizacja tej przestrzeni w opinii respondentów przyczyni się do rozwoju całej gminy. Może stać się bodźcem do rozwoju działalności stowarzyszeń angażujących uśpiony potencjał mieszkańców w działania na rzecz ożywienia kulturalnego, sportowego i społecznego tego obszaru. Zaniebany obszar, pozbawiony podstawowej infrastruktury to także potencjał, który można wykorzystać.

Nadanie obszarowi wzdłuż murów obronnych nowych funkcji nie wymaga kosztownych i czasochłonnych prac rozbiórkowych.

Innym obszarem, który w świadomości mieszkańców jest szczególnie cenny dla lokalnej społeczności jest rynek miejski. To tu skupione są funkcje administracyjna i usługowa. Choć współcześnie rynek stracił swoje reprezentacyjne i integrujące funkcje, nadal jest naturalnym miejscem spotkań mieszkańców. **Unikalna zachowana zabudowa rynku, tzw „schody”, czy bliskość placówek edukacyjnych i kulturalnych stać się powinny bodźcem do ożywienia tej części obszaru rewitalizacji.** Bliskość granicy, ruch transgraniczny to szansa na rozwój funkcji usługowych w obszarze rewitalizacji. **Turystyka sentymentalna dawnych mieszkańców i ich potomków to także w opinii respondentów**

niewykorzystany potencjał dla rozwoju gospodarczego, ale także społecznego tego obszaru.

Wielokrotnie podkreślano niedosyt w zakresie współpracy transgranicznej, która okazała się bardzo trudna i z różnych powodów nie przynosi oczekiwanych efektów. Jednak w obszarze rewitalizacji istnieje wiele możliwości na rozwój dialogu społecznego między podzielonymi granicami społecznościami Polaków i Niemców. Współczesne granice zatraciły swój charakter izolujący, co przekłada się na coraz silniejszą presję migracyjną. Niekorzystne skutki tego zjawiska dotyczą obszar rewitalizowany. Jednakże bliskość granicy i atrakcyjnych miejsc pracy po niemieckiej stronie może być także okazją do tworzenia oferty dla nowych mieszkańców, którzy znajdując atrakcyjne miejsce do zamieszkania w Mieszkowicach mogą równocześnie pracować w Niemczech.

Wnioski z pogłębionej diagnozy

Z przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji, w oparciu o wybrane zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne i infrastrukturalne w obszarze rewitalizacji wynika, że przede wszystkim należy zadbać o:

Sfera społeczna

- Zaufanie między gminą a interesariuszami oraz między grupami osób reprezentujących gminę i interesariuszami. Pozwoli to na zdrową komunikację i wymianę poglądów, a w rezultacie na optymalizację efektów tych działań i aktywności, które są wpisane w potencjał osób stanowiących lokalną społeczność;
- Wzmocnienie i wspieranie aktywnych organizacji pozarządowych, wyszukiwanie i promowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców;
- Wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców. Pauperyzacja społeczności obszaru rewitalizacyjnego, której wskaźnikiem jest ilość osób korzystających z różnych form pomocy społecznej, jest ważnym problemem społeczności lokalnej. Niski poziom aktywności ekonomicznej powoduje, że w obszarze rewitalizowanym nastąpiła kumulacja niekorzystnych zjawisk społeczno-gospodarczych;
- Tworzenie warunków dla zwiększenia się liczby mieszkańców w obszarze rewitalizowanym i całej gminie. Depopulacja jest kluczowym problemem w gminie Mieszkowice. W szczególności sposób dotyka ona obszaru rewitalizacji;
- Ważnym społecznie problemem w obszarze rewitalizacji jest starzenie się społeczeństwa, co wraz z nasiloną migracją stwarza niezwykle trudną sytuację na rynku pracy. Istotne jest podjęcie działań, które zatrzymają

101

migrację i spowodują wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizowanego dla nowych mieszkańców;

- Zbudowanie infrastruktury dla młodych rodzin, zwłaszcza w kontekście wykreowania w obszarze rewitalizacji przestrzeni i warunków dla nowych i młodych mieszkańców;
- Poprawę estetyki i bezpieczeństwa w obrębie rynku, a także na obszarze całego obszaru poddanego rewitalizacji;

Sfera gospodarcza

- Stworzenie warunków dla rozwoju turystycznego obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie spójnego produktu turystycznego, obejmującego bogactwo kulturowe obszaru rewitalizacji;
- Stworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych zgodnie z wymogami rynku;
- Nabywanie umiejętności językowych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- Stymulowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców;
- Stworzenie dogodnych warunków do lokowania w obszarze rewitalizacji inwestycji
- Stworzenie zachęt dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców do rozwijania swojej aktywności w obszarze rewitalizacji.

Sfera przestrzenna i infrastrukturalna

- Wykreowanie nowej jakości miejsca spotkań i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji jak i całej gminy (rynek).
- Zadbanie o przestrzeń publiczną, która powinna być przyjazna i dostępna dla wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych;
- Poprawę stanu technicznego budynków komunalnych i prywatnych. Zniszczone elewacje i podwórka niekorzystnie wpływają na wizerunek obszaru rewitalizowanego;
- Zadbanie o przestrzeń wokół istotnych dla obszaru rewitalizowanego miejsc i budowli;
- Wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nieestetycznych reklam, dziesiątek anten przytwierdzonych do elewacji budynków itp.

ROZDZIAŁ VI CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE REWITALIZACJI WRAZ Z ODPOWIADAJĄCYMI IM KIERUNKAMI DZIAŁAŃ

6.1. MISJA I WIZJA

Określając wizję obszaru rewitalizacji przyjęto, że przedstawiać ona powinna pożądany stan obszaru rewitalizowanego, na koniec wdrażania programu rewitalizacji w Gminie Mieszkowice.

Tworząc wizję rewitalizacji myślano o różnych grupach interesariuszy, którzy będą adresatami planowanych zmian na tym obszarze.

WIZJA ROZWOJU OBSZARU REWITALIZACJI

„Obszar rewitalizacji staje się atrakcyjną, nawiązującą do dziedzictwa historyczno-kulturowego, otwartą i przyjazną przestrzenią tworzącą dobre warunki życia różnych pokoleń jego mieszkańców.”

Mając na uwadze specyfikę obszaru rewitalizacji i procesów rewitalizacyjnych, należy przyjąć wspólną wizję, dla obszaru rozwijając jej treść w kluczowych wymiarach:

SPOŁECZNYM – Wykreowane na tym obszarze formy aktywności społecznej, zaowocują dużą liczbą wydarzeń i inicjatyw społeczno-kulturowych, budując poczucie satysfakcji i zadowolenia. Na terenie rewitalizowanym będzie zamieszkiwać zintegrowana, wielopokoleniowa wspólnota, zapewniająca przestrzeń dogodną dla prowadzenia aktywnego i rodzinnego stylu życia. W wyniku wsparcia społecznego i aktywności obywatelskiej, działają tutaj dostępne instytucje służące budowaniu samodzielności i wysokiego komfortu życia osobom starszym, niepełnosprawnym i niezaradnym życiowo. Centrum staje się tętniącym życiem centrum gminy i jej mieszkańców;

GOSPODARCZYM – Obszar Centrum stał się strefą aktywności mikro i małych przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw społecznych, zwłaszcza o profilu usługowym, oferujących szeroką paletę produktów lokalnych;

PRZESTRZENNO-INFRASTRUKTURALNYM - Dzięki odrestaurowanym i zmodernizowanym budynkom i obiektom, ulicom, chodnikom i placom stały się one żywym, estetycznym i bezpiecznym centrum urbanistycznym. Zrewitalizowany obszar zwiększył atrakcyjność poszczególnych miejsc. Ożywił i uczynił dostępną,

103

zaniedbaną dotychczas przestrzeń publiczną, a jej poszczególne elementy są wykorzystywane w codziennym życiu mieszkańców i przyjezdnych. Uporządkowanie przestrzeni publicznej podniosło jakość życia mieszkańców i przystosowało ją do nowych potrzeb społeczności lokalnej.

MISJA LPR

Utworzenie otwartej i aktywnej przestrzeni społecznej tworzonej przez zaangażowanych mieszkańców.

6.2. CELE LPR

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji w Mieszkowicach jest:

Stworzenie w obszarze rewitalizacji nowych jakościowo warunków w wymiarze instytucjonalnym, przestrzennym i infrastrukturalnym, stymulujących aktywizację społeczną, gospodarczą i turystyczną, znoszących negatywne zjawiska i procesy oraz wzmacniających lokalny potencjał Gminy Mieszkowice w celu jej zrównoważonego rozwoju.

Powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez realizację celów strategicznych, odpowiadających poszczególnym sferom procesu rewitalizacji, a mianowicie:

- 1. BUDOWA RÓŻNORODNEJ OFERTY ROZWOJU ZAWODOWEGO I SPOŁECZNEGO PRZECIWDZIAŁAJĄCEJ WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU**
- 2. WSPARCIE AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ MIESZKAŃCÓW ORAZ PODNIESIENIE KONKURENCYJNOŚCI LOKALNYCH FIRM**
- 3. PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO POPRZEC PODNIESIENIE JEGO ATRAKCYJNOŚCI FUNKCYJNALNEJ DLA MIESZKAŃCÓW ORAZ EKSPOZYCJĘ TRADYCJI HISTORYCZNYCH DLA TURYSTÓW.**

Zaproponowane cele zostały zaaprobowane w trakcie warsztatów z interesariuszami prowadzonymi przez ekspertów zewnętrznych.

Wynikają one ze zidentyfikowanych problemów i potrzeb na terenie rewitalizacji. Cele strategiczne są komplementarne z występującymi na obszarach rewitalizacji problemami.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Mieszkowice, wyróżniono cele, które odnoszą się do wszystkich sfer, na które powinna oddziaływać rewitalizacja, tj. SFERY:

- SPOŁECZNEJ
- GOSPODARCZEJ
- PRZESTRZENNEJ
- INFRASTRUKTURALNEJ.

Wszystkie cele przenikają wskazane sfery działań w kontekście opracowanych projektów rewitalizacyjnych. Sprzyja to zapewnieniu komplementarności i spójności wewnętrznej i zewnętrznej programu.

6.3. HARMONOGRAM I OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Jednym z podstawowych założeń, którym kierowano się w procesie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, było oparcie rewitalizacji na zasadzie współpracy wszystkich interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli sektora pozarządowego).

Dlatego projekty wpisane do LPR mają charakter partycypacyjny. Zostały zgłoszone przez mieszkańców, przedsiębiorców, wspólnoty mieszkaniowe, stowarzyszenia.

Przy tworzeniu i wyborze projektów, ważne było to, aby odpowiadały one na zidentyfikowane problemy oraz aby opierały się na wewnętrznych potencjałach obszaru rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne, zaplanowano w taki sposób, by się wzajemnie zązębiały (były komplementarne) oraz aby były skoncentrowane, co najmniej na dwóch płaszczyznach: **terytorialnie** (to znaczy by były realizowane na obszarze rewitalizowanym lub na ten obszar bezpośrednio oddziaływały), oraz **problemowo** (aby kilka projektów miało na celu rozwiązanie danego problemu, w różny sposób, i w różnej skali - co znacząco zwiększa szansę trwałego rozwiązania go.).

Projekty rewitalizacyjne składają się na długoletni, skoordynowany program, czyli plan działań rewitalizacyjnych, których wykonanie ma zahamować proces degradacji i przywrócić żywotność w tym obszarze gminy, który został dotknięty niekorzystnymi zjawiskami.

Podstawową zasadą finansowania działań rewitalizacyjnych jest założenie, że każdy projektodawca buduje samodzielnie podstawy finansowania projektu, korzystając ze środków własnych oraz ze środków zewnętrznych, zwrotnych i

105

bezzwrotnych, w tym ze środków: pomocowych UE, dotacji i grantów fundacji, darowizn itp.

W tabeli poniżej zestawiono wszystkie projekty, tworząc jednocześnie harmonogram czasowy i finansowy projektów rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w gminie Mieszkowice.

Zgodnie z decyzją Zespołu ds. Rewitalizacji po zakończeniu konsultacji społecznych trwających do 18 września 2017, podjętą w dniu 19 września, zgłoszone w trakcie konsultacji propozycje projektów zostały oceniane w oparciu o kryteria oceny projektów, ubiegających się o włączenie do LPR:

- 1) warunki wstępne: a) położenie na Obszarze Rewitalizacji, lub dopuszcza się b) położenie poza Obszarem Rewitalizacji, pod warunkiem uzasadnienia wpływu na rozwiązywanie problemów społecznych na Obszarze Rewitalizacji.
- 2) stan przygotowania projektu do realizacji: a) posiadanie prawa do dysponowania nieruchomością, b) posiadanie ew. decyzji i pozwoleń, dokumentacji, biznesplanu itp.,
- 3) powiązanie z innymi projektami,
- 4) wpływ projektu na rozwiązywanie problemów społecznych na Obszarze Rewitalizacji;
- 5) poprawność projektu w zakresie: a) budżetu i źródeł finansowania, w tym wkładu własnego inicjatora projektu, b) harmonogramu realizacji projektu, c) wykonalności i trwałości finansowej projektu.

Następnie wszystkie projekty podzielone zostały na dwie grupy.

Listę A tworzą projekty uznane za priorytetowe i podstawowe dla uzyskania celów rewitalizacyjnych.

Listę B tworzą projekty, doskonale uzupełniają projekty podstawowe i są bardzo ważne dla osiągnięcia celów LPR.

Tabela 49. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych w gminie Mieszkowice

OBSZAR REWITALIZACJI				
LISTA A – PROJEKTY PODSTAWOWE				
	NAZWA	KWOTA	OKRES	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
A1	UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W MIESZKOWICACH	2 000 000	2018-2023	BUDŻET GMINY, RPO (EFRR)

A.2	UTWORZENIE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	60 000	2018-2021	RPO (EFS,) BUDŻET GMINY
A.3	UTWORZENIE UNIwersYTETU III WIEKU	100 000	2018-2023	RPO (co najmniej 50% środków z EFS)
A.4	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIESZKOWICACH	800 000	2019-2020	BUDŻET GMINY, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
A.5	RESTAURACJA MURÓW OBRONNYCH W MIESZKOWICACH	500 000	2019-2020	
A.6	MONITORING WIZYJNY W MIESZKOWICACH	1 000 000	2019-2021	BUDŻET GMINY, RPO (EFRR)
A.7	TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH BUDYNKU WIELORODZINNEGO PRZY UL. 1 MAJA 9-13 W MIESZKOWICACH	400 000	2019-2020	Środki spółdzielni, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
A.8.	MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II W MIESZKOWICACH	180 000	2018 -2020	Fundusze własne, inne programy krajowe
A.9.	TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH WIELORODZINNEGO BUDYNKU MIESZKALNEGO PRZY UL. SIENKIEWICZA 24-26 W MIESZKOWICACH	350 000	2019-2020	Środki spółdzielni, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
A.10	BUDOWA AMFITEATRU I ZAGOSPODAROWANIE TERENU ORAZ WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ Z PRZEZNACZENIEM NA FUNKCJE REKREACYJNO - KULTURALNE	600 000	2019-2020	ŚRODKI PRYWATNE, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
A.11	WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH – ROZWÓJ USŁUG ASYSTENCKICH	500.000	2017-2023	BUDŻET GMINY, RPO (co najmniej 50% środków z EFS, EFRR)
A.12	TERMOMODERNIZACJA HAL PRODUKCYJNYCH NA TERENIE FIRMY DREWEX UL. PONIATOWSKIEGO	2.500 000	2018-2023	Co najmniej 50% środki prywatne, Inne fundusze krajowe
A.13	MODERNIZACJA PARKU MASZYNOWEGO W PRZEMYŚLE	11 800 000	2018-2023	RPO (co najmniej 50% środków z

	DRZEWNYM W PRZEDSIĘBIORSTWIE DREWEX			EFRR) ŚRODKI PRYWATNE
A.14	PRACOWNIA ARTYSTYCZNA – WYPOSAŻENIE	60 000	2018-2019	RPO (co najmniej 50% środków z EFS, EFRR) ŚRODKI PRYWATNE
A.15	REMONT I MODERNIZACJA MIEJSKO -GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W MIESZKOWICACH	113 000	2018-2020	BUDŻET GMINY RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
LISTA B – PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE				
B.1	USUWANIE AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY MIESZKOWICE	200 000	2019-2023	RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
B.2	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OBIEKTU REKREACYJNO – KULTURALNO - SPORTOWEGO	2 800 000	2017-2020	RPO (co najmniej 50% środków z EFRR) ŚRODKI PRYWATNE
B.3	MODERNIZACJA ELEMENTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II, W MIESZKOWICACH	70 000	2018-2023	Środki spółdzielni, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
B.4	PRZYGOTOWANIE PROJEKTU TECHNICZNEGO NA REMONT KOLEJNYCH CZĘŚCI MURÓW OBRONNYCH	90 000	2018	BUDŻET GMINY, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
B.5	ZAGOSPODAROWANIE PARKU PRZY MURZE (ZESPÓŁ BOISK) JAKO MIEJSCA AKTYWNOŚCI, ODPOCZYNKU I WYDARZEŃ KULTURALNYCH	200 000	2018-2022	BUDŻET GMINY, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
B.6	BUDOWA ZAPLECZA GASTRONOMICZNEGO DLA OBSŁUGI KOMPLEKSU REKREACYJNO-KULTURALNO GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH	800 000	2019-2020	RPO (co najmniej 50% środków z EFRR) ŚRODKI PRYWATNE
B.7	ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO OBIEKTU GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH O DWIE SALE KONFERENCYJNO - KONSUMPCYJNE	800 000	2019-2020	RPO (co najmniej 50% środków z EFS, EFRR) ŚRODKI PRYWATNE

B.8	ADAPTACJA BUDYNKU STODOŁY NA CELE GASTRONOMICZNE I NOCLEGOWE	600 000	2019-2020	RPO co najmniej 50% środków z (EFRR), ŚRODKI PRYWATNE
B.9	OŚRODEK KSZTAŁCENIA JĘZYKÓW OBCYCH	30 000	2017-2018	BUDŻET GMINY, RPO (co najmniej 50% środków z EFRR)
B.10	SKWER POLSKICH PIONIERÓW	150 000	2018-2023	BUDŻET GMINY
B.11	TRAKT SPACEROWY PRZY MURACH OBRONNYCH	100 000	2018-2023	BUDŻET GMINY
B.12	SCHODY Z HISTORIĄ MIASTA	150 000	2018-2023	BUDŻET GMINY
B.13	MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROG I PLACÓW MANEWROWYCH WRAZ Z REMONTEM ODWODNIENIA NA TERENIE FIRMY DREWEX UL. PONIATOWSKIEGO	450 000	2018-2023	Co najmniej 50% środki prywatne, Inne fundusze krajowe
RAZEM		27 482 920,00 zł		

Źródło: opracowanie własne.

Łączna wartość zgłoszonych i przyjętych przez Zespół ds. Rewitalizacji projektów, wyniosła **27 482 920,00zł**. Co przy założeniu, że projekty będą w większości realizowane w latach 2018-2023, daje ponad 4,5 mln zł inwestycji w obszarze zrewitalizowanym.

Przedstawione projekty dotyczą wszystkich sfer procesu rewitalizacji. Mają one charakter społeczny, gospodarczy, przestrzenny i infrastrukturalny. Dodatkowo ich realizacja będzie miała wpływ na rozwiązanie kluczowych problemów w zdiagnozowanych podobszarach obszaru rewitalizacji.

Dodatkowo realizacji projektów rewitalizacyjnych wywrze pozytywny wpływ na pozostałe obszary zdegradowane w gminie Mieszkowice.

Cechą charakterystyczną programowania procesu rewitalizacji w gminie Mieszkowice jest jego uspołecznienie, czyli prowadzenie go w taki sposób, który umożliwia interesariuszom – partnerom społecznym, uczestnictwo w budowaniu planu działań rewitalizacyjnych. Sposób programowania rewitalizacji odzwierciedla istotę tej metody – współdziałanie różnych podmiotów, instytucji i osób, zarówno na etapie planowania, jak i realizacji projektów rewitalizacyjnych. Znalazło to swój wyraz w ilości złożonych projektów rewitalizacyjnych i ich różnorodności. Wśród nich znajdują się duże projekty przygotowywane przez gminę i jej jednostki oraz często niewielkie, ale ważne dla społeczności projekty stowarzyszeń.

Cechą wspólną tych projektów jest to, że zawsze odpowiadają one na żywotne potrzeby społeczne i są silnie związane z obszarem rewitalizowanym.

Zaproszenie do programu wszystkich chętnych interesariuszy spowodowało, że przedstawiony projekt LPR pod względem projektów rewitalizacyjnych jest odzwierciedleniem różnych poglądów mieszkańców na sposoby załatwienia kluczowych dla nich problemów. Poniżej zbiór kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Tytuł/ nazwa projektu A1
UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W MIESZKOWICACH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Ośrodek Pomocy Społecznej Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu :
<i>Ulica/</i> Obszar rewitalizacji ul. Kościuszki, Mieszkowice
Cel projektu
<i>Główne cele projektu</i> 1) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 2) Odbudowanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie zdolności do samodzielnego działania i efektywnego pełnienia ról społecznych 3) Uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Znaczna liczba osób bezrobotnych z powodu długotrwałego bezrobocia, karalności, uzależnień, bezdomności i ubóstwa. Wykluczenie społeczne i dysfunkcje mu towarzyszące to główne problemy obszaru rewitalizacji które Wnioskodawca chciałby rozwiązać dzięki realizacji projektu. Dyskryminacja osób na rynku pracy z powodu wieku oraz niskiego poziomu wykształcenia Izolacja społeczna i zawodowa
Opis projektu
Powstający CIS stanowić będzie kompleksową formę usług wobec osób skierowanych do Centrum i być jednym z filarów infrastruktury wsparcia i pomocy w środowisku lokalnym z wykorzystaniem trójsektorowej współpracy, samorządu, biznesu i organizacji pozarządowych. CIS będzie instytucją, która przyniesie długofalowe korzyści jego klientom, rodzinom, i środowisku lokalnemu. Korzyścią będzie również zmniejszenie liczby świadczeniobiorców i wzrost liczby osób zdolnych do pracy.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Reintegracja będzie odbywać się w ramach zajęć terapeutycznych, psychologa, doradcy zawodowego. Program zajęć oraz liczba godzin dostosowane będą do konkretnej liczby uczestników. Wyrównywanie deficytów osobowościowych.

Zajęcia edukacyjne (poprawnego wyrażania się, pisanie i czytanie ze zrozumieniem, podstaw matematyki, kultury osobistej, komunikacji społecznej i współpracy z innymi).

Uczestnictwo w grupach wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób które opuściły zakłady karne.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane produkty:

- warsztaty z doradcą zawodowym grupowe, indywidualne,
- warsztaty z psychologiem / psychoterapeutą grupowe, indywidualne,
- warsztaty rozwój osobisty w życiu człowieka,
- warsztaty aktywna integracja,

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- liczba udzielonych porad,
- liczba zorganizowanych warsztatów,
- liczba zorganizowanych szkoleń,
- liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porad,
- liczba bezrobotnych, którzy wzięli udział w warsztatach,

Lata realizacji projektu

2018-2021

Wartość ogólna projektu (w zł) 2000 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A2

TWORZENIE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

Ośrodek Pomocy Społecznej Gmina Mieszkowice

Adres/Lokalizacja projektu :

Obszar rewitalizacji ul. Chopina, Mieszkowice

Cel projektu

- 1) Zwiększenie dostępności usług dla osób doznających przemocy oraz zagrożonych przemocą
- 2) Zintensyfikowanie pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie

Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu

Diagnoza obszaru rewitalizacji wskazała na problematykę związaną z przestępczością i przemocą. Projekt ma niwelować te zjawiska u jego przyczyn, często rodzących się w dysfunkcyjnych rodzinach.

duża liczba wpływających niebieskich kart do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego

- niska świadomość osób doznających przemocy o zjawisku przemocy
- niski status socjoekonomiczny rodziny
- nadużywanie alkoholu przez sprawców przemocy
- międzypokoleniowy przekaz wzorców przemocy
- przejawy przemocy wśród młodzieży i dzieci szkolnej

Przejawy przemocy wobec rodzin i przemocy wobec mieszkańców obszaru rewitalizacji były przedstawiane w trakcie warsztatów jako istotny problem obszaru rewitalizacji. Według mieszkańców i pracowników MOPS jest on szczególnie widoczny wśród osób dotkniętych problemem braku pracy, dysfunkcjami społecznymi. W szczególny sposób uwidocznili się on wśród mieszkańców ulicy Piłsudskiego, czy Techników, choć jest obserwowany w całym obszarze rewitalizacji. Realizacja projektu wpłynie na stopniowe rozwiązywanie tego problemu. Niewątpliwie wpłynie także na poprawę poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Opis projektu

Rodzina jest podstawowym środowiskiem życia społecznego człowieka, w którym wzrasta, rozwija się, formułuje poglądy, utrzuca normy i zasady postępowania czy obyczaju. Jednocześnie z założenia rodzina powinna być miejscem gdzie czujemy się bezpiecznie, jesteśmy kochani i akceptowani. Istnieją jednak rodziny, w których jednostka odczuwa strach, lęk, doświadcza poniżenia i uwłaczania jej godności, jest miejscem „piekła”. Obraz takiej sytuacji ma miejsce w rodzinach z problemem przemocy. Aby minimalizować ilość takich rodzin OPS chce udzielać kompleksowej pomocy ofiarom przemocy domowej i ich dzieciom. Kobiety, które doświadczają przemocy mogłyby uzyskać kompleksowe wsparcie, a więc pomoc prawną, psychologiczną, socjalną z zakresu aktywizacji zawodowej

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

- utworzenie punktu wsparcia psychologicznego, prawnego dla osób dotkniętych przemocą i zagrożonych nią
- pogadanki, prelekcje dla społeczności lokalnej dotyczące przemocy w rodzinie
- edukacja młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy – prokurator, policja
- propagowanie informacji dotyczącej uzyskania pomocy w zakresie przemocy

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- powstanie miejsca w którym osoby doświadczające przemocy będą mogły uzyskać pomoc
- utworzenie punktu wsparcia psychologicznego, prawnego dla osób dotkniętych przemocą i zagrożonych nią

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- wartość wykonanych prac adaptacyjnych wykonanych w pracowni ,
- ilość osób korzystających ze wsparcia,
- ilość zorganizowanych warsztatów, prelekcji,
- zmniejszenie ilości zakładanych niebieskich kart.

Realizacja projektu wpłynie na uzyskanie przez osoby doznające przemocy, wiedzy w zakresie samodzielnego rozwiązywania problemów będących przyczyną trudnej sytuacji życiowej. Projekt przyczyni się do minimalizowania skutków występowania przemocy wśród młodzieży i dzieci. Dzięki jego realizacji zwiększy się świadomość osób doznających przemocy o zjawisku przemocy co powinno wpłynąć na zmniejszenie liczby zakładanych niebieskich kart

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu.	
Lata realizacji projektu	
	2018-2021
Wartość ogólna projektu (w zł)	
	60 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A3
UTWORZENIE UNIWERSYTETU III WIEKU
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Ośrodek Pomocy Społecznej Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu :
Obszar rewitalizacji ul. Kościuszki, Mieszkowice
Cel projektu
1) Aktywizacja intelektualna, psychiczna i fizyczna osób starszych w obszarze rewitalizacji 2) Angażowanie słuchaczy w aktywność na rzecz otaczającego ich środowiska 3) Podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej seniorów z obszaru rewitalizacji 4) Ułatwianie kontaktów z instytucjami takimi jak służba zdrowia, ośrodek rehabilitacyjny
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
- problem marginalizacji i wykluczenia ludzi starszych - brak dostępu do wiedzy -osamotnienie - w środowisku osób starszych brak jest integracji (również międzypokoleniowej) -brak wiedzy nt. – ogólna sprawność organizmu zależy od ćwiczenia umysłu
Opis projektu
Projekt ma na celu poprawę jakości życia ludzi starszych w obszarze rewitalizacji, poprzez rozwój aktywności własnej seniorów i ich rodzin oraz zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia. Celem jest jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do samoegzystencji w swoim środowisku oraz optymalizacja jego aktywności, zaktywizowanie rodziny do szerokich działań na rzecz swoje starszego wiekiem członka rodziny oraz społeczności lokalnej do szerokich działań na rzecz seniorów. Złota jesień życia powinna być okresem, w którym seniorzy oddawać się będą robieniu tego co daje im przyjemność i satysfakcję. Aktywność intelektualna i fizyczna da gwarancję prawności i pogody ducha, uchroni przed depresją, frustracją, da szanse na zawiązywanie nowych znajomości.

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
• nauka języka obcego • piesze wędrówki do ciekawych miejsc w gminie • uroczyste obchodzenie dni okolicznościowych (dzień seniora, dziadka, babci) z udziałem młodego pokolenia • wspólne muzykowanie • tworzenie grup zainteresowań
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: • integracja lokalnej społeczności obszaru rewitalizowanego. Prognozowane wskaźniki rezultatu: • ilość zorganizowanych warsztatów i kursów dla osób starszych z obszaru rewitalizacji, • ilość zorganizowanych wystaw, • liczba osób biorących udział w warsztatach i kursach Produktem projektu będzie integracja społeczności obszaru rewitalizacji ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych. Dzięki zaproponowaniu różnorodnych form aktywności, możliwe będzie przeciwdziałanie procesowi wykluczenia osób starszych z życia społeczno-kulturowego. Pozwoli to na poprawę jakości życia starszych mieszkańców obszaru poddanego procesom rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się także do zmniejszenia dystansu międzypokoleniowego. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu.
Lata realizacji projektu
2018-2021
Wartość ogólna projektu (w zł) 100 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A4
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIESZKOWICACH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice

Adres/Lokalizacja projektu
<i>Ul. Sienkiewicza 56, 74-505 Mieszkowice</i> <i>Obszar rewitalizacji</i>
Cel projektu
Celem projektu jest zmniejszenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery i zmniejszenie zużycia paliwa i poprawa jakości powietrza w obszarze rewitalizacji
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Budynek szkoły podstawowej jest obiektem zabytkowym ujętym w ewidencji konserwatorskiej Województwa Zachodniopomorskiego. Jest to budynek wolnostojący czterokondygnacyjny, podpiwniczony w 50%. Do szkoły uczęszczają dzieci z obszaru rewitalizacji i od tego roku młodzież, która wcześniej uczęszczała do gimnazjum. Stan budynku wymaga wymiany stolarki okiennej, renowacji stolarki drzwiowej, wymiany elewacji zewnętrznej wraz z ociepleniem, wymiana instalacji C.O. Przeprowadzenie niezbędnych inwestycji wpłynie na poprawę warunków w jakich przebywają uczniowie zarazem poprawi komfort pracy nauczycieli. Realizacja projektu wpłynie także na ograniczenie emisji szkodliwych substancji, będących efektem funkcjonowania instalacji CO. Zmniejszenie niezbędnego wydatku energetycznego na ogrzanie budynku przyczyni się wprost do poprawy jakości powietrza w obszarze rewitalizowanym. Wpłynie to na poprawę jakości życia mieszkańców. Niska jakość życia w obszarze rewitalizacji była najczęściej wskazywanym problemem przez mieszkańców.
Opis projektu
Zakres prac obejmuje wymianę stolarki okiennej, renowację stolarki drzwiowej, wymianę elewacji zewnętrznej wraz z ociepleniem. Do szkoły uczęszcza najwięcej dzieci z terenu gminy Mieszkowice. Stan budynku wymaga wykonania prac w celu zmniejszenia zużycia paliwa do ogrzania budynku oraz zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z projektem na remont murów obronnych w Mieszkowicach. Szkoła i mury są obiektami zabytkowymi i znajdują się na terenie Starego Miasta.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: • termomodernizacja budynków, • wymieniona stolarka okienna i drzwiowa, • przeprowadzone prace remontowe. Prognozowane wskaźniki rezultatu: • wartość zmodernizowanego budynku • wartość zamontowanych urządzeń,

• ilość dzieci korzystających z zrewitalizowanego budynku • Ilość okien i drzwi wymienionych na nowe w szt.	
Lata realizacji projektu	
2019-2020	
Wartość ogólna projektu (w zł)	800.000 zł

Tytuł/ nazwa projektu A5
RESTAURACJA MURÓW OBRONNYCH W MIESZKOWICACH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
74-505 Mieszkowice Obszar rewitalizacji wyznaczony przebiegiem murów obronnych m. in. w okolicy ulic Granicznej, Ogrodowej
Cel projektu
Celem projektu jest uporządkowanie historycznego centrum miasta, a tym samym podniesienie atrakcyjności turystycznej. Realizacja projektu spowoduje, że miejsce zamieszkania stanie się atrakcyjne.
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Mieszkowice zachowały średniowieczny układ urbanistyczny oraz niską zabudowę, pochodzącą z XIX w., co stanowi o jego atrakcyjności i szansy rozwoju gospodarczego poprzez turystyczną promocję i wykorzystanie obiektów dziedzictwa kulturowego. Zniszczone mury obronne z XIII w. ulegają degradacji, co powoduje, że miasto nie jest atrakcyjne pod względem turystycznym i historycznym. Realizacja projektu uatrakcyjni Mieszkowice pod względem historycznym i turystycznym oraz zatrzyma proces degradacji dziedzictwa kulturowego. Dziedzictwo kulturowe jest tym czynnikiem który powinien zostać wykorzystany do budowy tożsamości społeczności zamieszkującej obszar zdegradowany. Obszar wyznaczony przebiegiem murów miejskich jest szczególnie ważny dla lokalnej społeczności. To teren niedzielnych spacerów rodzin z dziećmi, to plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji a przede wszystkim to miejsce spotkań z historią. To przestrzeń w której powinna integrować się lokalna społeczność. Dziś często to obszar występowania wielu dysfunkcji społecznych (alkoholizm, narkomania).Przywrócenie tego obszaru mieszkańcom obszaru rewitalizacji to główny cel projektu.

Opis projektu	
W ramach projektu planowane jest wyremontowanie XIII wiecznych murów obronnych położonych wokół Starego Miasta. Część murów została wyremontowana ze środków własnych oraz środków Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Projekt jest bardzo istotny dla mieszkańców. Jest to miejsce spacerów. Po realizacji zadania gmina planuje zagospodarować także teren przy murach (ławki, nowa nawierzchnia).	
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne	
Projekt jest komplementarny z założonym projektem dot. Zagospodarowania rynku poprzez budowę fontann, który beneficjent zamierza realizować w ramach rewitalizacji miasta. Jest to jedna z atrakcji historycznych występująca na tym terenie. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.	
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.	
Prognozowane wskaźniki produktu: • zrewitalizowane mury obronne Prognozowane wskaźniki rezultatu: • długość murów poddanych rewitalizacji • ilość osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru	
Lata realizacji projektu	
2019-2020	
Wartość ogólna projektu (w zł)	500.000 zł

Tytuł/ nazwa projektu A6
MONITORING WIZYJNY W MIESZKOWICACH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
Obszar rewitalizacji, ul. Jana Pawła II, ul. Dąbrowszczaków, ul. Mickiewicza, ul. Sienkiewicza, ul. Kościuszki, ul. Rycerska, ul. 1 Maja, ul. Ogrodowa, ul. Techników
Cel projektu

Celem projektu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wdrożenie systemu monitoringu wizyjnego
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Przeprowadzona diagnoza na Obszarze Rewitalizacji wskazywała na problemy związane z bezpieczeństwem, dlatego projekt zakłada: - wzrost poczucia bezpieczeństwa, - działania prewencyjne, - przeciwdziałanie aktom wandalizmu, - zmniejszenie przestępczości i gromadzenie materiałów dowodowych przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń, - kontrolowanie ruchu ulicznego. Niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji był wielokrotnie wskazywany w trakcie prowadzonych badań jakościowych. Problem ten podnosili zarówno mieszkańcy jak i pracownicy MOPS. Znalazło to swoje odzwierciedlenie, także uzyskanych danych statystycznych dotyczących ilości przestępstw i wykroczeń. Dlatego niezbędne są działania profilaktyczne zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w obszarze rewitalizowanym. Dotyczy to w równym stopniu centrum jak i obszaru ulicy Techników. Ulica Techników to obszar peryferyjny obszaru rewitalizacji. Jest szczególnie ważny dla mieszkańców, pełniąc funkcję terenu rekreacyjnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego. Niski poziom bezpieczeństwa, w odczuciu mieszkańców nie pozwala w pełni wykorzystać potencjału całego obszaru rewitalizacji i wpływa na krytyczne oceny jakości życia w obszarze rewitalizacji.
Opis projektu
W ramach projektu będzie planowane wdrożenie monitoringu wizyjnego: - centrum dozoru wyposażone w monitory do podglądu oraz panele sterowania kamerami, - instalacja kamer monitoringu wizyjnego na głównych skrzyżowaniach miasta oraz miejsc niebezpiecznych,
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt obejmuje zakup sprzętu do monitoringu wizyjnego wraz z montażem.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: - nowoczesny monitoring wizyjny w obszarze rewitalizacji Prognozowane wskaźniki rezultatu: - liczba zainstalowanych kamer - wartość zakupionego sprzętu - ilość zarejestrowanych zdarzeń - ilość przestępstw i wykroczeń

Lata realizacji projektu	
2019, 2020, 2021	
Wartość ogólna projektu (w zł)	1000.000 zł

Tytuł/ nazwa projektu A7
„TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH BUDYNKU WIELORODZINNEGO PRZY UL. 1 MAJA 9-13 W MIESZKOWICACH”
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa, ul. Bałtycka 2, 74-500 Chojna.
Adres/Lokalizacja projektu
Obszar rewitalizacji - Ulica 1 Maja 9,11,13, 74-503 Mieszkowice
Cel projektu
Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez podniesienie poziomu wydajności energetycznej budynku. Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej. Ograniczenie niskiej emisji poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło a tym samym ograniczenie ilości spalanego surowca energetycznego niezbędnego do ogrzania budynku. Poprawa jakości powietrza w obszarze rewitalizacji
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Planowany do rewitalizacji budynek mieszkalny wielorodzinny został wybudowany w 1988 roku. Elewacja budynku cechuje się licznymi pęknięciami i ubytkami. Stolarka okienna na klatkach schodowych została wymieniona z drewnianej na PCV natomiast stolarka w pomieszczeniach piwnicznych jest nieszczelna i w znacznym stopniu zniszczona. Obecnie budynek nie posiada właściwej izolacji termicznej co wpływa na jego niską wartość energetyczną. W lokalach mieszkalnych zainstalowane są indywidualne ogrzewania gazowe. Brak ocieplenia ścian zewnętrznych budynku, ogrzewania klatek schodowych oraz pomieszczeń piwnicznych powoduje znaczne straty ciepła i jest przyczyną wysokiego zużycia nośnika energii cieplnej podrażającego koszty utrzymania lokali mieszkalnych. Wykonanie planowanego zakresu robót wpłynie zasadniczo na poprawę warunków życia mieszkańców budynku.
Opis projektu
Roboty budowlane w zakresie podniesienia efektywności energetycznej budynku: • ocieplenie styropianem ścian zewnętrznych, wykończenie, tynkiem mineralnym, mozaikowym żywicznym, • ocieplenie styropianem stropu nad ostatnią kondygnacją, • wymiana okien piwnicznych z drewnianych na PCV, • wymiana drzwi wewnątrz klatkowych,

wymiana rur spustowych. Wykonanie zakresu planowanego zakresu robót wpłynie zasadniczo na poprawę warunków życia mieszkańców budynku. Przez okres kilkudziesięciu lat budynek uległ naturalnemu zużyciu. Elewacja budynku wymaga uszczelnienia z uwagi na liczne ubytki i pęknięcia. Budynek nie jest ocieplony co ujemnie wpływa na jego wartość energetyczną oraz podraża koszty ogrzewania, położony jest w bliskim sąsiedztwie zabytkowych murów obronnych gdzie odbywa się wzmożony ruch turystów. Jego obecny wygląd niekorzystnie wpływa na estetykę tej okolicy i całego przy murza.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z wykonaną w 2012 roku przez wspólnotę mieszkaniową termomodernizacją sąsiadującego budynku wielorodzinnego przy ul. 1 Maja 9, prowadzoną przez Gminę Mieszkowice w poprzednim okresie programowania, renowacją zabytkowych murów obronnych, planowaną przez gminę termomodernizacją szkoły podstawowej zlokalizowanej przy sąsiedniej ulicy. Wykonanie tych zadań w znacznej mierze przyczyni się do poprawy życia mieszkańców tego rejonu miasta oraz podniesie jego estetykę.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: - docieplenie budynku, - wymiana okien piwnicznych z drewnianych na PCV, - wymiana drzwi wewnątrz klatkowych, - wymiana rur spustowych. Prognozowane wskaźniki rezultatu: - wielkość powierzchni zmodernizowanego budynku, - liczba obiektów mieszkaniowych poddanych modernizacji - wartość zmodernizowanego budynku, - wartość zainstalowanych urządzeń.
Lata realizacji projektu
2019-2020
Wartość ogólna projektu (w zł) 400 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A 8
„MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II W MIESZKOWICACH „
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa, ul. Bałtycka 2, 74-500 Chojna.

Adres/Lokalizacja projektu	
<i>Ulica/</i> Obszar rewitalizacji –ul., Jana Pawła II 41-49, Słowackiego 10-14, 74-503 Mieszkowice	
Cel projektu	
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w wyniku przebudowy infrastruktury drogowej oraz poprawa estetyki i zagospodarowania terenów przy murza.	
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu	
Budynki wielorodzinne przy ul. Słowackiego 10-14 i Jana Pawła II 41-49 zlokalizowane są na działce o pow. 0,5921ha, bezpośrednio przy zabytkowych murach obronnych. Jest to rejon miasta najczęściej odwiedzany przez turystów krajowych i zagranicznych. Budynki wraz z rozległą infrastrukturą drogową wybudowane zostały w 1986 roku. Z uwagi na długi okres użytkowania oraz wzmożony ruch samochodowy obiekty uległy degradacji i wymagają rewitalizacji. Przez wiele lat z uwagi na złą kondycję finansową spółdzielni nie prowadzono na osiedlu żadnych prac remontowych i modernizacyjnych. Same budynki mieszkalne zostały poddane termomodernizacji w 2012 roku. Zadanie było realizowane w ramach projektów pn. „Renowacja części wspólnych budynku wielorodzinnego przy ul. Jana Pawła II 41-49” i „Renowacja części wspólnych budynku wielorodzinnego przy ul. Słowackiego 10-14 przy udziale środków EFRR . W bieżącym roku przystąpiono do rewitalizacji infrastruktury drogowej. Przełożono chodnik przylegający bezpośrednio do budynków. Pozostałe chodniki oraz droga osiedlowa wymaga pilnej rewitalizacji. Stan techniczny płyt, z których została wykonana nawierzchnia drogi jest bardzo złym stanem technicznym. Występują liczne zapadnięcia zagrażające bezpieczeństwu w ruchu drogowym. Popękane płytki chodnikowe zagrażają bezpieczeństwu przechodniów. Zdarzały się wypadki i złamania kończyn. Huśtawki oraz zjeżdżalnia wykonane z blachy i metalu stwarzając zagrożenie bezpieczeństwa bawiących się dzieci. Piaskownica murowana nie posiada zadaszenia przez co nie spełnia wymogów sanitarnych. Drewniane ławki wymagają wymiany lub naprawy.	
Opis projektu	
Stan techniczny drogi oraz części chodników wymaga gruntownego remontu ze względu na duży poziom zniszczenia i liczne uszkodzenia. To samo dotyczy elementów małej infrastruktury. Przebudowa infrastruktury drogowej przy budynkach oraz wymiana elementów małej infrastruktury zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawi estetykę tego miejsca. W ramach projektu planuje się demontaż istniejącej nawierzchni ulicy oraz chodników z płyt betonowych i ich przebudowę przy zastosowaniu materiałów wykonanych nowszą technologią. Elementy małej infrastruktury wymienione zostaną na drewniane. Planuje się również zakup urządzeń do ćwiczeń dla dorosłych.	
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne	
Projekt jest komplementarny z wykonaną w 2012 roku przez spółdzielnię mieszkaniową termomodernizacją obu budynków zlokalizowanych na tej działce, prowadzoną przez Gminę Mieszkowice w poprzednim okresie programowania przy tej ulicy termomodernizacją kamienic, renowacją zabytkowych murów obronnych oraz planowaną przebudową schodów przy budynku spółdzielczym przy Placu Wolności 1 – zlokalizowanym w bliskim sąsiedztwie działki.	
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia odniesieniu do celów rewitalizacji.	
	w

Prognozowane wskaźniki produktu: • nowe nawierzchnie ulic, • zamontowane place zabaw dla dzieci. Prognozowane wskaźniki rezultatu: • ilość zamontowanych elementów infrastruktury, • ilość metrów nowych nawierzchni ulic • ilość osób korzystających z infrastruktury.
Lata realizacji projektu
2018 -2020
Wartość ogólna projektu (w zł) 180 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A 9
„TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH WIELORODZINNEGO BUDYNKU MIESZKALNEGO PRZY UL. SIENKIEWICZA 24-26 W MIESZKOWICACH”
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa, ul. Bałtycka 2, 74-500 Chojna.
Adres/Lokalizacja projektu
<i>Ulica/</i> Obszar rewitalizacji - Sienkiewicza 24-26 74-503 Mieszkowice
Cel projektu
<i>Główne cele projektu</i> Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej Ograniczenie niskiej emisji poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło a tym samym ograniczenie ilości spalanego surowca energetycznego niezbędnego do ogrzania budynku. Poprawa jakości powietrza w obszarze rewitalizacji
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Planowany do rewitalizacji budynek mieszkalny wielorodzinny został wybudowany w 1990 roku. Elewacja budynku cechuje się licznymi pęknięciami i ubytkami. Stolarka okienna na klatkach schodowych oraz w pomieszczeniach piwnicznych jest nieszczelna i w znacznym stopniu zniszczona Obecnie budynek nie posiada właściwej izolacji termicznej co wpływa na jego niską wartość energetyczną. W lokalach mieszkalnych zainstalowane są indywidualne ogrzewania gazowe. Brak ocieplenia ścian zewnętrznych budynku, ogrzewania klatek schodowych oraz pomieszczeń piwnicznych co powoduje znaczne straty ciepła i jest przyczyną wysokiego zużycia nośnika energii cieplnej podrażającego koszty utrzymania lokali mieszkalnych.

Opis projektu
W ramach projektu planowane są do wykonania poniższe roboty budowlane mające na celu podniesienie efektywności energetycznej budynku: - ocieplenie styropianem ścian zewnętrznych, wykończenie, tynkiem mineralnym, mozaikowym żywicznym, - ocieplenie styropianem stropu nad ostatnią kondygnacją, - remont balkonów, - wymiana okien na klatkach schodowych w pomieszczeniach piwnicznych z drewnianych na PCV, - wymiana drzwi wewnątrz klatkowych, - wymiana rur spustowych. Wykonanie zakresu planowanego zakresu robót wpłynie zasadniczo na poprawę warunków życia mieszkańców budynku. Przez okres kilkudziesięciu lat budynek uległ naturalnemu zużyciu. Elewacja budynku wymaga uszczelnienia z uwagi na liczne ubytki i pęknięcia. Drewniana stolarka okienna na klatkach schodowych oraz w pomieszczeniach piwnicznych jest zniszczona. Budynek nie jest ocieplony co ujemnie wpływa na jego wartość energetyczną oraz podraża koszty ogrzewania, położony jest w bliskim sąsiedztwie zabytkowych murów obronnych gdzie odbywa się wzmożony ruch turystów. Jego obecny wygląd niekorzystnie wpływa na estetykę tej okolicy i całego przy murza.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z wykonaną w 2016 roku przez spółdzielnię mieszkaniową termomodernizacją sąsiadującego budynku wielorodzinnego przy ul. Sienkiewicza 13- 27, prowadzoną przez Gminę Mieszkowice w poprzednim okresie programowania przy tej ulicy termomodernizacją kamienic, renowacją zabytkowych murów obronnych, planowana przez gminę termomodernizacją Szkoły podstawowej zlokalizowanej przy tej ulicy. Wykonanie tych zadań w znacznej mierze przyczyni się do poprawy życia mieszkańców tego rejonu miasta oraz podniesie jego estetykę.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: - termomodernizacja budynku, - wyremontowane balkony, - wymienione okna na klatkach schodowych w pomieszczeniach piwnicznych z drewnianych na PCV, - wymienione drzwi wewnątrz klatkowe, - wymienione rury spustowe. Prognozowane wskaźniki rezultatu: - wartość zmodernizowanego budynku, - wartość zamontowanych urządzeń, - ilość osób zamieszkałych w zmodernizowanym budynku. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców.
Lata realizacji projektu
2019-2020

Wartość ogólna projektu (w zł) 350,000,00

Tytuł/ nazwa projektu A10

BUDOWA AMFITEATRU I ZAGOSPODAROWANIE TERENU ORAZ WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ Z PRZEZNACZENIEM NA FUNKCJE REKREACYJNO-KULTURALNE

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

STODOŁA PUB Paweł Jędras

Adres/Lokalizacja projektu

*Ulica
Kościuszki, Mieszkowice*

Cel projektu

Główne cele projektu

Wzrost atrakcyjności turystycznej Mieszkowic

Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu

- Niski poziom integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego
- Brak atrakcyjnych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji co wpływa na pogłębiający się problem depopulacji i dużą liczbę osób korzystających z opieki społecznej,
- Brak wysokiej jakości miejsca integrującego lokalną społeczność,
- Niedostateczny dostęp mieszkańców obszaru rewitalizacji do kultury i rozrywki
- Niezadowalający poziom przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji – realizacja projektu powinna pozwolić na powstanie nowych firm specjalizujących się w obsłudze gastronomicznej, ale także edukacyjnych (warsztaty artystyczne dla młodzieży z obszaru rewitalizacji)
- Niski poziom liczby placówek rekreacyjnych, wypoczynkowych i gastronomicznych w Mieszkowicach.
- Brak zaplecza gastronomicznego umożliwiającego obsługę imprez plenerowych, dużych imprez rodzinnych, towarzyskich, kulturalnych.
- Niski poziom rozwoju gospodarczego gminy Mieszkowice, charakteryzujących się niskim popytem na pracę oraz wysoką stopą bezrobocia.

Opis projektu

Budowa amfiteatru (zadaszonej sceny) o powierzchni ok. 60 m.kw., wraz zagospodarowaniem terenu o powierzchni około 2,5 tys. m.kw, obejmującym:

- wykonanie murów i dwóch bram wjazdowych z wieżyczkami oraz postaciami rycerzy z czasów Mieszka I (wizualizacja poniżej);

124

- zagospodarowanie terenu (place i parkingi utwardzone, ścieżki) i wyposażenie w infrastrukturę z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjne: stoły biesiadne z zadaszeniem, paleniska, plac zabaw dla dzieci itp..

Inwestycja realizowana będzie na działkach nr

- 389/1
- 389/2
- 389/3
- 391
- 420

oraz części działki 392/2, dla której dnia 21.08.2017 r. wystąpiono do Burmistrza Miasta w Mieszkowicach o możliwość wykupienia części działki, celem poprawy skomunikowania pozostałych działek z ulicą Odrzańską.

Obecnie Projektodawca jest na etapie konceptualizacji projektu oraz przygotowania do wykonania dokumentacji zagospodarowania terenu.

Projekt nie znajduje się obszarze rewitalizacji lecz w bezpośrednim jego sąsiedztwie o dużym wpływie na aktywność mieszkańców w obszarze rewitalizacji. Obszar ten jest funkcjonalnie związany z obszarem rewitalizacji, a realizacja projektu będzie miała istotny wpływ na sytuację mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Budowa amfiteatru i zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjno-kulturalne to jeden z 4 projektów przedkładanych przez Wnioskodawcę w ramach szerszego całościowego projektu pod nazwą „Gród Mieszka”. Nazwa nawiązuje do tradycji Mieszkowic z X wieku, kiedy to Mieszko I opanował tereny obecnej ziemi mieszkowickiej oraz życia Słowian na tych ziemiach w okresie historycznym.

Obecnie Wnioskodawca prowadzi PUB Stodoła w Mieszkowicach przy ulicy Kościuszki 56. We własnym zakresie dokonano adaptacji budynku dawnej stodoły przy ulicy Kościuszki 56, gdzie na najniższym poziomie budynku umieszczono pizzerię i pub, a na pierwszej i drugiej kondygnacji – w ramach środków własnych – kończone są prace adaptacyjne 4 apartamentów z funkcją SPA. Przedkładany projekt jest komplementarny wobec pozostałych 3 projektów, jakie przedkłada się w odrębnych formularzach propozycji projektu.

Pozostałe 3 projekty, planowane do zrealizowania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji i komplementarne wobec przedkładanego projektu to:

1. Wykonanie zaplecza gastronomicznego, które obejmie:
 - budowę budynku, w którym umieszczone będzie zaplecze kuchenne (wraz z wędzarnią tzw. kuchnią polową i grillem) i sanitariaty o powierzchni około 200 m.kw.
 - zakup wyposażenia gastronomicznego, umożliwiającego przygotowywanie różnorodnych posiłków, w tym dań kuchni polskiej.
2. Rozbudowa istniejącego obiektu „STODOŁY” o sale konferencyjno-jadalne:
 - rozbudowa istniejącego budynku i dobudowanie budynku o powierzchni około 250 m.kw.
 - budowa wysuniętej przed czoło obiektu sali na bazie ośmiokąta o powierzchni około 200 m.kw.
3. Adaptacja stodoły znajdującej się na działce nr 391 Obręb ewidencyjny (numer) 4 (przylegającej do istniejącego budynku Stodoły PUB) na funkcję usługową z przeznaczeniem na salę jadalną i pokoje noclegowe.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- Wybudowanie obiektu amfiteatru- 1 szt,

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- wartość wybudowanego amfiteatru,
- wartość zamontowanych urządzeń,
- ilość osób korzystających z amfiteatru
- ilość imprez zorganizowanych w amfiteatrze.

Źródła informacji:

Protokół odbioru, sprawozdania roczne z działalności amfiteatru.

Lata realizacji projektu

2019-2020

Wartość ogólna projektu (w zł)

600 000,00 zł

Tytuł/ nazwa projektu A11
WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE RODZIN – ROZWOJ USŁUG ASYSTENCKICH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Ośrodek Pomocy Społecznej Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu :
Obszar rewitalizacji - ul. CHOPINA, Mieszkowice
Cel projektu
1) Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich poprzez poradnictwo psychologiczne w obszarze rewitalizacji 2) Poradnictwo prawne szczególnie w obszarze prawa rodzinnego i opiekuńczego 3) Kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze 4) Wsparcie rodzin w zakresie pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych w celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienia dzieciom powrotu z rodzin zastępczych do rodzin biologicznych 5) Realizacja szkoleń i warsztatów dla rodzin z obszaru rewitalizacji.
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
• duża liczba rodzin dysfunkcyjnych w obszarze rewitalizacji • liczne umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej • rodzice nieprzygotowani do pełnienia swoich ról • konflikty rodzinne i brak umiejętności ich rozwiązywania • występujące w obszarze rewitalizacji problemy w rodzinie (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm) • brak kandydatów na rodziny zastępcze w obszarze rewitalizacji
Opis projektu
Rokrocznie kilkoro dzieci trafia do pieczy zastępczej. Powodem jest zawsze dysfunkcyjność rodziny. Występujące w rodzinach z obszaru rewitalizacji problemy takie jak: długotrwałe bezrobocie, alkoholizm, przemoc, wrogość, powodują, że niemożliwe staje się wychowanie dzieci w takim środowisku rodzinnym. Brak dostępu dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, do fachowej pomocy psychologa, mediatora, prawnika nie sprzyja prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny. Nakłada się na to brak przygotowania rodziców do wypełnienia swoich ról.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Zatrudnienie asystentów rodziny Zatrudnienie fachowców wspierających rodzinę tj psychologa, mediatora, prawnika Utworzenie punktu doradczego dla rodzin z problemami
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: • Rozwój nowych usług wspierających rodziny w obszarze rewitalizacji • Stworzenie nowych miejsc pracy dla asystentów rodziny

- Wprowadzenie możliwości skorzystania z porad psychologa,
- Wprowadzenie możliwości skorzystania z porad prawnika,
- Wprowadzenie możliwości skorzystania z porad mediatora
- Wprowadzenie szkoleń i warsztatów dla rodzin z obszaru rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- Ilość osób korzystających z porad psychologa
- Ilość osób korzystających z porad mediatora
- Ilość udzielonych porad prawnych
- Ilość szkoleń i warsztatów
- Ilość rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny.

Realizacja projektu wpłynie na podniesienie wiedzy w rodzinach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego. Powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych. Zminimalizowanie problemów występujących w rodzinie np. alkoholizm, przemoc. Zdobycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych w rodzinie. Dobrze przeszkolone i prawidłowo funkcjonujące rodziny zastępcze. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu.

Lata realizacji projektu

2018-2021

Wartość ogólna projektu (w zł) 500 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A 12

Proszę wpisać tytuł projektu

„TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW HAL PRODUKCYJNYCH NA TERENIE FIRMY DREWEX SP. Z O.O. PPDHIU PRZY UL PONIATOWSKIEGO 28 W MIESZKOWICACH

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

DREWEX sp. z o.o. PPDHIU , ul. Poniatowskiego 28 , 74-505 Mieszkowice

Adres/Lokalizacja projektu

ul. Poniatowskiego 28 , 74-505 Mieszkowice

Cel projektu

Główne cele projektu

- *Rozwój ekonomiczny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji poprzez wykorzystanie potencjału przedsiębiorstwa DREWEX*

- Poprawa warunków i komfortu pracy , podniesienie charakterystyki energetycznej budynków hal produkcyjnych.
- Zwiększenie rozwoju gospodarczego gminy Mieszkowice.
- Wzmocnienie tożsamości lokalnej.
- Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu

Budynki hal produkcyjnych nie posiadają izolacji termicznej zarówno ścian jak i stropodachów co wpływa na wysokie zużycie energii cieplnej podczas eksploatacji budynków.

Brak ocieplenia ścian zewnętrznych jak i stropodachów , oraz nieszczelna stolarka okienna, powoduje znaczne straty ciepła i jest przyczyną wysokiego zużycia nośnika energii cieplnej.

Wykonanie planowanego zakresu robót wpłynie zasadniczo na poprawę warunków pracy , polepszenie wskaźnika ekonomicznego dla prowadzonej produkcji, co się wiąże z zwiększonymi możliwościami firmy w powiększeniu zatrudnienia.

Realizacja inwestycji **pozwoli także lokalnym firmom z obszaru rewitalizacji i spoza niego na uzyskanie dodatkowych wpływów** w przypadku zaangażowania się w proces termomodernizacji. Powstałe w wyniku termomodernizacji oszczędności, pozwolą na zwiększenie inwestycji w przedsiębiorstwie co z kolei może wpłynąć na zwiększenie poziomu zatrudnienia.

Wskazany perspektywicznie **przyczyni się do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych** w obszarze rewitalizacji, co z kolei wpłynie na zmniejszenie negatywnych skutków występujących w obszarze rewitalizowanym procesów i zjawisk o charakterze społecznym.

W trakcie warsztatów Wnioskodawca wskazywał, że dokonanie termomodernizacji jest warunkiem uruchomienia w halach nowych urządzeń, które wpłyną na zwiększenie produkcji i poprawę konkurencyjności wnioskodawcy. Efektem projektu będą nowe miejsca pracy, tak ważne dla społeczności obszaru rewitalizowanego. Projekt jest silnie związany z projektem A13.

Wnioskodawca jest silnie związany ze społecznością lokalną. Wspiera działania samorządu jak i organizacji poza samorządowych. Należy do największych pracodawców w obszarze rewitalizacji, tworząc stabilne miejsca pracy dla mieszkańców.

Stworzenie nowych miejsc pracy i inwestowanie funduszy związanych z realizacją projektu w lokalną gospodarkę z pewnością wywrze pozytywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Rozwiąże problem ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym przede wszystkim ul. Poniatowskiego, z której już obecnie podchodzi część pracowników Wnioskodawcy a na której zdiagnozowano szereg problemów społecznych.

Zgłaszanym problemem przez mieszkańców obszaru rewitalizacji jest także niska jakość powietrza w obszarze rewitalizowanym. **Realizacja projektu wpłynie na obniżenie poziomu emisji szkodliwych substancji będących efektem spalania surowców energetycznych niezbędnych do ogrzania budynku. Wpłynie to bezpośrednio na poprawę jakości powietrza.**

Wskazany perspektywicznie projekt przyczyni się do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych w obszarze rewitalizacji, co z kolei wpłynie na zmniejszenie negatywnych skutków występujących w obszarze rewitalizowanym procesów i zjawisk o charakterze społecznym. Wskazana modernizacja stwarza warunki wprowadzenia nowych technologii, a tym samym konieczność zwiększenia zatrudnienia oraz poszerzenie współpracy z lokalnymi kooperantami.

W trakcie warsztatów Wnioskodawca wskazywał, że podniesienie konkurencyjności Wnioskodawcy wymaga uruchomienia nowych urządzeń które wpłyną na zwiększenie produkcji. Innowacyjne maszyny są niezwykle ważne dla przyszłości Wnioskodawcy i całego jego przedsiębiorstwa. **To warunek niezbędny dla budowania przyszłości firmy i jej pracowników oraz zwiększania zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zarówno pracowników jak i osób nowozatrudnionych.**

Efektem projektu będą **nowe miejsca pracy**, tak ważne dla społeczności obszaru rewitalizowanego. Wnioskodawca jest silnie związany ze społecznością lokalną. Wspiera działania samorządu jak i organizacji poza samorządowych.

Stworzenie nowych miejsc pracy i inwestowanie funduszy związanych z realizacją projektu w lokalną gospodarkę z pewnością wywrze pozytywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Rozwiąże problem **ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji** w tym przede wszystkim ul. Poniatowskiego, Techników, z której już obecnie podchodzi część pracowników Wnioskodawcy a na której zdiagnozowano szereg problemów społecznych.

Opis projektu

Opis projektu wraz z określeniem stanu aktualnego (przed realizacją)uwzględniający uzasadnienie jego realizacji

Roboty budowlane w zakresie podniesienia efektywności energetycznej hal produkcyjnych:

- ocieplenie styropianem ścian zewnętrznych , wykończenie tynkiem mineralnym , cokoły tynkiem żywicznym
- wymiana pokrycia z blachy na pokrycie z płyty warstwowej lub docieplenie dachu od spodu.
- wymiana rynien i rur spustowych
- wymiana okien i drzwi zewnętrznych

Wykonanie planowanego zakresu robót wpłynie zasadniczo na zmniejszenie zużycia energii cieplnej.

- Poprawa komfortu i warunków pracy
- Poprawa wizerunku i estetyki

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Projekt jest komplementarny z częściowym wykonaniem termomodernizacji budynków na terenie firmy DREWEX w poprzednich latach z środków własnych oraz założeniami pozostałych mieszkańców w ciągu ulicy Poniatowskiego w Mieszkowicach

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- Termo zmodernizowane hale produkcyjne

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- liczba hal produkcyjnych podanych modernizacji - 5szt
- obniżenie zużycia energii cieplnej
- liczba osób pracujących w zmodernizowanych halach
- wartość wykonanych prac modernizacyjnych,

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm

Lata realizacji projektu

2018- 2022

Wartość ogólna projektu (w zł) 2 500 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A13
MODERNIZACJA PARKU MASZYNOWEGO W PRZEMYSŁE DRZEWNYM W PRZEDSIĘBIORSTWIE PPDHIU DREWEX SP.ZO.O.
Wnioskodawca/Beneficjent/Wykonawca
DREWEX Sp. z o.o. PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU DRZEWNEGO HANDLU I USŁUG ul. Poniatowskiego 28, 74-505 Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
ul. Poniatowskiego 28, 74-505 Mieszkowice
Cel projektu
Główny: 1) Rozwój ekonomiczny obszaru zdegradowanego poprzez wykorzystanie potencjału przedsiębiorstwa „Drewex”. 2) Zwiększenie rozwoju gospodarczego gminy Mieszkowice. 3) Rozwój kapitału społecznego oraz zapobieganie i redukcja negatywnych zjawisk społecznych w gminie Mieszkowice. Cele szczegółowe: - zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców gminy a co za tym idzie zmniejszenie liczby osób pozostających bez zatrudnienia. - poprawy warunków życia mieszkańców - przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji zawodowej mieszkańców - wzmocnienia tożsamości lokalnej Wskazany perspektywicznie przyczyni się do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych w obszarze rewitalizacji, co z kolei wpłynie na zmniejszenie negatywnych skutków występujących w obszarze rewitalizowanym procesów i zjawisk o charakterze społecznym. W trakcie warsztatów Wnioskodawca wskazywał, że podniesienie konkurencyjności Wnioskodawcy wymaga uruchomienia nowych urządzeń które wpłyną na zwiększenie produkcji. Innowacyjne maszyny są niezwykle ważne dla przyszłości Wnioskodawcy i całego jego przedsiębiorstwa. To warunek niezbędny dla budowania przyszłości firmy i jej pracowników. Efektem projektu będą nowe miejsca pracy, tak ważne dla społeczności obszaru rewitalizowanego. Wnioskodawca jest silnie związany ze społecznością lokalną. Wspiera działania samorządu jak i organizacji poza samorządowych. Stworzenie nowych miejsc pracy i inwestowanie funduszy związanych z realizacją projektu w lokalną gospodarkę z pewnością wywrze pozytywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Rozwiąże problem ubóstwa mieszańców obszaru rewitalizacji w tym przede wszystkim ul. Poniatowskiego, z której już obecnie podchodzi część pracowników Wnioskodawcy a na której zdiagnozowano szereg problemów społecznych
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
W nawiązaniu do celów problemy, które identyfikujemy to bezrobocie, niski poziom wynagrodzeń, „szara strefa”, wykluczenie społeczne, migracja ludności do większych ośrodków przemysłowych.

Opis projektu

Głównymi założeniami projektu miałyby być inwestycje polegające na wdrażaniu nowych technologii i wymianie lub modernizacji części parku maszynowego. Te inwestycje prowadzić będą do zmniejszenia kosztów produkcji i tym samym zwiększenia konkurencyjności firmy. Dzięki temu firma Drewex mogłaby zwiększyć wielkość produkcji, co za tym idzie zwiększyć również wielkość zatrudnienia, poprzez szkolenia kształtować kadrę z potencjału ludności naszej gminy.

Wykaz planowanych inwestycji:

- zakup i montaż frezarko czopiarki wielowrzecionowej
- zakup korowarki do oczyszczania kłód
- zakup rębaka do przerobu zrzyn
- zakup i montaż szybkiej strugarki z systemem podawania i odbioru 5 szt
- zakup i montaż nowej suszarni czterokomorowa
- zakup urządzenia do manipulacji poprzecznej kłód
- zakup i montaż linii montażowej/ centrum obróbczego przeznaczonego do produkcji okien i drzwi
- zakup dwupły z podajnikiem i odbiorem do dokładnego docinania elementów
- zakup i montaż centrum obróbczego do produkcji domków
- zakup i montaż automatu do zbijania elementów
- zakup ładowarki wysokiego załadunku
- zakup wózków widłowych 5 szt
- zakup automatu do ostrzenia i regeneracji pił i frezów
- zakup centrum automatycznego do optymalizacji poprzecznej tarcicy 4 szt

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Projekt jest komplementarny ze strategią rozwoju firmy Drewex.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- zakup frezarko czopiarki wielowrzecionowej
- zakup korowarki do oczyszczania kłód
- zakup rębaka do przerobu zrzyn
- zakup strugarek wielowrzecionowych 5 szt
- zakup centrum obróbcze do drzwi i okien
- zakup suszarni czterokomorowa
- zakup urządzenia do manipulacji poprzecznej kłód
- zakup dwupły z podajnikiem i odbiorem
- zakup centrum obróbczego do produkcji domków
- zakup automatu do zbijania elementów
- zakup ładowarki wysokiego załadunku
- zakup wózki widłowe 5 szt.
- zakup automat do ostrzenia i regeneracji pił
- zakup centrum automatycznego do optymalizacji poprzecznej tarcicy 4 szt

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- wartość zamontowanych urządzeń
- ilość osób zatrudnionych do obsługi zakupionych urządzeń
- ilość produktów wyprodukowanych przy wykorzystaniu zakupionych maszyn i urządzeń
- Wartość wyprodukowanych produktów

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm oraz z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu

Lata realizacji projektu

2018-2022

Wartość ogólna projektu (w zł)

11 800 000 zł

Tytuł/ nazwa projektu A14

PRACOWNIA ARTYSTYCZNA –WYPOSAŻENIE

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

JOANNA JĘDRAS

Adres/Lokalizacja projektu :

Obszar rewitalizacji - Poniatowskiego 7A

Cel projektu

- 1) Promowanie wyrobów artystycznych i utworzenie miejsca pracy

Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu

W obecnych czasach zanika rękodzielnictwo. Większość produkcji wykonywana jest fabrycznie i na masową skalę. Projekt zakłada stworzenie warunków pracy dla wyrobów rękodzielniczych, które będą sprzedawane na szeroką skalę oraz turystom odwiedzającym gminę Mieszkowice.

Opis projektu

W ramach projektu planowane jest wyposażenie pracowni artystycznej w niezbędne narzędzia do wykonywania prac rękodzielniczych (biżuteria, fajki).

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Zakup urządzeń do produkcji biżuterii. W budynku, w którym będzie realizacja projektu powstanie mały ośrodek szkoleniowy, którego idea również znalazła miejsce w lokalnym programie rewitalizacji.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- powstanie pracowni integrującej lokalną społeczność obszaru rewitalizowanego.

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- wartość wykonanych prac adaptacyjnych wykonanych w pracowni ,
- ilość osób korzystających z usług pracowni,
- ilość zorganizowanych warsztatów i kursów,
- ilość zorganizowanych wystaw.

Wyposażenie pracowni artystycznej i przygotowanie jej do pełnienia funkcji integrującej lokalną społeczność jest głównym produktem projektu. Rezultatem projektu będzie przede wszystkim organizacja warsztatów i kursów dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Przewiduje się że w wyniku realizacji projektu co najmniej 50 osób rocznie weźmie udział w projektach realizowanych w pracowni.

Dzięki realizacji projektu możliwe będzie utrzymanie tradycji rękodzielnictwa, promowanie wyrobów rękodzielniczych, podniesienie kompetencji zawodowych osób uczestniczących w szkoleniach z rękodzielnictwa.

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm oraz budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu

Lata realizacji projektu

2017-2018

Wartość ogólna projektu (w zł) 30 000,00

Tytuł/ nazwa projektu A15.

REMONT I MODERNIZACJA MIEJSKO - GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W MIESZKOWICACH

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach
lub Gmina Mieszkowice właściciel

Adres/Lokalizacja projektu

Obszar rewitalizacji - Kościuszki 48 74-505 Mieszkowice

Cel projektu Zapewnienie dobrego stanu i estetyki budynku MGOK, który ma służyć społeczeństwu.

1. Remont i modernizacja budynku MGOK i unowocześnienie bazy ośrodka ma zadanie dostosowania jej do potrzeb mieszkańców, w celu wszechstronnego wykorzystania i prowadzenie różnorodnej działalności

134

kulturalnej i edukacyjnej oraz społecznej. 2. Wykonanie powyższego pozwoli na dostosowanie warunków do europejskich norm budynków użyteczności publicznej. 3. Poprawi estetykę budynku i obniży koszty eksploatacyjne budynku.
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach jest instytucja kultury która organizuje i koordynuje działalność kulturalna w Gminie Mieszkowice. Zadaniem ośrodka jest zwiększenie tożsamości regionalnej mieszkańców poprzez organizację integracyjnych wydarzeń kulturalnych i społecznych. Włączenie społeczeństwa do aktywnego udziału w życiu kulturalnym gminy, korzystania z oferty jednostki jest głównym celem działalności. Ostatni znaczący remont ośrodka był wykonany w roku 2005. Remont podjazdu dla osób niepełnosprawnych, malowanie i naprawa elewacji budynku MGOK w tym schodów wejściowych i okapu służyć będzie sprawnemu korzystaniu z budynku, poprawi estetykę obiektu a co za tym idzie całemu wziernikowi miasteczka gdyż budynek znajduje się w niedalekim sąsiedztwie murów obronnych bramy wjazdowej. Sala widowisko - szkoleniowa wymaga gruntownej modernizacji tj nowej sceny i oświetlenia, kotar oraz rolet, a także malowania. Nowe wyposażenie rozszerzyłoby ofertę o działalność teatralną amatorską (2 grupy dorośli i dzieci i młodzież) oraz występy artystów i grup profesjonalnych co najmniej 2 razy w roku. Niezbędne jest modernizacja oświetlenia i nowa tablica rozdzielcza prądu obecne oświetlenie nie spełnia norm BHP przestarzała tablica rozdzielcza zagraża bezpieczeństwo i może być przyczyną pożaru. Wykonanie powyższego podniesie komfort użytkowania pomieszczeń MGOK-u i przyczyni się do bezpieczeństwa obiektu użyteczności publicznej. Wykonanie powyższych zadań przyczyni się do komfortu korzystania z ośrodka, który może zostać znaczącym wizerunkiem gminy, a obiekt będzie wszechstronnie wykorzystywany przez mieszkańców, przedsiębiorców i jednostki gminne.
Opis projektu Gruntowny remont obiektu został wykonany w roku 2005, w międzyczasie wykonano drobne bieżące malowanie ścian, wykonanie tynku ozdobnego na komunikacji schody na I piętro, naprawy w kuchni, toaletach i oświetlenia. Aktualny stan budynku MGOK wymaga gruntownego remontu i modernizacji, w celu poprawienia estetyki i wizerunku obiektu. Budynek wymaga naprawy i malowania elewacji wraz impregnacją elementów drewnianych podbitki i facjatek, remontu podjazdu dla osób niepełnosprawnych i schodów wejściowych oraz okapu nad wejściem, który jest popękany i nie trzyma pionu co zagraża bezpieczeństwu osób korzystających z budynku. Naprawa elementów zewnętrznych budynku i elewacji wpłynie korzystnie na wizerunek obiektu i miasta gdyż znajduje się on niedaleko zabytkowych murów obronnych i bramy Boleszkowickiej. Unowocześnienia bazy obiektu - remont i modernizacja sali widowiskowej poprawi jej funkcjonalność i wszechstronność wykorzystania na różnorodne przedsięwzięcia kulturalne. Podniesie atrakcyjność odbywanych wydarzeń w tym spektakli i koncertów. Pozwoli na rozszerzenie działalności o zajęcia teatralne dla różnych grup wiekowych, gdyż obecny stan sali ogranicza jego funkcjonalność tj. brak oświetlenia sceny, brak kotar, zepsute rolety, wymagalne jest malowanie ścian i uzupełnienie pęknięć i ubytków. Modernizacja oświetlenia w całym budynku MGOK oraz wymiana tablicy rozdzielczej jest konieczna ze względu bezpieczeństwa obiektu (stara tablica pochodzi z lat 70), oświetlenie pomieszczeń

MGOK nie spełnia norm BHP a co za tym idzie nie jest w pełni zdrowe dla korzystających z obiektu osób. Wykonanie powyższego pozwoli na wielofunkcyjność obiektu, który będzie wykorzystywany przez społeczeństwo do różnorodnych przedsięwzięć społeczno -kulturalnych.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
1 Realizacja odnowienia wyglądu zewnętrznego budynku tak aby wpisał się w krajobraz miasta. Elewacje budynków rewitalizacyjnych winny być spójne kolorystycznie i elementowo aby współgrały z głównymi atrakcjami miasteczka, które tworzą jej wizerunek tj. zabytkową bramą wjazdową, mury z basztą prochową ,XIII wieczny kościół oraz budynek SP Mieszkowice. Plan rewitalizacji winien określić gamę kolorów elewacji jako docelowe w miasteczku aby zabudowa tworzyła jedna spójną atrakcyjną całość. 2. Modernizacja budynku tj oświetlenia, i wyposażenia sali szkoleniowo -widowskiej wpisuje się w szersze zadania ,które będą realizowane przy współudziale MGOK przez inne podmioty. Miedzy innymi wykorzystanie bazy ośrodka do projektów społecznych podnoszących jakość życia mieszkańców realizacja projektów społecznych jako warsztaty pomocy rodzinom dysfunkcyjnym poprzez zajęcia z pedagogami, psychologami, praktyczna nauka gospodarności warsztaty kulinarne, integracyjne zajęcia i dla rodziców i dzieci. Wprowadzenie stałej oferty dla seniorów (zajęcia gimnastyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi, promocja aktywnego życia seniorów itp. Wprowadzenie stałych zajęci teatralnych dla dorosłych oraz dzieci i młodzież. Promocja wydarzeń inny podmiotów min szkół stowarzyszeń i osób prywatnych. Rozszerzenie oferty wydarzeń podmiotów zewnętrznych, koncerty i spektakle. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: • zmodernizowanie obiektu integrującego lokalną społeczność, • adaptacja i modernizacja obiektu na potrzeby aktywizacji społeczności lokalnej, • utworzenie miejsca wystaw i spotkań. Prognozowane wskaźniki rezultatu: • powierzchnia zmodernizowanego obiektu, • ilość imprez zorganizowanych w obiekcie, • ilość osób odwiedzających obiekt. Rezultatem projektu będzie zwiększenie liczby stałych uczestników zajęć -30 osób. Zwiększenie ilości wydarzeń kulturalnych w ciągu roku o co najmniej 3. Wszechstronne wykorzystanie MGOK przez inne podmioty i realizowanie przez nich co najmniej 2 przedsięwzięć rocznie z uczestnikami bezpośrednimi co najmniej 100 osób. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu
Lata realizacji projektu

2018-2020	
Wartość ogólna projektu (w zł)	113 000 zł

Tytuł/ nazwa projektu B1
USUWANIE AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY MIESZKOWICE
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
Obszar rewitalizacji
Cel projektu
Celem projektu jest usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu obszaru rewitalizacji
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Na terenie obszaru rewitalizacji występują wyroby zawierające azbest. Są to najczęściej pokrycia dachowe. W mniejszym stopniu ale występują także rury azbestowe wodociągowe. Azbest jest wyrobem bardzo szkodliwym dla zdrowia ludzi w związku z tym oraz ze względu na skalę jego występowania Gmina przy udziale WFOŚiGW wspiera zadania związane z demontażem, odbiorem i utylizacją wyrobów zawierających azbest.
Opis projektu
Zgodnie z programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Gmina Mieszkowice przy wsparciu WFOŚiGW realizuje oraz wspiera osoby fizyczne, które wykonują zadania związane z usuwaniem wyrobów azbestowych.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Projekt jest komplementarny z Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032, który zakłada:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- usunięcie azbestu z przestrzeni publicznej

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- powierzchnia i masa pokryw azbestowych które zostały usunięte,
- ilość budynków i budowli z których usunięto azbest.

Masa usuniętych (unieszkodliwionych) odpadów niebezpiecznych zawierających azbest jest głównym efektem realizacji projektu. Usunięcie z przestrzeni publicznej rakotwórczych substancji niebezpiecznych wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców a także poprawę estetyki przestrzeni publicznej.

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców

Lata realizacji projektu:

2019-2023

Wartość ogólna projektu (w zł) **200.000 zł**

Tytuł/ nazwa projektu B2
MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OBIEKTU REKREACYJNO – KULTURALNO - SPORTOWEGO
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Grzegorz Walkiewicz, Mieszka I 42, 74-505 Mieszkowice, 504 193 494
Adres/Lokalizacja projektu
Ul. Kusocińskiego 1, 74-505 Mieszkowice
Cel projektu
Podniesienie atrakcyjności oraz stworzenie oferty Gminy Mieszkowice
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Brak takiej oferty, niska atrakcyjność gminy. Bezrobocie wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji (Projekt przyczyni się do stworzenie nowych wysokiej jakości miejsc pracy.)

138

Opis projektu

Planowany do remontu obiekt to obiekt hotelowy który beneficjent zakupił od Gminy Mieszkowice. W budynku niezbędne jest przeprowadzenie gruntownego remontu wraz z wyposażeniem. Obok obecnego hotelu znajduje się stadion miejski na którym rozgrywane są mecze, dlatego też w remontowanym obiekcie planowane jest utworzenie szatni dla zawodników. Obiekty sportowe pełnią niezwykle ważną rolę w budowaniu tożsamości lokalnej. Lokalne drużyny sportowe, lokalni sportowcy to powód do dumy a zarazem pretekst do wyjścia z domu, a nierzadko wzięcia udziału w wydarzeniu sportowym także jako uczestnik. Sukces takich projektów jak np. *BIEGAM BO LUBIĘ, PIŁKARSKA KADRA CZEKA*, wykazały jak kultura fizyczna integruje lokalne społeczności i wyzwala nowe ważne dla nich inicjatywy. Wnioskodawca obserwuje deficyt w tym zakresie występujący w obszarze rewitalizacji. Realizacja projektu z pewnością przyczyni się do zwiększenia zaangażowania się mieszkańców, w szczególności młodzieży w rozwój aktywności fizycznej w obszarze rewitalizacji. Uruchomienie kompleksu sportowo-rekreacyjnego i kulturalnego to nie tylko szansa na dostęp do nowych usług dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego ale także możliwość powstania nowych miejsc pracy które są odpowiedzią na najistotniejszy problem obszaru jaki jest bezrobocie i brak atrakcyjnych miejsc pracy dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego,

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

W ramach projektu planowany jest remont i rozbudowa obiektu w celu zagospodarowania na obiekt Rekreacyjno – Kulturalno – Sportowy.

a) w części podpiwniczonej powstanie:

- siłownia,
- fitness club,
- sauna.

b) na parterze powstanie:

- część restauracyjna (sala + zaplecze kuchenne)
- szatnie dla piłkarzy, toalety

c) pierwsze i drugie piętro:

- pokoje hotelowe

Remontowany obiekt po rozbudowie będzie o powierzchni zabudowy 841,1 m², kubaturze 6 912 m³ oraz powierzchni użytkowej 2 468,5 m².

Działanie komplementarne z zadaniami realizowanymi przez gminę w celu rozwoju turystyki.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- Obiekt wyremontowany – 1 szt. (Protokół odbioru)

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- liczba obiektów dostosowanych do potrzeb Rekreacyjno – Kulturalno – Sportowych,
- wartość obiektu,

• ilość zainstalowanego sprzętu, • wartość zainstalowanych sprzętów. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm
Lata realizacji projektu
2017 - 2020
Wartość ogólna projektu (w zł)
2 800 000,00 zł

Tytuł/ nazwa projektu B3
MODERNIZACJA ELEMENTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II, W MIESZKOWICACH „
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa, ul. Bałtycka 2, 74-500 Chojna.
Adres/Lokalizacja projektu
Obszar rewitalizacji Jana Pawła II 41-49, Słowackiego 10-14, 74-503 Mieszkowice
Cel projektu
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w wyniku przebudowy infrastruktury drogowej oraz poprawa estetyki i zagospodarowania terenów przy murza.
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Budynki wielorodzinne przy ul. Słowackiego 10-14 i Jana Pawła II 41-49 zlokalizowane są na działce o pow. 0,5921ha, bezpośrednio przy zabytkowych murach obronnych. Jest to rejon miasta najczęściej odwiedzany przez turystów krajowych i zagranicznych. Budynki wraz z rozległą infrastrukturą drogową wybudowane zostały w 1986 roku. Z uwagi na długi okres użytkowania oraz wzmożony ruch samochodowy obiekty uległy degradacji i wymagają rewitalizacji. Przez wiele lat z uwagi na złą kondycję finansową spółdzielni nie prowadzono na osiedlu żadnych prac remontowych i modernizacyjnych. Same budynki mieszkalne zostały poddane termomodernizacji w 2012 roku. Zadanie było realizowane w ramach projektów pn. „Renowacja części wspólnych budynku wielorodzinnego przy ul. Jana Pawła II 41-49” i „Renowacja części wspólnych budynku wielorodzinnego przy ul. Słowackiego 10-14 przy udziale środków EFRR . W bieżącym roku przystąpiono do modernizacji infrastruktury drogowej. Przełożono chodnik przylegający bezpośrednio do budynków. Pozostałe chodniki oraz droga osiedlowa wymaga pilnej rewitalizacji. Stan techniczny płyt, z których została wykonana nawierzchnia drogi jest bardzo złym stanie technicznym. Występują liczne zapadnięcia zagrażające bezpieczeństwu w ruchu drogowym. Popękane płytki chodnikowe zagrażają bezpieczeństwu przechodniów. Zdarzały się wypadki i złamania kończyn. Huśtawki oraz zjeżdżalnia wykonane z blachy i metalu stwarzając zagrożenie bezpieczeństwa bawiących się dzieci. Piaskownica murowana nie posiada zadaszenia przez co nie spełnia wymogów sanitarnych. Drewniane ławki wymagają wymiany lub naprawy.

Opis projektu
Stan techniczny drogi oraz części chodników wymaga gruntownego remontu ze względu na duży poziom zniszczenia i liczne uszkodzenia. To samo dotyczy elementów małej infrastruktury. Przebudowa infrastruktury drogowej przy budynkach oraz wymiana elementów małej infrastruktury zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawi estetykę tego miejsca. W ramach projektu planuje się demontaż istniejącej nawierzchni ulicy oraz chodników z płyt betonowych i ich przebudowę przy zastosowaniu materiałów wykonanych nowszą technologią. Elementy małej infrastruktury wymienione zostaną na drewniane. Planuje się również zakup urządzeń do ćwiczeń dla dorosłych.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z wykonaną w 2012 roku przez spółdzielnię mieszkaniową termomodernizacją obu budynków zlokalizowanych na tej działce, prowadzoną przez Gminę Mieszkowice w poprzednim okresie programowania przy tej ulicy termomodernizacją kamienic, renowacją zbytkowych murów obronnych oraz planowaną przebudową schodów przy budynku spółdzielczym przy Placu Wolności 1 – zlokalizowanym w bliskim sąsiedztwie działki.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: • zmodernizowana infrastruktura drogowa • zrewitalizowana przestrzeń wokół budynków. Prognozowane wskaźniki rezultatu: • wartość zamontowanych urządzeń, • ilość zamontowanych elementów małej infrastruktury, • długość zrewitalizowanej infrastruktury drogowej. W wyniku realizacji projektu poprawie ulegnie estetyka przestrzeni publicznej. Dzięki rewitalizacji nawierzchni ulic i przestrzeni wokół budynków zwiększone zostanie bezpieczeństwo osób korzystających z tej infrastruktury. Atrakcyjne przestrzenie mogą stać się dodatkowo miejscem spotkań mieszkańców, co służyć będzie integracji. Zamontowane elementy małej infrastruktury sportowej służyć będą poprawie kondycji mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców
Lata realizacji projektu
2018 -2020
Wartość ogólna projektu (w zł)
70 000,00

Tytuł/ nazwa projektu B4
PRZYGOTOWANIE PROJEKTU TECHNICZNEGO NA REMONT KOLEJNYCH CZĘŚCI MURÓW OBRONNYCH

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
Obszar rewitalizacji, ul. Ogrodowa, ul. Graniczna 74-505 Mieszkowice
Cel projektu
Celem projektu jest uporządkowanie historycznego centrum obszaru rewitalizacji poprzez przygotowanie niezbędnej dokumentacji technicznej.
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Centrum miasta okalają XIII wieczne mury obronne. Część z nich została już wyremontowana, kilka odcinków jest do wyremontowania i gmina posiada dokumentację techniczną, ale na część położoną przy ul. Słowackiego w kierunku baszty prochowej i dalej do ul. Kościuszki gmina musi przygotować projekt techniczny. Realizacja zadania umożliwi odzyskanie dawnego wyglądu miasta.
Opis projektu
Projekt dotyczy przygotowania projektu technicznego na remont średniowiecznych murów obronnych położonych na terenie Starego Miasta. Brak realizacji zadania zagraża niebezpieczeństwem mieszkańcom.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z projektem na rewitalizację murów obronnych w Mieszkowicach, który beneficjent zamierza realizować w ramach rewitalizacji miasta.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: - Stworzenie projektu technicznego. Prognozowane wskaźniki rezultatu: - Wartość wybranej koncepcji projektu technicznego - Ilość nowych projektów dotyczących rewitalizacji murów obronnych Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.
Lata realizacji projektu

2018	
Wartość ogólna projektu (w zł)	90.000 zł

Tytuł/ nazwa projektu B5
ZAGOSPODAROWANIE PARKU PRZY MURZE (ZESPÓŁ BOISK) JAKO MIEJSCA AKTYWNOŚCI, ODPOCZYNKU I WYDARZEŃ KULTURALNYCH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
Ul.Ogrodowa
Cel projektu
Podniesienie poziomu tożsamości i integracji mieszkańców poprzez zagospodarowanie całościowego obszaru boisk Orlik ul Ogrodowa Wyodrębnienie w Mieszkowicach w pełni zagospodarowanego miejsca rekreacyjnego pozwoli na stałe spotkania mieszkańców i ich integrację przez co wzrośnie ich tożsamość regionalna.
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Wyodrębnienie w przestrzeni publicznej takiego miejsca pozwoli na realizację wielu ciekawych imprez kulturalnych i przedsięwzięć społecznych, które zaangażują bezpośrednio mieszkańców. Obecnie gro społeczeństwa wykazuje postawę bierną, konsumpcyjną nie służy to rozwojowi postaw społecznych i obywatelskich. Angażując i wytyczając kierunki do realizacji mikro przedsięwzięć stworzy się nowy model uczestniczenia w życiu społecznym. Gotowa przestrzeń będzie zachęcała do realizacji wydarzeń, gdyż dotychczas organizacja zaplecza była dość uciążliwa. Rewitalizowany obszar jest funkcjonalnie związany z obszarem murów miejskich i jest szczególnie ważny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stanowi naturalne zaplecze sportowe i rekreacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Jest jedynym tego typu obszarem z którego korzystać może cała społeczność obszaru rewitalizowanego. Dzięki procesowi rewitalizacji powstanie wielofunkcyjne miejsce spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Opis projektu

Obecny stan obiektu nie zaspakaja potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizowanego i nie może być w pełni wykorzystany gdyż infrastruktura obiektu jest zdewastowana , a głównych elementów proponowanych brak, podraża to koszty organizowanych wydarzeń.

Zakres prac objętych projektem dotyczyłby:

1. wybudowanie stałej scena wraz z zapleczem i mediami o odbywanie plenerowych imprez kulturalnych w tym prezentacji szkolnych i oferty MGOK
2. wytyczenie miejsca do grillowania i zadaszone miejsca do siedzenia stała toaleta publiczna samo czyszcząca
3. zabezpieczeni stałego miejsca na prezentacje i wystawy tj tablice, stoiska w jednej formie architektonicznej
4. doposażenia i unowocześnienie strefy zabaw i rekreacji także o ławeczki
5. renowacji lub wymiany nawierzchni starego boiska
6. zabezpieczenia bezpiecznego ciągu dla pieszych i sportowców
7. wymiany na nowe ławeczek przy murze
8. zabezpieczenia obiektu w estetyczne kosze na śmieci a także śmietniki na psie odchody
9. wyposażenie obiektu w nowe oświetlenie i monitoring

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Zbieżność projektu z celami strategii i programu rewitalizacji

Realizacja powyższego tj. zagospodarowanie przestrzeni publicznej pozwoli na realizację nowych przedsięwzięć kulturalnych , sportowych i społecznych nie tylko przez jednostki gminne ale bezpośrednio przez mieszkańców.

Miejsce to będzie utożsamiane z miejscem spotkań zarówno zorganizowanych jak i bezpośrednich grup mieszkańców.

Pomysły na realizację to min

- muzyka przy ognisku
- dzień ogrodu na talerzu degustacja potraw
- integracyjne festyny rodzinne z występami dzieci i wspólną zabawą
- prezentacje wystaw artystów amatorów , rękodzielników , hobbystów

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- wybudowanie stałej sceny z zapleczem socjalnym,
- stworzenie strefy zabaw dla dzieci i młodzieży
- stworzenie systemu monitoringu
- modernizowane boisko

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- wartość zamontowanych urządzeń,
- ilość zamontowanych elementów małej infrastruktury,
- ilość osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury.
- Ilość zorganizowanych imprez spacerowych i rekreacyjnych

Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy poprzez udział w imprezach

integracyjnych organizacja imprez przez niezależne grupy społeczne ilość imprez w roku co najmniej 6 ilość uczestników poszczególnych imprez od 50 do 300 wartości szacunkowe zmierzone na podstawie relacji z imprez w tym zdjęć. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów oraz z Z budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu.	
Lata realizacji projektu	2018-2022
Wartość ogólna projektu (w zł)	200 000zł

Tytuł/ nazwa projektu B6
BUDOWA ZAPLECZA GASTRONOMICZNEGO DLA OBSŁUGI KOMPLEKSU REKREACYJNO-KULTURALNO-GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
STODOŁA PUB Paweł Jędras
Adres/Lokalizacja projektu
Ul. Kościuszki, Mieszkowice
Cel projektu
• Wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji • Stworzenie nowej oferty usługowej
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
1. Niski poziom atrakcyjności obszaru rewitalizacji na tle innych obszarów powiatu gryfińskiego. 2. Niski poziom liczby placówek rekreacyjnych, wypoczynkowych i gastronomicznych w Mieszkowicach. 3. Brak zaplecza gastronomicznego umożliwiającego obsługę imprez plenerowych, dużych imprez rodzinnych, towarzyskich, kulturalnych. 4. Niski poziom rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji, charakteryzujących się niskim popytem na pracę oraz wysoką stopą bezrobocia.
Opis projektu

Wykonanie zaplecza gastronomicznego obejmie:

1. Budowę budynku, w którym umieszczone będzie zaplecze kuchenne (wraz z wędzarnią tzw. kuchnią polową i grillem) i sanitariaty o powierzchni około 200 m.kw.
2. Zakup wyposażenia gastronomicznego, umożliwiającego przygotowywanie różnorodnych posiłków, w tym dań kuchni polskiej.

Obecnie Projektodawca jest na etapie konceptualizacji projektu oraz przygotowania do wykonania dokumentacji projektowej (budowlanej).

Projekt nie znajduje się na obszarze rewitalizacji lecz w bezpośrednim jego sąsiedztwie o dużym wpływie na aktywność mieszkańców w obszarze rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Budowa zaplecza gastronomicznego to jeden z 4 projektów przedkładanych przez Wnioskodawcę w ramach szerszego całościowego projektu pod nazwą „Gród Mieszka”. Nazwa nawiązuje do tradycji Mieszkowic z X wieku, kiedy to Mieszko I opanował tereny obecnej ziemi mieszkowickiej oraz życia Słowian na tych ziemiach w okresie historycznym.

Obecnie Wnioskodawca prowadzi PUB Stodoła w Mieszkowicach przy ulicy Kościuszki 56. We własnym zakresie dokonano adaptacji budynku dawnej stodoły przy ulicy Kościuszki 56, gdzie na najniższym poziomie budynku umieszczono pizzerię i pub, a na pierwszej i drugiej kondygnacji – w ramach środków własnych – kończone są prace adaptacyjne 4 apartamentów z funkcją SPA.

Przedkładany projekt jest komplementarny wobec pozostałych 3 projektów, jakie przedkłada się w odrębnych formularzach propozycji projektu.

Pozostałe 3 projekty, planowane do zrealizowania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji i komplementarne wobec przedkładanego projektu to:

4. Budowa amfiteatru (zadaszonej sceny) o powierzchni ok. 60 m.kw., wraz zagospodarowaniem terenu o powierzchni około 2,5 tys. m.kw, obejmującym:
 - wykonanie murów i dwóch bram wjazdowych z wieżyczkami oraz postaciami rycerzy z czasów Mieszka I;
 - zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjne: stoły biesiadne z zadaszeniem, paleniska, plac zabaw dla dzieci.
5. Rozbudowa istniejącego obiektu „STODOŁY” o sale konferencyjno-jadalne:
 - rozbudowa istniejącego budynku i dobudowanie budynku o powierzchni około 250 m.kw.
 - budowa wysuniętej przed czoło obiektu sali na bazie ośmiokąta o powierzchni około 200 m.kw.
6. Adaptacja stodoły znajdującej się na działce nr 391 Obręb ewidencyjny (numer) 4 (przylegającej do istniejącego budynku Stodoły PUB) na funkcję usługową z przeznaczeniem na salę jadalną i pokoje noclegowe.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźnik produktu

1. Budynek pełniący funkcję zaplecza gastronomicznego – liczba: 1 szt.
Pomiar: protokół zakończenia budowy.
2. Wyposażenie gastronomiczne – liczba: 1 komplet
Pomiar: faktury za zakupione środki trwałe i wyposażenie.

Wskaźnik rezultatu

1. Liczba osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu: 2 osoby
2. Liczba nowych usług: 1 oferta gastronomiczna obejmująca dania kuchni polskiej.

REZULTATY NA POZIOMIE ODDZIAŁYWANIA GMINNEGO:

Poprawa atrakcyjności turystycznej gminy Mieszkowice.

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm oraz z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.

Lata realizacji projektu

2019-2020

Wartość ogólna projektu (w zł)

800 000,00 zł

Tytuł/ nazwa projektu B7

ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO OBIEKTU GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH O DWIE
SALE KONFERENCYJNO-KONSUMPCYJNE

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

STODOŁA PUB Paweł Jędras

Adres/Lokalizacja projektu

Ul. Kościuszki, Mieszkowice

Cel projektu

Wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji

Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu

1. Niski poziom atrakcyjności obszaru rewitalizacji na tle innych obszaru powiatu gryfińskiego.
2. Niski poziom liczby placówek rekreacyjnych, wypoczynkowych i gastronomicznych w Mieszkowicach.
3. Brak zaplecza gastronomicznego umożliwiającego obsługę imprez plenerowych, dużych imprez rodzinnych, towarzyskich, kulturalnych.
4. Niski poziom rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji, charakteryzujących się niskim popytem na pracę oraz wysoką stopą bezrobocia.

Opis projektu

Rozbudowa istniejącego obiektu „STODOŁY” o sale konferencyjno-jadalne:

- rozbudowa istniejącego budynku i dobudowanie budynku o powierzchni około 250 m.kw.
- budowa wysuniętej przed czoło obiektu sali na bazie ośmiokąta o powierzchni około 200 m.kw.
- wyposażenie w sprzęt konferencyjny (laptop, projektor, nagłośnienie, etc.)
- wyposażenie w stoły, krzesła i inne meble pomocnicze.

Inwestycja będzie realizowana na działkach nr: 420 i 389/2 obręb 4 Mieszkowice.

Obecnie Projektodawca jest na etapie konceptualizacji projektu oraz przygotowania do wykonania dokumentacji projektowej (budowlanej).

Projekt nie znajduje się obszarze rewitalizacji lecz w bezpośrednim jego sąsiedztwie o dużym wpływie na aktywność mieszkańców w obszarze rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy co jest szczególnie ważne w kontekście zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji. Będzie także naturalnym miejscem integrującym mieszkańców obszaru rewitalizacji, a świadczone przez Wnioskodawcę usługi przyczynią się do podniesienia jakości życia mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Rozbudowa budynku „STODOŁY” to jeden z 4 projektów przedkładanych przez Wnioskodawcę w ramach szerszego całościowego projektu pod nazwą „Gród Mieszka”. Nazwa nawiązuje do tradycji Mieszkowic z X wieku, kiedy to Mieszko I opanował tereny obecnej ziemi mieszkowickiej oraz życia Słowian na tych ziemiach w okresie historycznym.

Obecnie Wnioskodawca prowadzi PUB Stodoła w Mieszkowicach przy ulicy Kościuszki 56. We własnym zakresie dokonano adaptacji budynku dawnej stodoły przy ulicy Kościuszki 56, gdzie na najniższym poziomie budynku umieszczono pizzerię i pub, a na pierwszej i drugiej kondygnacji – w ramach środków własnych – kończone są prace adaptacyjne 4 apartamentów z funkcją SPA.

Przedkładany projekt jest komplementarny wobec pozostałych 3 projektów, jakie przedkłada się w odrębnych formularzach propozycji projektu.

Pozostałe 3 projekty, planowane do zrealizowania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji i komplementarne wobec przedkładanego projektu to:

1. Wykonanie zaplecza gastronomicznego, które obejmie:
 - budowę budynku, w którym umieszczone będzie zaplecze kuchenne (wraz z wędzarnią tzw. kuchnią polową i grillem) i sanitariaty o powierzchni około 200 m.kw.
 - zakup wyposażenia gastronomicznego, umożliwiającego przygotowywanie różnorodnych potraw, w tym dań kuchni polskiej.
2. Budowa amfiteatru (zadaszonej sceny) o powierzchni ok. 60 m.kw., wraz zagospodarowaniem terenu o powierzchni około 2,5 tys. m.kw, obejmującym:
 - wykonanie murów i dwóch bram wjazdowych z wieżyczkami oraz postaciami rycerzy z czasów Mieszka I;
 - zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjne: stoły biesiadne z zadaszeniem, paleniska, plac zabaw dla dzieci.
3. Adaptacja stodoły znajdującej się na działce nr 391 Obręb ewidencyjny (numer) 4 (przylegającej do istniejącego budynku Stodoły PUB) na funkcję usługową z przeznaczeniem na salę jadalną i pokoje noclegowe.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźnik produktu:

- Liczba rozbudowanych obiektów – liczba: 1 szt. Pomiar: protokół zakończenia budowy.
- Wyposażenie sal konferencyjno-jadalnych – liczba: 1 komplet Pomiar: faktury za zakupione środki trwałe i wyposażenie.

Wskaźnik rezultatu :

- Liczba osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu: 1 osoba - Liczba nowych usług: 2, czyli: oferta umożliwiająca organizację konferencji, oferta umożliwiająca organizację imprez okolicznościowych. - Liczba osób korzystających usług Wnioskodawcy. Realizacja projektu będzie miała bezpośredni wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki projektowi powstaną kolejne miejsca mogące wpłynąć na integrację mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Wnioskodawca zakłada stworzenie także infrastruktury konferencyjnej dzięki czemu możliwe będzie prowadzenie szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacji i kompetencje społeczne osób z obszaru rewitalizacji. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm oraz z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.	
Lata realizacji projektu	
	2019-2020
Wartość ogólna projektu (w zł)	800 000,00

Tytuł/ nazwa projektu B8
ADAPTACJA BUDYNKU STODOŁY NA CELE GASTRONOMICZNE I NOCLEGOWE
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
STODOŁA PUB Paweł Jędras
Adres/Lokalizacja projektu
<i>Ul. Kościuszki, Mieszkowice</i>
Cel projektu
Wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
1. Niski poziom atrakcyjności obszaru rewitalizacji na tle innych obszarów powiatu gryfińskiego. 2. Niski poziom liczby placówek rekreacyjnych, wypoczynkowych i gastronomicznych w Mieszkowicach. 3. Brak zaplecza gastronomicznego umożliwiającego obsługę imprez plenerowych, dużych imprez rodzinnych, towarzyskich, kulturalnych. 4. Niski poziom rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji, charakteryzujących się niskim popytem na pracę oraz wysoką stopą bezrobocia.

Opis projektu

Adaptacja stodoły znajdującej się na działce nr 391 Obręb ewidencyjny (numer) 4 (przylegającej do istniejącego budynku Stodoły PUB) na funkcję usługową z przeznaczeniem na salę jadalną i pokoje noclegowe.

W sierpniu 2017 roku Projektodawca nabył nieruchomość zabudowaną budynkiem starej poniemieckiej stodoły o powierzchni około 220 m.kw. Budynek ten przylega do już istniejącego obiektu gastronomicznego, będącego własnością Projektodawcy „PUB STODOŁA”.

Budynek jest w złym stanie technicznym i wymaga natychmiastowej interwencji. Ściany, które uda się zachować, zostaną zachowane, natomiast cały obiekt zmieniony zostanie na obiekt dwukondygnacyjny, w ramach istniejącej już bryły budynku.

Wyglądem i stylem obiekt ten podobny będzie do budynku „PUB STODOŁA”.

Na parterze planuje się urządzenie sali jadalnej gastronomicznej, a na piętrze pokoje gościnne.

Projekt przewiduje także wyposażenie Sali jadalnej i pokoi gościnnych w niezbędne wyposażenie.

Obecnie Projektodawca jest na etapie konceptualizacji projektu oraz przygotowania do wykonania dokumentacji projektowej (budowlanej).

Projekt nie znajduje się obszarze rewitalizacji lecz w bezpośrednim jego sąsiedztwie o dużym wpływie na aktywność mieszkańców w obszarze rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Adaptacja starego budynku stodoły to jeden z 4 projektów przedkładanych przez Wnioskodawcę w ramach szerszego całościowego projektu pod nazwą „Gród Mieszka”. Nazwa nawiązuje do tradycji Mieszkowic z X wieku, kiedy to Mieszko I opanował tereny obecnej ziemi mieszkowickiej oraz życia Słowian na tych ziemiach w okresie historycznym.

Obecnie Wnioskodawca prowadzi PUB Stodoła w Mieszkowicach przy ulicy Kościuszki 56. We własnym zakresie dokonano adaptacji budynku dawnej stodoły przy ulicy Kościuszki 56, gdzie na najniższym poziomie budynku umieszczono pizzerię i pub, a na pierwszej i drugiej kondygnacji – w ramach środków własnych – kończone są prace adaptacyjne 4 apartamentów z funkcją SPA.

Przedkładany projekt jest komplementarny wobec pozostałych 3 projektów, jakie przedkłada się w odrębnych formularzach propozycji projektu.

Pozostałe 3 projekty, planowane do zrealizowania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji i komplementarne wobec przedkładanego projektu to:

- Wykonanie zaplecza gastronomicznego, które obejmie:
- budowę budynku, w którym umieszczone będzie zaplecze kuchenne (wraz z wędzarnią tzw. kuchnią polową i grillem) i sanitariaty o powierzchni około 200 m.kw.
- zakup wyposażenia gastronomicznego, umożliwiającego przygotowywanie różnorodnych posiłków, w tym dań kuchni polskiej.
- Budowa amfiteatru (zadaszonej sceny) o powierzchni ok. 60 m.kw., wraz zagospodarowaniem terenu o powierzchni około 2,5 tys. m.kw, obejmującym:
- wykonanie murów i dwóch bram wjazdowych z wieżyczkami oraz postaciami rycerzy z czasów Mieszka I;
- zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjne: stoły biesiadne z zadaszeniem, paleniska, plac zabaw dla dzieci.
- Rozbudowa istniejącego obiektu „STODOŁY” o sale konferencyjno-jadalne:
- rozbudowa istniejącego budynku i dobudowanie budynku o powierzchni około 250 m.kw.
- budowa wysuniętej przed czoło obiektu sali na bazie ośmiokąta o powierzchni około 200 m.kw.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźnik produktu:

- Budynek pełniący funkcję gastronomiczno-noclegową – liczba: 1 szt. Pomiar: protokół zakończenia budowy.
- Wyposażenie pokoi gościnnych – liczba: 1 komplet, Pomiar: faktury za zakupione środki trwałe i wyposażenie.

- Wypożyczenie sali jadalnej: 1 komplet, Pomiar: faktury za zakupione środki trwałe i wyposażenie. Wskaźnik rezultatu : - Liczba osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu: 2 osoby - Liczba nowych usług: 1 oferta noclegowa. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm oraz z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.
Lata realizacji projektu
2019-2020
Wartość ogólna projektu (w zł) 600 000,00 zł

Tytuł/ nazwa projektu B9.
OŚRODEK KSZTALCENIA JEZYKÓW OBCYCH
Wnioskodawca/Beneficjent
JOANNA JĘDRAS
Adres/Lokalizacja projektu :
Ul. Jana Pawła II 46/2 Obszar rewitalizacji
Cel projektu
1) Zwiększenie dostępności do nauki j. obcych dla mieszkańców gminy 2) Zwiększenie kompetencji językowych mieszkańców obszaru rewitalizacji 3) Zwiększenie atrakcyjności pracowników z obszaru rewitalizacji, na rynku pracy 4) Poprawa mobilności pracowników z obszaru rewitalizacji, (możliwość znalezienia pracy w Niemczech)
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
• brak w obszarze rewitalizacji ośrodka szkoleniowego dla mieszkańców bez względu na wiek, pochodzenie. • niski poziom znajomości języków obcych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • brak atrakcyjnych szkoleń językowych dla osób starszych i młodzieży z obszaru rewitalizacji. • bezrobocie wśród mieszkańców mimo pojawiających się konkretnych ofert pracy po niemieckiej stronie granicy. • realizacja projektu umożliwi podniesienie kompetencji językowych mieszkańcom gminy Rozwinięcie kompetencji językowych to postulat zgłaszany w trakcie badań jakościowych. Znajomość np. języka niemieckiego pozwoli na znalezienie atrakcyjnej pracy w Niemczech przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także na stworzenie nowych miejsc pracy np. w usługach dla klientów niemieckich odwiedzających Mieszkowice. Przygraniczny charakter gminy a także sytuacja panująca na rynku pracy w Niemczech (w szczególności we wschodnich obszarach) pozwala na znalezienie atrakcyjnej pracy w

bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji ale po niemieckiej stronie granicy. Warunkiem koniecznym jest znajomość języka niemieckiego. Dlatego też podniesienie kompetencji językowych jest tak ważne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Realizacja projektu będzie miała wpływ na poprawę sytuacji finansowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy będą chcieli z tej okazji skorzystać.

Opis projektu

Projekt zakłada utworzenie bazy dydaktycznej niezbędnej do funkcjonowania ośrodka (tablica interaktywna, laptop, oprogramowanie)

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

W budynku w którym będzie się znajdował ośrodek szkoleniowy zostały przeprowadzone prace remontowe ze środków własnych. Był to budynek gospodarczy, stodoła, który został odrestaurowany. Ponadto na ul Poniatowskiego zostały przeprowadzone remonty drogowe realizowane przez gminę.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzania w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Prognozowane wskaźniki produktu:

- powstanie nowoczesnego ośrodka szkoleniowego.

Prognozowane wskaźniki rezultatu:

- wartość wykonanych prac adaptacyjnych,
- ilość osób korzystających z usług ośrodka,
- ilość zorganizowanych kursów i szkoleń.

Nowy ośrodek szkoleniowy w obszarze rewitalizacji z pewnością wpłynie na podniesienie kompetencji językowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego, którzy zdecydują się podjąć naukę języka obcego. Bliskość granicy i realna możliwość znalezienia pracy w Niemczech dla osób znających język niemiecki, dale możliwość aktywizacji społecznej i gospodarczej społeczności obszaru rewitalizowanego. Jest to projekt pozwalający rozwijać tzw. Miękkie kompetencje mieszkańców obszaru rewitalizacji. Uzyskanie kompetencji językowych poprawi atrakcyjność pracowników z obszaru rewitalizowanego na rynku pracy. Pozwoli także na zmniejszenie ilości osób korzystających z pomocy społecznej, dzięki znalezieniu atrakcyjnej pracy. Może także wpłynąć na powstanie nowych firm zajmujących się obsługą klientów z Niemiec (salony kosmetyczne, firmy budowlano-remontowe itp.)

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm oraz budową różnorodnej oferty rozwoju zawodowego i społecznego przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu.

Lata realizacji projektu

2017-2018

Wartość ogólna projektu (w zł) 30 000,00

Tytuł/ nazwa projektu B10

SKWER POLSKICH PIONIERÓW
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu :
Skwer przy rondzie Ks. Prałata Augustyna Nowotarskiego
Cel projektu
1) Uatrakcyjnienie obszaru rewitalizacji 2) Stworzenie miejsca integrującego społeczność obszaru zdegradowanego, 3) Przybliżenie mieszkańcom i zwiedzającym najnowszej historii, nazwisk osób organizujących życie w gminie po II wojnie światowej
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
• Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej i przywrócenie jej mieszkańcom • Dzięki wykorzystaniu potencjału jakim jest dziedzictwo historyczne obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji możliwe będzie uzyskanie większej integracji społeczności lokalnej • Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie stopnia zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne Przeprowadzone badania wykazały iż jednym z problemów występujących na obszarze rewitalizacji jest niski poziom integracji społecznej. Jednym z najczęściej wskazywanych w teorii i praktyce, celów procesu rewitalizacji jest podniesienie świadomości mieszkańców i skłonienie ich do pełniejszego zaangażowania się w działalność na rzecz lokalnej społeczności. Literatura przedmiotu z zakresu rewitalizacji i liczne przykłady konkretnych projektów rewitalizacyjnych realizowanych w Polsce i na świecie wskazuje, że proces rewitalizacji powinien zacząć się od zmiany nastawienia mieszkańców do siebie nawzajem jak i do przestrzeni w której żyją. Projekt odnosi się do największego potencjału rewitalizacyjnego jakim jest dziedzictwo historyczne obszaru. Wokół tego dziedzictwa powinno być budowane zintegrowane społeczeństwo w obszarze rewitalizacji. Ludność obszaru rewitalizacji powinna poznać historię swoich przodków – pionierów którzy tworzyli polskość tego regionu. Realizacja projektu w sposób bezpośredni oddziaływać będzie na obszar rewitalizowany ze względu na charakter projektu i bliskość geograficzną.
Opis projektu
Aktualnie skwer jest zadbane z mini alejkami spacerowymi i ławeczkami. Po obu stronach alejek umieszczone będą średniej wielkości głazy z nazwiskami pierwszych polskich osadników organizujących po II wojnie światowej życie polityczne, gospodarcze, społeczne, oświatowe i kulturalne. Realizacja tego projektu przybliżyłaby mieszkańcom i turystom postacie związane z organizacją życia w okresie powojennym. To nowe zagospodarowanie terenu będzie łączyć podniesienie estetyki miejsca oraz podkreślenie budowanej tożsamości historycznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, będącej jednym z kierunków programu generujących planowany rozwój.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z kontekstem historycznym misji gminy i odwołan do budowania jej tożsamości.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.	
Wskaźnik produktu	Zagospodarowany skwer
Wskaźnik rezultatu	- Ilość osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury - Ilość zorganizowanych wystaw i imprez o charakterze historycznym, patriotycznym, integrującym społeczność W wyniku realizacji projektu nastąpi nowe zagospodarowanie skweru i przestrzeni publicznej. Dzięki umieszczeniu głazów pamiątkowych, budowana będzie tożsamość mieszkańców obszaru poddanego rewitalizacji. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.
Lata realizacji projektu	
	2018-2023
Wartość ogólna projektu (w zł)	
	150 000,00

Tytuł/ nazwa projektu B11
TRAKT SPACEROWY PRZY MURACH OBRONNYCH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
Gmina Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu :
Ul. Graniczna i teren między murami obronnymi i zabudowaniami
Cel projektu
1) Zagospodarowanie terenu miasta przylegającego do murów obronnych. Uatrakcyjnienie obszaru rewitalizacji, stworzenie traktu spacerowego i rekreacyjnego
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
- Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej i przywrócenie jej mieszkańcom.
Opis projektu

Mieszkowice to miasteczko o zwartej zabudowie w obrębie murów obronnych, brak jest tu miejsc na spacer i wypoczynek. Teren przylegający od wewnątrz do murów obronnych po odpowiednim zagospodarowaniu do tego celu nadaje się do wypełnienia tych funkcji. Ułatwiłoby to mieszkańcom obszaru rewitalizacji jak i ich gościom, podziwianie średniowiecznego wieńca, prawie kompletnych murów – umocnień miasta. Fragment murów już został odrestaurowany.

Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne

Realizacja tego projektu polegałaby na :

- odrestaurowaniu murów obronnych
- uzbrojeniu terenów przy murach w instalację techniczną – elektryczną, wodociagową i kanalizacyjną
- wykonanie ciągu spacerowego (bruk, kostka) przy murach
- zagospodarowanie baszty prochowej i czatowni poprzez montaż ławek, koszy na śmieci i oświetlenia.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźnik produktu

- wykonanie ciągu pieszego,
- zagospodarowanie baszty prochowej.

Wskaźnik rezultatu

- wartość wykonanych prac,
- ilość osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
- ilość zainstalowanych elementów małej infrastruktury.

Podniesienie atrakcyjności historyczno-turystycznej obszaru rewitalizacji, jako miejsca z dobrze utrzymanymi i zagospodarowanymi historycznymi murami obronnymi na pomorzu zachodnim.

Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.

Lata realizacji projektu

2018-2023

Wartość ogólna projektu (w zł)

100 000,00

Tytuł/ nazwa projektu B12

SCHODY Z HISTORIĄ MIASTA

Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny

Gmina Mieszkowice

Adres/Lokalizacja projektu :

Obszar rewitalizacji Plac Wolności (Pierzeja północna)

Cel projektu

155

1) Estetyzacja i uatrakcyjnienie miasta 2) Przybliżenie najważniejszych wydarzeń związanych z historią gminy 3) Stworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców 4) Stworzenie przestrzeni publicznej służącej debatom, warsztatom angażującym lokalną społeczność w sprawy obszaru rewitalizacji. 5) Budowanie poczucia wspólnoty i jedności a.śród mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zapoznanie ich z historią miasta
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Przywrócenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej mieszkańcom. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej. Stworzenie miejsca spotkań. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy. To kolejny projekt rewitalizacyjny odnoszący się do dziedzictwa historycznego, które powinno zostać wykorzystane dla rozwoju tożsamości mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Dzięki jego realizacji możliwe będzie rozwiązywanie najistotniejszych problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji a odnoszących się do sfery społecznej.
Opis projektu
W przebudowanych schodach pierzei północnej Palcu Wolności umieszczone będą tablice z datami najważniejszych wydarzeń z życia gminy. Plac Wolności jest centralnym punktem miasta z miejscami parkingowymi. Zatrzymują się tu wszystkie wycieczki i turyści indywidualni. Realizując ten projekt umożliwiłoby to turystom najważniejszych wydarzeń historycznych. Plac Wolności to centrum obszaru rewitalizacji. Historycznie to obszar pełniący funkcje centrotwórczą . Obecnie wymaga działań rewitalizacyjnych które przywrócą tą funkcję a jednocześnie uczynią z niego atrakcyjne miejsce spotkań dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Tu realizowane będą warsztaty, spotkania , lekcje dla młodzieży pobliskiej szkoły. Przyczyni się on do większej identyfikacji mieszkańców obszaru rewitalizacji z przestrzenią w której żyją.
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Podniesienie atrakcyjności funkcjonalnej i turystycznej centrum, projekt jest komplementarny z celami LPR gminy Mieszkowice w sferze infrastrukturalnej.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Wskaźnik produktu • Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni w obszarze rewitalizacji. Wskaźnik rezultatu • ilość zorganizowanych imprez, • ilość zamontowanych tablic, • wartość wykonanych prac. Efektem realizacji projektu będzie utworzenie atrakcyjnej przestrzeni w obszarze rewitalizacji. Organizacja imprez integrujących społeczność rewitalizowanego obszaru pozwoli na budowanie tożsamości lokalnej. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z podniesieniem atrakcyjności obszaru zdegradowanego poprzez podniesienie jego atrakcyjności funkcjonalnej dla mieszkańców oraz ekspozycję tradycji historycznych dla turystów.
Lata realizacji projektu
2018-2023

Wartość ogólna projektu (w zł)	150 000,00
---------------------------------------	------------

Tytuł/ nazwa projektu A13
„MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DRÓG I PLACÓW MANEROWYCH W RAZ Z REMONTEM ODWODNIENIA NA TERENIE FIRMY DREWEX SP. Z O.O. PPDHIU PRZY UL PONIATOWSKIEGO 28 W MIESZKOWICACH
Wnioskodawca/Beneficjent/Odpowiedzialny
DREWEX sp. z o.o. PPPDHIU , ul. Poniatowskiego 28 , 74-505 Mieszkowice
Adres/Lokalizacja projektu
Ul. Poniatowskiego 28 , 74-505 Mieszkowice
Cel projektu
-Rozwój ekonomiczny obszaru zdegradowanego poprzez wykorzystanie potencjału przedsiębiorstwa DREWEX -Zwiększenie rozwoju gospodarczego gminy Mieszkowice - zwiększenie tożsamości lokalnej -poprawa warunków życia mieszkańców -Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pracy , zwiększenie komfortu , efektywności pracy w transporcie wewnętrznym i pracach rozładunkowych i załadunkowych
Identyfikacja problemów, które planuje się rozwiązać poprzez realizację projektu
Drogi i place manewrowe na terenie firmy są w złym stanie technicznym ,słaba podbudowa , wykruszający się beton , nawierzchnia z lat 60 , 80 XX wieku. Z uwagi na długi okres użytkowania oraz prace z coraz większym sprzętem nawierzchnia uległa degradacji i wymaga rewitalizacji. Zidentyfikowanym problemem w obszarze rewitalizacji jest wysoki poziom bezrobocia wśród mieszkańców i duża liczba osób korzystających z opieki społecznej. Realizacja projektu w sposób bezpośredni wpłynie na poprawę funkcjonowania przedsiębiorstwa Wnioskodawcy. Wpłynie to niewątpliwie na zwiększenie możliwości produkcyjnych i sprzedażowych do czego niezbędna jest odpowiedniej jakości infrastruktura logistyczna. Realizacja inwestycji w obszarze rewitalizacji wpłynąć powinna na zwiększenie poziomu dochodów mieszkańców obszaru rewitalizacji zaangażowanych w prace przy realizacji projektu. Potencjalne korzyści związane z rozwojem działalności Wnioskodawcy, mogą również wpłynąć na wzrost poziomu zatrudnienia co przyczyni się do zmniejszenia liczby bezrobotnych w obszarze rewitalizacji. Wysoki poziom bezrobocia i duża liczba osób objętych różnymi formami pomocy społecznej to jeden z kluczowych problemów obszaru rewitalizacji. Realizacja tego projektu powinna wpłynąć na stopniowe rozwiązywanie tych problemów.

Opis projektu
Istniejący stan techniczny nawierzchni i placów manewrowych i dróg wewnętrznych wymaga gruntownego remontu ze względu na duży poziom zniszczeń , liczne uszkodzenia i ubytki , przebudowa kanalizacji deszczowej pozwoli na swobodny spływ wód opadowych i nie tworzenia się zastoju wodnych podczas opadów . Przebudowa nawierzchni zwiększy poziom bezpieczeństwa pracy oraz komfort i efektywność pracy połączoną z czynnikiem ekonomicznym
Zakres realizowanych zadań i działania komplementarne
Projekt jest komplementarny z wykonanym remontem nawierzchni drogi publicznej – ul. Poniatowskiego w Mieszkowicach , oraz częściowym remontem nawierzchni na terenie firmy w poprzednich latach ze środków własnych firmy DREWEX.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.
Prognozowane wskaźniki produktu: • nowoczesny plac manewrowy, • wyremontowane drogi wewnętrzne. Prognozowane wskaźniki rezultatu: • powierzchnia zrewitalizowanej infrastruktury logistycznej, • wartość wykonanych prac modernizacyjnych. Projekt jest komplementarny z celem LPR związanym z wsparciem aktywności gospodarczej mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności lokalnych firm.
Lata realizacji projektu
2018- 2022
Wartość ogólna projektu (w zł) 450 000,00

6.4. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja przedstawionych powyżej projektów rewitalizacyjnych jest niezwykle istotna w kontekście osiągnięcia celów LPR i wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Projekty są kluczowym elementem prowadzonych w

sposób kompleksowy działań, na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji są realnym narzędziem służącym rozwiązaniu kluczowych dla społeczności lokalnej problemów.

Już na etapie przygotowywania projektów założono, iż dla ich realizacji niezbędne będzie pozyskanie finansowania zewnętrznego. Zastosowanie tzw. „dźwigni finansowej” daje możliwość realizacji większej ilości projektów w krótszym czasie.

Dlatego dla procesu rewitalizacji niezbędne jest poszukiwanie różnych źródeł finansowania. Wysoki stopień uspołecznienia LPR jest niezwykle korzystny z punktu widzenia dostępu do zewnętrznych środków finansowych, które w różnym stopniu dostępne są dla poszczególnych grup podmiotów (interesariuszy) LPR.

Istotnym źródłem finansowania projektów LPR będą:

Fundusze krajowe

Fundusze krajowe mogą stanowić ważne źródło współfinansowania projektów zawartych w LPR. W zakresie objętym programem rewitalizacji najbardziej celowe będzie skorzystanie z możliwości finansowania zawartych w:

- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020 (www.pois.gov.pl)
- Programie Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020 (www.pozytek.gov.pl/P,FIO,2014-2020)
- Funduszu Termomodernizacji i Remontów (www.bgk.pl/samorzady/fundusze-i-programy/fundusz-termomodernizacji-i-remontow/)
- Programie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (www.mkidn.gov.pl/pages/strona-glowna/finansowanie-i-mecenat/programy-ministra)
- Rządowym Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (www.senior.gov.pl/)

Fundusze regionalne

Zgłoszone do LPR projekty mają silny charakter regionalny. Przyczyniają się one do rozwiązywania problemów, które są charakterystyczne dla całego Województwa Zachodniopomorskiego. Konsekwencją działań Zachodniopomorskiego Urzędu Marszałkowskiego w zakresie popularyzacji idei rewitalizacji jest także zagwarantowanie możliwości współfinansowania części projektów

159

rewitalizacyjnych w ramach środków zapisanych w Regionalnym Programie Operacyjnym.

W zakresie objętym programem rewitalizacji najbardziej celowe będzie skorzystanie z możliwości finansowania zawartych w:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 (www.rpo.wzp.pl/);
- Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (www.wfos.szczecin.pl/).

Podstawowym źródłem finansowania projektów zawartych w LPR, będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego.

ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH NALEŻY SZUKAĆ W DZIAŁANIACH:

- 9.3. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich oraz pozostałe działania Programu, w szczególności realizowane w ramach priorytetów inwestycyjnych bezpośrednio związanych z rewitalizacją. Działanie zakłada realizację projektów wynikających z Lokalnych Planów Rewitalizacji (LPR) lub dokumentów równoważnych;
- 1.10. Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego;
- 1.13. Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Kontraktów Samorządowych;
- 2.5. Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej;
- 3.3. Poprawa stanu środowiska miejskiego;
- 4.1. Dziedzictwo kulturowe;
- 4.3. Ochrona różnorodności biologicznej;
- 4.5. Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację;
- 4.6. Wsparcie infrastrukturalnych form ochrony przyrody i krajobrazu;

160

-
- 4.9. Rozwój zasobów endogenicznych;
 - 7.1. Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej ;
 - 7.2. Usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej w KIS, CIS, ZAZ, WTZ;
 - 7.3. Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej ;
 - 7.4. Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych);
 - 7.6. Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym;
 - 9.2. Infrastruktura społeczna ;
 - 9.3. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
 - 9.4. Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Fundusze gminne

Rozwiązywanie problemów mieszkańców jest podstawowym obowiązkiem każdego samorządu terytorialnego. Rewitalizacja dotyczy kluczowych dla społeczności lokalnej problemów, dlatego też część projektów rewitalizacyjnych przygotowanych jest przez sam samorząd lub jednostki mu podległe.

Środki prywatne

Istotą rewitalizacji jest pobudzenie aktywności społeczności lokalnej na różnych polach. Część projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych została przez prywatnych

przedsiębiorców, stowarzyszenia czy też osoby fizyczne. Mają one pełną świadomość, że realizacja zgłaszanych projektów wymaga zaangażowania własnych środków, które uzupełnione być mogą środkami krajowymi, regionalnymi czy gminnymi.

ROZDZIAŁ VII OPIS POWIĄZAŃ LPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Ustalanie celów oraz sposobów ich osiągnięcia, dla całego spektrum zagadnień, które powinny znaleźć się w kręgu zainteresowań organów samorządu terytorialnego, jest zgodnie z obowiązującym prawem, obligatoryjne tylko w części dotyczącej gospodarki przestrzennej gminy – art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Ustawa z dnia 27 maja 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 03/80/717 z późn.zm.).

Dotyczy to również uprzedniego sporządzenia wszelkich analiz i ekspertyz mających ustalić „stan obecny” w gminie. Obowiązki gminy w tym zakresie zawiera art. 32 cytowanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ale dotyczy on tylko zagadnień przestrzennych. W pozostałych zakresach funkcjonowania wspólnoty terytorialnej, zakres, układ analiz i innych opracowań jest fakultatywny; gmina nie ma w tym zakresie żadnych ustawowych ograniczeń.

Program Rewitalizacji powinien być częścią większej całości, jaką jest Strategia Rozwoju Gminy, a jednocześnie wykazywać zbieżność z innymi dokumentami o charakterze strategicznym o zasięgu gminnym, regionalnym i krajowym.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieszkowice opracowany został w oparciu o istniejące lokalne, regionalne i krajowe dokumenty strategiczne. Analiza powiązań pomiędzy dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi wykazała spójność Lokalnego Programu Rewitalizacji z celami i założeniami poszczególnych dokumentów.

W dalszej części przedstawiono najważniejsze założenia analizowanych dokumentów strategicznych

7.1. PROGRAMY KRAJOWE

Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju –dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej. Założeniem strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

- Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
- Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Kapitał Ludzki;
- Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny;
- Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju, Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny.

Strategia Rozwoju Kraju 2020.

Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą.

- Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego;
- Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4. Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego;
- Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1. Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych;
- Szczególne korelacje obu dokumentów można dostrzec w następujących celach:
 - Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (zwłaszcza priorytet I.3.2. Rozwój kapitału społecznego).
 - Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki (w szczególności priorytet II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej);
 - Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego (priorytet II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej);

- Cel III.1. Integracja społeczna (zwłaszcza priorytet III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Ta strategia to rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku, która określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Jednym z celów szczegółowych KSRR jest niwelowanie różnic w rozwoju poszczególnych obszarów kraju. To kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Spójność dokumentów przejawia się w następujących obszarach:

- Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.
- Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
- Cel 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym (wzmacnianie istniejącej sieci miast i wspomaganie urbanizacji, rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego, rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie infrastrukturalnych i instytucjonalnych warunków do zwiększania poziomu inwestycji i wzrostu wydajności pracy).
- Cel 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Dokument określający zasady ładu przestrzennego w Polsce. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. **Cele określone w dokumencie to:**

- Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności;
- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków

dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;

- Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- Zwiększanie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.

Szczególne korelacje można dostrzec w następujących celach:

- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów (zwłaszcza działania nakierowane na wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych oraz restrukturyzację i rewitalizację obszarów zdegradowanych i miast);
- Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego (szczególnie związane tu kierunki działań, takie jak ochrona interesu publicznego (przeciwdziałanie zawłaszczaniu przestrzeni publicznej i troska o przestrzenie publiczne) oraz tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej.

7.2. PROGRAMY REGIONALNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku

Strategia jest dokumentem, na podstawie którego prowadzona jest polityka rozwoju województwa. Jej zadaniem jest określenie kierunków tejże polityki, a także wyznaczenie celów, które mają zostać osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym. Strategia rozwoju województwa jest zatem punktem odniesienia do wszelkich działań rozwojowych na terenie województwa, wspierających procesy rozwojowe regionu. Jest podstawą do przygotowania regionalnego programu operacyjnego, strategii sektorowych, długofalowych planów określających kierunki działań i pozostałych dokumentów politycznych i programowych na poziomie województwa. Wizja rozwoju województwa zachodniopomorskiego zawarta w Strategii Rozwoju to opis aspiracji rozwoju regionu do roku 2020. Dzięki

166

swemu korzystnemu położeniu, województwo odgrywać będzie rolę ważnego ośrodka wymiany gospodarczej, kulturalnej i naukowej o dobrej dostępności komunikacyjnej. Strategia zakłada, że znacznie wzrośnie poziom i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów, natomiast jakość życia pozwoli zahamować migrację poza województwo. Obserwować się będzie wzrost integracji społeczności lokalnych i kształtowanie nowej świadomości regionalnej. Dotyczyć to będzie zwłaszcza ludzi młodych, napływających i urodzonych w regionie, dla których stanie się on „małą ojczyzną”, z którą warto się identyfikować i wiązać swoją przyszłość.

Dokument ten nakreśla główne kierunki rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego, stanowi nadrzędny dokument dla kolejnych planów, programów czy strategii branżowych. Misja Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku została sformułowana jako: *„Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”*. Aby osiągnąć określone założenia sformułowanych zostało sześć celów strategicznych, są to:

1. Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania;
2. Wzmacnianie mechanizmów rynkowych i otoczenia gospodarczego;
3. Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu;
4. Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami;
5. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności;
6. Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku, są to cele strategiczne nr: 3,4,5,6.

W ramach celu 4. wyznaczono cel kierunkowy związany z rewitalizacją: 4.6 Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych. Działania

- prowadzenie planowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb rewitalizacji;
- lokowanie nowych projektów inwestycyjnych w pierwszej kolejności na terenach już zurbanizowanych i przeznaczonych do rewitalizacji;
- renowacja, rewaloryzacja i adaptacja obiektów przemysłowych i powojennych oraz ich przystosowanie na cele kulturalne, sportowo-rekreacyjne, edukacyjne, handlowo-usługowe, biurowe i mieszkaniowe;
- rewitalizacja, odbudowa i renowacja staromiejskich układów urbanistycznych;
- podnoszenie standardu zasobów mieszkaniowych na terenach zdegradowanych.

W ramach działań rewitalizacyjnych, istotna jest odnowa zasobów wiejskich. Obejmuje ona zachowanie i ochronę tradycyjnego zróżnicowania krajobrazu wiejskiego, troskę o zieleń, małą architekturę wiejską i wiejskie układy urbanistyczne, rewitalizację miejscowości skupionych dawniej wokół państwowych gospodarstw rolnych, a także przeciwdziałaniu negatywnych aspektów rozpraszania osadnictwa. Wyzwanie stanowi przywrócenie do użytku dworców i posiadłości ziemskich z okresu przedwojennego, obecnie często zdewastowanych i niezagospodarowanych. Samorządy i wspólnoty lokalne powinny także w większym stopniu zagospodarowywać dostępną przestrzeń poprzez aktywizację obywatelską i kulturalną oraz przywracanie naturalnych funkcji nadwodnym obszarom przemysłowo-portowym oraz terenom powojkowym podlegającym rewitalizacji.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Program Regionalny to jedna z metod realizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020. Wsparcie pochodzące z Programu koncentruje się na trzech podstawowych obszarach: gospodarka, infrastruktura i społeczeństwo.

Celem strategicznym Programu Regionalnego jest:

- poprawa konkurencyjności gospodarczej,
- spójności społecznej i dostępności przestrzennej województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych.

Program składa się z 10 Osi Priorytetowych, na realizację których przeznaczone zostanie 1,6 mld euro. Zdecydowana większość środków ok. 72% całkowitej alokacji przeznaczonej na Program pochodzić będzie z EFRR. 1,15 mld. zostanie przeznaczone na rozwój potencjału społeczno-gospodarczego poprzez wspieranie projektów zakładających wzrost zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę infrastruktury wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej, poprawę ochrony środowiska.

Lokalny Program Rewitalizacji w Gminie Mieszkowice wpisuje się przede wszystkim w cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem oraz 9b (EFRR) Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.

W uzasadnieniu do wyboru tego celu jest zapis, że: Specyfiką województwa jest duża liczba obszarów popegeerowskich. Uwarunkowania społeczne sprawiły, że obszary te są często miejscem kumulacji różnorodnych problemów społecznych. W związku z powyższym to głównie te obszary w pierwszej kolejności potrzebują rewitalizacji społecznej, przestrzennej i gospodarczej.

Ponadto rewitalizacji wymagają poszczególne dzielnice miast województwa. Istotne znaczenie dla potencjału inwestycyjnego miast ma zagospodarowanie terenów przemysłowych, w tym nadwodnych oraz powojсковych. Ponadto umieszczenie projektu w programie rewitalizacji jest warunkiem koniecznym dla uzyskania wsparcia w ramach działania 9.3 RPO WZ 2014-2020 (Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich).

Projekty finansowane w ramach działania 9.3 muszą być komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS w ramach OP VI, VII i VIII. Wspierane będą wyłącznie projekty, które wynikają z zapisów LPR i wzajemnie się uzupełniają z projektami realizowanymi w ramach wsparcia EFS. W pozostałych działaniach RPO WZ 2014-2020, w których przewidziano premiowanie projektów rewitalizacyjnych –projekty muszą wpisywać się w odpowiedni program rewitalizacji.

Kompleksowe działania rewitalizacyjne w gminie Mieszkowice, w tym związane z rewitalizacją przestrzenną, są podporządkowane celom społecznym związanym ze wspieraniem włączenia społecznego oraz przeciwdziałaniu ubóstwu, a także ukierunkowane na wzrost aktywności społecznej na obszarach problemowych i poprawę jakości życia mieszkańców regionu. Działania te podejmowane będą w oparciu o Lokalne Programy Rewitalizacji i zostaną podporządkowane rozwiązaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Gryfińskiego na lata 2015-2020

Lokalny Program Rewitalizacji jest powiązany ze Strategią Rozwoju Powiatu Gryfińskiego na lata 2015-2020, która została przyjęta uchwałą nr XII/75/2015 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 26 listopada 2015 r.

Strategia ta wprost odnosi się do problematyki rewitalizacji wskazując, że: „Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności powiatu polegać będzie na rewitalizacji wraz z rozwojem funkcjonalno-przestrzennym obszarów miast i wsi”⁶.

7.3. PROGRAMY GMINNE

Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, nakładają poprzez wytyczne RPO WZ wskazanie powiązań dokumentów o charakterze strategicznym w gminie z Lokalnym Programem Rewitalizacji.

⁶ Strategia Rozwoju Powiatu Gryfińskiego na lata 2015-2020, s. 171, <http://bip.gryfino.powiat.pl>

Opierając się na zapisie, w którym, „Podstawą programowania rewitalizacji w gminie powinna być Strategia Rozwoju Gminy, a dokładnie zapisy z niej wynikające”, przyjęto że LPR w Gminie Mieszkowice musi być silnie powiązany z zapisami strategii. Przedstawiony Lokalny Program Rewitalizacji jest jednym z dokumentów operacyjnych, uszczegóławiających zapisy sformułowane na poziomie celów i wytycznych wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy. LPR operacjonalizuje zapisy Strategii, przy jednoczesnym zachowaniu podrzędności LPR względem Strategii.

Dlatego zapisy LPR korespondują z zapisami dokumentów planistycznych obowiązujących na terenie gminy m.in. z:

- a) Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014-2024, uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach XXIX/326/2014 z 29 maja 2014 r.;
- b) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mieszkowice, uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach XXXV/281/2014 z 30 stycznia 2014 r.;
- c) Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomani, uchwała XXXV/281/2014 z 30 stycznia 2014 r.;
- d) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mieszkowice na 2017 r., uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach XX/179/2016 z 29 grudnia 2016 r.

Rysunek 32. Powiązania LPR z dokumentami o charakterze strategicznym

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiony Lokalny Program Rewitalizacji koresponduje z wcześniej określonymi dla gminy Mieszkowice programami o charakterze strategicznym. Zapisy LPR są zbieżne z przyjętymi założeniami dotyczącymi rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, jej zagospodarowania przestrzennego czy programami o charakterze społecznym.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014-2024

Opracowanie LPR wynika z zawartej w Strategii Rozwoju misji gminy: *„Równina Gorzowska, której częścią jest gmina Mieszkowice to centrum życia kulturalnego, społecznego i gospodarczego, przyjazny mieszkańcom i inwestorom. To obszar przychylny mieszkającym tu ludziom i przybyszom, sprzyjający aktywizacji zawodowej oraz rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości, kultury i usług rekreacyjno-turystycznych. To Mała Ojczyzna wyzwająca wśród mieszkańców poczucie lokalnego patriotyzmu, którego wyrazem jest duma z bycia mieszkańcem gminy Mieszkowice. To wreszcie, gmina z rozwijającą się infrastrukturą techniczną i społeczną, bezpieczna i ekologiczna, to obszar rozwoju gospodarczego, na terenie którego stosowane są zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia”⁷.*

Tak sformułowana wizja koresponduje z wizją zawartą w LPR, która odnosi się do zapewnienia warunków umożliwiających m.in. wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców dla zwiększenia wzrostu gospodarczego oraz pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców dla wzmocnienia ich partycypacji w odpowiedzialności za rozwój gminy.

Zapisy strategii w sposób jednoznaczny wskazują na potrzebę podjęcia działań rewitalizacyjnych służących zmianie niekorzystnej sytuacji w gminie. W związku z tym, że w strategii nie zawarto konkretnych projektów, możliwe jest jedynie wskazanie na powiązania LPR z poszczególnymi kierunkami działań w sferach społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej i turystycznej zapisanymi w strategii.

Szczególne korelacje LPR ze strategią można znaleźć w następujących kierunkach działań przyjętych w strategii⁸:

- 1.1. Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności.
- 1.2. Podjęcie działań w zakresie zwiększenia atrakcyjności gminy Mieszkowice jako miejsca zamieszkania.

⁷ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014-2024, s. 66.

⁸ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014-2024, <https://www.mieszkowice.pl>

-
- 1.3. Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Mieszkowice.
 - 1.4. Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.
 - 2.1. Podejmowanie działań w kierunku polepszenia standardu i jakości komunikacyjnej na terenie gminy Mieszkowice.
 - 4.1. Tworzenie warunków dla konkurencyjności gospodarczej gminy Mieszkowice.
 - 4.2. Promocja gminy Mieszkowice.
 - 4.3. Tworzenie warunków na rzecz zharmonizowania działań gospodarczych, przestrzennych i społecznych z warunkami określonymi przyjazną przestrzenią gminy.
 - 5.1. Podjęcie działań w celu wzbogacenia oferty rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy.
 - 5.2. Podjęcia działania w kierunku rozwoju atrakcyjności turystycznej gminy.

W szczególny sposób strategia podkreśla problemy społeczne występujące w gminie Mieszkowice. Dotyczy to przede wszystkim niekorzystnych procesów demograficznych co znalazło swoje odzwierciedlenie w diagnozie jak i projektach rewitalizacyjnych proponowanych w ramach LPR. W strategii określono grupy szczególnego ryzyka społecznego (Strategias. 23), wśród których znalazły się osoby bezrobotne. Dlatego też istotnym elementem procesu partycypacyjnego opracowywania LPR w gminie Mieszkowice było nawiązanie współpracy z przedsiębiorcami, co zaowocowało konkretnymi projektami rewitalizacyjnymi służącymi rozwiązaniu tego istotnego problemu mieszkańców obszaru rewitalizacji. Twórcy strategii do grup ryzyka społecznego zaliczyli także problem ilości osób objętych pomocą społeczną.

Problematyka ta była także przedmiotem analizy w procesie tworzenia LPR. W szczególny sposób dotyka on osób zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym, a jego skutki wykraczają poza wymiar społeczny. Dlatego niezbędne było ujęcie w programie LPR takich działań, które w sposób bezpośredni lub pośredni, wpływać będą na poprawę sytuacji osób objętych różnymi formami pomocy społecznej. Dotyczy to bezpośrednio działań o charakterze społecznym jak i infrastrukturalnym i technicznym służącym ograniczeniu zjawiska wykluczenia społecznego dotyczącego tej części społeczności obszaru rewitalizacji. Zwrócić tu należy szczególną uwagę na fakt, że wykluczenie dotyczy wielu wymiarów.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mieszkowice przyjętego uchwałą Nr XXXV/281/2014 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 30 stycznia 2014 r.

Lokalny Program Rewitalizacyjny wykazuje silną korelację z zapisami Studium. Przyjęte w gminie Mieszkowice Studium, uwzględnia problematykę rewitalizacji, ustalając w ramach kierunków zagospodarowania przestrzennego – „pełne

wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego oraz jego rewitalizacji w procesy zrównoważonego rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego, uzyskanie wzrostu gospodarczego i zwiększenie efektywności gospodarowania przy wykorzystaniu szczególnych walorów położenia gminy, oraz uzyskanie wysokich standardów i ładu przestrzennego miasta i miejscowości gminy”.

W części „**Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego**” - Studium wprost wskazuje na potrzebę przywrócenia wysokiej wartości walorów architektoniczno-urbanistycznych zabudowy terenów położonych w historycznym centrum miasta.

LPR w pełni koresponduje z częścią Studium określającą **Kierunki rozwoju usług**, która wskazuje: „*Aktywizacja gospodarcza terenów miasta jest jednym z jego celów rozwoju przestrzennego. Jej ukierunkowaniu służyć powinno zintegrowane podejście do planowania poszczególnych części miasta, obejmujące zagadnienia środowiskowe, gospodarcze i społeczne. Planowanie takie winno popierać wszelkie formy współpracy międzysektorowej i inicjatywy, które prowadzą do utworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza nowe średnie lub małe firmy oraz podnoszą poziom umiejętności zawodowych przez szkolenia i kursy, prowadząc do znacznego udziału sektora prywatnego w kształtowaniu rozwoju miasta i pokrywaniu kosztów bieżących jego funkcjonowania.*”

Studium określa ponadto obszary rozmieszczania inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, wskazując na potrzebę budowy sieci infrastruktury – wodociągowej i kanalizacyjnej dla zapewnienia dostępu do sieci istniejącym obiektom w pierwszej kolejności.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieszkowice na lata 2014-2020⁹

Lokalny Program Rewitalizacji, w swej treści wielokrotnie odnosi się do kluczowych dla społeczności lokalnej problemów społecznych. Znajdują one swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonych diagnozach, a także przyjętych projektach rewitalizacyjnych. Kierunki działań wpisane w LPR są w pełni zgodne z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a w szczególności z następującymi celami strategicznymi:

- Celem strategicznym 1.: Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.
- Celem strategicznym 5.: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.
- Celem strategicznym 6.: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

⁹ Uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach nr IV/25/2015

Strategia odnosi się do przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych występujących w gminie Mieszkowice. Jest ona w pełni zgodna z diagnozą i wnioskami z przeprowadzonych badań w ramach procesu budowy LPR w gminie Mieszkowice. Wskazane cele strategiczne w Strategii, znajdują swoje odzwierciedlenie w przyjętych kierunkach działań rewitalizacyjnych, odnoszących się do sfery społecznej a także gospodarczej i technicznej (np. w zakresie projektów zgłoszonych przez przedsiębiorców, czy projektów infrastrukturalnych zwiększających bezpieczeństwo na ulicach w obszarze rewitalizacji – m.in. projekty A12, A14, A14). Osiągnięciem procesu rewitalizacji w gminie Mieszkowice było zaangażowanie się społeczności lokalnej w proces budowy LPR. Dzięki przedsiębiorcom z Mieszkowic, w LPR znalazły się konkretne projekty rewitalizacyjne, których realizacja wpłynie na rozwiązanie problemów społecznych w obszarze rewitalizowanym. Dotyczy to przede wszystkim bezrobocia, wykluczenia społecznego. Sukces tych projektów przyczyni się z pewnością do wzrostu poziomu przedsiębiorczości w obszarze rewitalizowanym a być może także w całej gminie. Projekty A4, A11, A12 w bezpośredni sposób wiążą się celem 6 Strategii, a ich realizacja wpłynie na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w obszarze rewitalizowanym.

Program współpracy Gminy Mieszkowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2017 rok¹⁰.

W procesie powstawania zapisów LPR czynny udział brały organizacje społeczne działające na terenie gminy Mieszkowice. Służyły radą i doświadczeniem w zakresie problematyki opisywanej w LPR. Brały czynny udział w przygotowywaniu projektów rewitalizacyjnych i w całym procesie partycypacyjnego opracowania LPR w Mieszkowicach. Spowodowało to, że zapisy LPR są silnie związane z problematyką działań stowarzyszeń i organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie Mieszkowice. Celami szczegółowymi Programu współpracy Gminy Mieszkowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2017 rok są:

- 1) wzmacnianie pozycji organizacji i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, przez wspieranie i powierzanie im zadań przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich środków na ich realizację,
- 2) aktywizacja społeczności lokalnej,
- 3) promocja organizacji pozarządowych.

Korespondują z nimi m.in. takie projekty jak A2, A3, A4, A5, A7. Służą one wzmacnianiu pozycji podmiotów III sektora w obszarze rewitalizowanym a także pobudzają aktywność społeczności zamieszkującej ten obszar.

Dzięki szerokiemu programowi partycypacji społecznej w procesie tworzenia

¹⁰ Uchwała Rady Miejskiej w Mieszkowicach nr XIX/165/2016

LPR, jego zapisy są silnie związane z funkcjonującym w gminie Mieszkowice Programem współpracy z Gminy Mieszkowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Podejmowane w LPR działania są zgodne m.in. z przedsięwzięciami Programu opisanymi w celu dotyczącym propagowania dziedzictwa kulturowego, podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym lub długotrwale chorym oraz osobom starszym.

ROZDZIAŁ VIII KOMPLEMENTARNOŚĆ DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Kluczem do sukcesu programu rewitalizacji jest tzw. **komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji**.

Istotą prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji było zapewnienie komplementarności między poszczególnymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, w tym pomiędzy projektami finansowanymi z EFRR i EFS.

Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami w przedstawionym Programie, skutkować będzie bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Przyjęte w dokumencie działania rewitalizacyjne, zostały wypracowane w taki sposób, że łączą konieczność działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz ograniczania występowania negatywnych zjawisk.

Przyjęte projekty rewitalizacyjne, wskazane w programie rewitalizacji, dopełniają się tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Wysoki stopień uspołecznienia prac nad LPR w gminie Mieszkowice spowodował, że ostateczny kształt programu rewitalizacji uwzględnia wzajemne powiązania pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi, realizowanych na obszarze rewitalizacji.

Szczególną troską zespołu opracowującego LPR było zapewnienie, że założone w LPR działania rewitalizacyjne, nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Każdy projekt, zanim został wpisany do LPR, był wnikliwie analizowany w kontekście potencjalnych korzyści i kosztów związanych z jego realizacją.

Dla powodzenia procesu rewitalizacji, niezwykle ważne jest zidentyfikowanie kluczowych partnerów działań rewitalizacyjnych. Dlatego na etapie tworzenia dokumentu zadbano o to, aby w sposób możliwie jak najbardziej szczegółowy, opisać spektrum partnerów procesu rewitalizacji. Uwzględniono tutaj przede wszystkim: skalę ich zaangażowania w opracowanie, realizację, monitorowanie LPR. Szczególną uwagę zwrócono także na komplementarność poszczególnych projektów między sobą. Dzięki temu zidentyfikowane, najważniejsze problemy społeczności zamieszkującej obszar poddany rewitalizacji, znalazły swoje odzwierciedlenie w kilku wzajemnie uzupełniających się projektach. Wpłyne to niewątpliwie na pogłębienie korzystnych skutków realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 50. Komplementarność projektów

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM	PROJEKTY REWITALIZACYJNE
DEPOPULACJA – ZMNIEJSZAJĄCA SIĘ LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY	• Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Mieszkowicach • Budowa amfiteatru i zagospodarowanie terenu oraz wyposażenie w infrastrukturę z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjno – kulturalne • Termomodernizacja części wspólnych budynku wielorodzinnego przy ul. 1 Maja 9-13 • Adaptacja budynku stodoły na cele gastronomiczne i noclegowe • Trakt spacerowy przy murach obronnych • Skwer polskich pionierów • Schody z historią miasta • Ośrodek kształcenia języków obcych
NISKA ESTETYKA MAŁA ATRAKCYJNOŚĆ OBSZARU REWITALIZACJI	• Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej w Mieszkowicach • Restauracja murów obronnych w Mieszkowicach • Termomodernizacja części wspólnych budynku wielorodzinnego przy ul. 1 Maja 9-13 w Mieszkowicach • Modernizacja elementów małej infrastruktury na osiedlu mieszkaniowym w rejonie ul. Słowackiego i Jana Pawła II w Mieszkowicach • Termomodernizacja części wspólnych wielorodzinnego budynku

	MIESZKALNEGO PRZY UL. SIENKIEWICZA 24-26 W MIESZKOWICACH • USUWANIE AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY MIESZKOWICE • MODERNIZACJA ELEMENTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II, W MIESZKOWICACH • PRZYGOTOWANIE PROJEKTU TECHNICZNEGO NA REMONT KOLEJNYCH CZĘŚCI MURÓW OBRONNYCH • BUDOWA AMFITEATRU I ZAGOSPODAROWANIE TERENU ORAZ WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ Z PRZEZNACZENIEM NA FUNKCJE REKREACYJNO – KULTURALNE • TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH BUDYNKU WIELORODZINNEGO PRZY UL 1 MAJA 9-13 • BUDOWA ZAPLECZA GASTRONOMICZNEGO DLA OBSŁUGI KOMPLEKSU REKREACYNO-KULTURALNO GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH • ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO OBIEKTU GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH O DWIE SALE KONFERENCYJNO – KONSUMPCYJNE • TRAKT SPACEROWY PRZY MURACH OBRONNYCH • SKWER POLSKICH PIONIERÓW • SCHODY Z HISTORIĄ MIASTA • REMONT I MODERNIZACJA MIEJSKO - GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W MIESZKOWICACH
SŁABA INTEGRACJA SPOŁECZNA	• Utworzenie centrum integracji społecznej w Mieszkowicach • Wsparcie rozwoju usług społecznych – rozwój usług asystenckich • Utworzenie uniwersytetu III wieku • MODERNIZACJA ELEMENTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II, W MIESZKOWICACH • ZAGOSPODAROWANIE PARKU PRZY MURZE (ZESPÓŁ BOISK) JAKO MIEJSCA AKTYWNOŚCI, ODPOCZYNKU I WYDARZEŃ KULTURALNYCH • BUDOWA ZAPLECZA GASTRONOMICZNEGO DLA OBSŁUGI KOMPLEKSU REKREACYNO-KULTURALNO GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH • ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO OBIEKTU GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH

	O DWIE SALE KONFERENCYJNO – KONSUMPCYJNE • ADAPTACJA BUDYNKU STODOŁY NA CELE GASTRONOMICZNE I NOCLEGOWE • TRAKT SPACEROWY PRZY MURACH OBRONNYCH • SKWER POLSKICH PIONIERÓW • SCHODY Z HISTORIĄ MIASTA
NISKA JAKOŚĆ EDUKACJI	• TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIESZKOWICACH • OŚRODEK KSZTAŁCENIA JĘZYKÓW OBCYCH • PRACOWNIA ARTYSTYCZNA –WYPOSAŻENIE • UTWORZENIE UNIWERSYTETU III WIEKU • ZAGOSPODAROWANIE PARKU PRZY MURZE (ZESPÓŁ BOISK) JAKO MIEJSCA AKTYWNOŚCI, ODPOCZYNKU I WYDARZEŃ KULTURALNYCH • SCHODY Z HISTORIĄ MIASTA
DYSFUNKCJE SPOŁECZNE	• UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W MIESZKOWICACH • PRACOWNIA ARTYSTYCZNA –WYPOSAŻENIE • UTWORZENIE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE • WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH – ROZWÓJ USŁUG ASYSTENCKICH • ZAGOSPODAROWANIE PARKU PRZY MURZE (ZESPÓŁ BOISK) JAKO MIEJSCA AKTYWNOŚCI, ODPOCZYNKU I WYDARZEŃ KULTURALNYCH
MAŁA AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA	• OŚRODEK KSZTAŁCENIA JĘZYKÓW OBCYCH • PRACOWNIA ARTYSTYCZNA –WYPOSAŻENIE • TERMOMODERNIZACJA HAL PRODUKCYJNYCH NA TERENIE FIRMY DREWEX UL. PONIATOWSKIEGO • MODERNIZACJ INFRASTRUKTURY DROG I PLACOW MANEWROWYCH WRAZ Z REMONTEM ODWODNIENIA NA TERENIE FIRMY DREWEX UL PONIATOWSKIEGO • MODERNIZACJA PARKU MASZYNOWEGO W PRZEMYSŁE DRZEWNYM W PRZEDSIĘBIORSTWIE DREWEX • BUDOWA ZAPLECZA GASTRONOMICZNEGO DLA OBSŁUGI KOMPLEKSU REKREACYNO-KULTURALNO GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH • ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO OBIEKTU GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH O DWIE SALE KONFERENCYJNO – KONSUMPCYJNE • ADAPTACJA BUDYNKU STODOŁY NA CELE GASTRONOMICZNE I NOCLEGOWE

Zródło: opracowanie własne

W tabeli 50 przedstawiono wzajemne powiązania między poszczególnymi zgłoszonymi projektami rewitalizacyjnymi. Jako komplementarne uznano te projekty

które choć często dzięki wykorzystaniu różnych narzędzi de facto wpływają na rozwiązanie tego samego problemu. Komplementarność projektu często odnosi się także do wielu projektów co pozwala liczyć na osiągnięcie efektu synergii związanego z realizacją poszczególnych projektów.

Przedstawione projekty rewitalizacyjne odnoszące się do rozwiązania problemu pogłębiającej się depopulacji w różnorodny sposób wpływają na spowodowanie zahamowania odpływu mieszkańców z obszaru rewitalizacji. W szczególności dotyczy to poprawy jakości życia w obszarze rewitalizacji. Niska jakość przestrzeni publicznej, brak dostępu do wysokiej jakości infrastruktury technicznej i społecznej, wpływa zniechęcająco na potencjalnych nowych mieszkańców. Obecnych mieszkańców obszaru rewitalizacji skłania do poszukiwania innych miejsc do zamieszkania. Istotnym czynnikiem wpływającym na niską ocenę jakości życia w obszarze rewitalizacji był także utrudniony dostęp do obiektów sportowych czy kulturalnych a także wysokiej jakości placówek edukacyjnych. Problematyka ta jest często pisywana w literaturze poświęconej procesom rewitalizacji. Wysoka jakość edukacji, czy dostęp do usług jest elementem przyciągającym nowych mieszkańców do obszarów rewitalizowanych.

Depopulacji sprzyjają także słabe więzi społeczne, wynikające z braku tożsamości lokalnej i poczucia wspólnoty. Dlatego też projekty z zakresu edukacji historycznej czy wprost odnoszące się do dziedzictwa historycznego uzupełniają projekty infrastrukturalne i edukacyjno-kulturalna sportowe, stwarzając okazję do odtwarzania więzi społecznych w obszarze rewitalizacji i silniejszą integrację mieszkańców.

Zdiagnozowanym problemem obszaru rewitalizacji była także NISKA ESTETYKA MAŁA ATRAKCYJNOŚĆ OBSZARU REWITALIZACJI. Aby zmienić postrzeganie obszaru rewitalizacji jako obszaru atrakcyjnego dla mieszkańców z pewnością przeprowadzić należy szereg projektów o charakterze technicznym. Będą one służyć zmianie postrzegania przestrzeni publicznej przez wyeliminowanie zniszczonych elewacji, dymiących kominów zatruwających powietrze w centrum, zniszczonych placów zabaw i obiektów sportowych. W naturalny sposób komplementarne z tymi projektami są także działania zmierzające do zaoferowania mieszkańcom nowych usług w obszarze rewitalizacji czy też dostępu wysokiej jakości i o zróżnicowanych funkcjach miejsc o charakterze integrującym lokalną społeczność. Będą to skwery i place pełniące także funkcję edukacyjną dzięki instalacjom tam się znajdującym, czy też symbole lokalnej społeczności jakimi są rynek, mury obronne, schody przy rynku. Istotne dla zmiany postrzegania obszaru rewitalizacji jako nieestetycznego i nieatrakcyjnego jest nasycenie go usługami dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dlatego jako komplementarne uznano projekty zmierzające do stworzenia nowych miejsc wypoczynku i spotkań mieszkańców.

Zdiagnozowanym problemem obszaru rewitalizacji jest także słaba integracja społeczna. Jej rozbudzeniu służą przede wszystkim projekty miękkie. Skierowane bezpośrednio do ludności zamieszkującej obszar rewitalizowany. To projekty

edukacyjne (szkoła językowa, Uniwersytet III Wieku) ale także działania zmierzające do rozbudzania postaw patriotycznych i budowania tożsamości lokalnej społeczności w oparciu o potencjał historyczny obszaru. Dzięki realizacji tak różnych projektów możliwe będzie osiągnięcie jednego wspólnego celu jakim jest skłonienie mieszkańców do większego zaangażowania się we współpracę między sobą i pracę na rzecz lokalnej społeczności.

Niska jakość edukacji to także ważny problem społeczny w obszarze rewitalizacji. Jak już wspomniano w bezpośredni sposób wpływa on na problem depopulacji. Edukacja to bardzo szerokie pojęcie. Niesatysfakcjonujące wyniki testów gimnazjalnych czy sprawdzianów to efekt wielu niekorzystnych procesów i zjawisk.

Dlatego też celowym było pozyskanie na potrzeby LPR, takich projektów rewitalizacyjnych które z różnych punktów widzenia będą starały się rozwiązywać ten problem. Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej w obszarze rewitalizacji będzie możliwe dzięki projektowi szkoły językowej, czy projektom towarzystwa historycznego propagującego historię Mieszkowic i okolic. Projektem edukacyjnym jest niewątpliwie chęć zaangażowania się w utworzenie Uniwersytetu III wieku. Są to projekty komplementarne względem siebie ale także względem projektów zmierzających do termomodernizacji szkoły i poprawienia komfortu prowadzenia zajęć dla uczniów z obszaru rewitalizacji. Projekty te są komplementarne z działaniami służącymi zagospodarowaniu parku przy murze, poprzez rewitalizację zespołu boisk jako miejsca wypoczynku i sportowej rywalizacji.

Występujące w obszarze rewitalizacji dysfunkcje społeczne wymagają pilnej interwencji odpowiednich instytucji. Dlatego cenne dla LPR było pozyskanie współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej co zaowocowało projektem skierowanym do dysfunkcyjnych rodzin czy chęcią utworzenia CIS. Działania te wzajemnie się uzupełniają bo często ich adresatem są ci sami mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Jednak szeregu tych problemów można uniknąć dając np. szansę młodzieży na rozwijanie swoich zainteresowań w tym tych o charakterze sportowym. Dlatego też realizacja projektów dotyczących boisk czy stworzeniu sali fitness jest celowa i konieczna dla osiągnięcia celu jakim jest rozwiązywanie problemów związanych z dysfunkcjami społecznymi występującymi w obszarze rewitalizacji.

Problem bezrobocia i dużej ilości osób korzystających z form pomocy społecznej, także został dostrzeżony w trakcie procesu rewitalizacji. Niska aktywność ekonomiczna mieszkańców wynika z wielu przyczyn, co skłania do podejmowania prób realizacji różnych projektów, które mają tą sytuację zmienić. Nowe kompetencje językowe to droga do znalezienia atrakcyjnej pracy po drugiej stronie granicy. Projekty przedsiębiorców dotyczą pośrednio zwiększenia ich możliwości w zakresie produkcji i konkurencji, co z kolei wpłynie na powstanie nowych miejsc pracy. W obszarze rewitalizacji potrzebne są wysokiej jakości nowe miejsca pracy które skłonią mieszkańców do rezygnacji z zasiłków na rzecz

dochodu z pracy, czy też ściągną do obszaru rewitalizacji nowych mieszkańców. Cały obszar rewitalizowany wymaga rozwoju sektora usług, który jest zazwyczaj silnie konkurencyjny i stwarza dużo miejsc pracy.

8.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Komplementarność przestrzenna Lokalnego Programu Rewitalizacji w Gminie Mieszkowice, została zapewniona dzięki temu, że obszar objęty rewitalizacją jest stosunkowo niewielki i zwarty, co ułatwiło skupienie projektów rewitalizacyjnych na stosunkowo niewielkiej przestrzeni. Może to dodatkowo wypłynąć na pożądane efekty synergiczne realizowanych projektów. Obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji, wyznaczono w toku wnikliwych analiz ilościowych i jakościowych, przy szerokim współudziale społeczności lokalnej. Wpłynęło to nie tylko na prawidłowość wyboru obszaru rewitalizacji, ale przede wszystkim spowodowało przygotowanie wielu cennych projektów obywatelskich, które zostały włączone do dokumentu.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim funkcjonalnie powiązane. Odpowiadają na główne problemy zidentyfikowane na etapie diagnostycznym oraz zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych.

Pozytywne skutki realizacji tych projektów, widoczne będą na całym obszarze rewitalizowanym. Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary miasta i gminy. Dodatkowo, planowane projekty nie dają możliwości powodowania zjawiska segregacji społecznej (czy to ze względów ekonomicznych, czy kulturowych).

8.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty ujęte w LPR dopełniają się wzajemnie i odpowiadają na różne problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Dzięki temu uzyskano komplementarność problemową całego dokumentu. Pozwala to na kompleksowe przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom.

W wymiarze społecznym – planowane działania, ukierunkowane są na wsparcie osób, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i wykluczonych społecznie. Projekty przyczynią się do aktywizacji społecznej mieszkańców Mieszkowic, co wpłynie na integrację różnych grup społecznych. Częściowo efekt ten został już osiągnięty w trakcie warsztatów i konsultacji społecznych związanych z pracami nad LPR. Dodatkowo, zaplanowane przedsięwzięcia odpowiadają również na zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji problemy bezrobocia.

W wymiarze technicznym – projekty dotyczą modernizacji, przebudowy lub adaptacji zdegradowanych technicznie obiektów, o przeznaczeniu na funkcje społeczne i miejsc aktywności mieszkańców. Dotyczy to nie tylko budynków komunalnych, ale także projektów zgłaszanych przez wspólnoty czy osoby fizyczne. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia techniczne wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym – zdiagnozowane problemy w tym obszarze dotyczyły niskiej jakości terenów publicznych oraz niedostatecznego wyposażenia w infrastrukturę społeczną. Z tego względu, planowane projekty rewitalizacyjne dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz doposażenia obszarów rewitalizacji w niezbędną infrastrukturę społeczną.

W wymiarze środowiskowym – projekty LPR wpłyną na rozwiązanie problemów środowiskowych, związanych obniżeniem standardów środowiska. Dotyczą one m.in. promowania rozwiązań służących poprawie jakości powietrza (termomodernizacja).

W wymiarze gospodarczym – LPR zakłada działania związane z lokalnymi przedsiębiorstwami, co może wpłynąć na zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie.

Tabela 51. Komplementarność problemowa

SFERY						
		SPOŁECZNA	GOSPODARCZA	ŚRODOWISKOWA	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	TECHNICZNA
LISTA A						
A.1.	UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W MIESZKOWICACH					
A.2	UTWORZENIE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE					
A.3	UTWORZENIE UNIWERSYTETU III WIEKU					
A.4	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIESZKOWICACH					

A.5	RESTAURACJA MURÓW OBRONNYCH W MIESZKOWICACH					
A.6	MONITORING WIZYJNY W MIESZKOWICACH					
A.7	TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH BUDYNKU WIELORODZINNEGO PRZY UL. 1 MAJA 9-13 W MIESZKOWICACH					
A.8	MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II W MIESZKOWICACH					
A.9	TERMOMODERNIZACJA CZĘŚCI WSPÓLNYCH WIELORODZINNEGO BUDYNKU MIESZKALNEGO PRZY UL. SIENKIEWICZA 24-26 W MIESZKOWICACH					
A.10	BUDOWA AMFITEATRU I ZAGOSPODAROWANIE TERENU ORAZ WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ Z PRZEZNACZENIEM NA FUNKCJE REKREACYJNO - KULTURALNE					
A.11	WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH – ROZWÓJ USŁUG ASYSTENCKICH					
A.12	TERMOMODERNIZACJA HAL PRODUKCYJNYCH NA TERENIE FIRMY DREWEX UL. PONIATOWSKIEGO					
A.13	MODERNIZACJA PARKU MASZYNOWEGO W PRZEMYSŁE DRZEWNYM W PRZEDSIĘBIORSTWIE DREWEX					
A.14	PRACOWNIA ARTYSTYCZNA –WYPOSAŻENIE					
A.15	REMONT I MODERNIZACJA MIEJSKO -GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W MIESZKOWICACH					

LISTA B

B.1	USUWANIE AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY MIESZKOWICE					
B.2	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OBIEKTU REKREACYJNO-KULTURALNO-SPORTOWEGO					
B.3	MODERNIZACJA ELEMENTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY NA OSIEDLU MIESZKANIOWYM W REJONIE UL. SŁOWACKIEGO I JANA PAWŁA II, W MIESZKOWICACH					
B.4	PRZYGOTOWANIE PROJEKTU TECHNICZNEGO NA REMONT KOLEJNYCH CZĘŚCI MURÓW OBRONNYCH					
B.5	ZAGOSPODAROWANIE PARKU PRZY MURZE (ZESPÓŁ BOISK) JAKO MIEJSCA AKTYWNOŚCI, ODPOCZYNKU I WYDARZEŃ KULTURALNYCH					

B.6	BUDOWA ZAPLECZA GASTRONOMICZNEGO DLA OBSŁUGI KOMPLEKSU REKREACYNO-KULTURALNO GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH					
B.7	ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEGO OBIEKTU GASTRONOMICZNEGO W MIESZKOWICACH O DWIE SALE KONFERENCYJNO - KONSUMPCYJNE					
B.8	ADAPTACJA BUDYNKU STODOŁY NA CELE GASTRONOMICZNE I NOCLEGOWE					
B9	OŚRODEK KSZTAŁCENIA JĘZYKÓW OBCYCH					
B10	SKWER POLSKICH PIONIERÓW					
B.11	TRAKT SPACEROWY PRZY MURACH OBRONNYCH					
B12	SCHODY Z HISTORIĄ MIASTA					
B.13	MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROG I PLACOW MANEWROWYCH WRAZ Z REMONTEM ODWODNIENIA NA TERENIE FIRMY DREWEX UL PONIATOWSKIEGO					

Źródło: opracowanie własne

8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Lokalny Program Rewitalizacji w Gminie Mieszkowice, wykazuje się również komplementarnością w zakresie niezbędnych źródeł finansowania zawartych w nim projektów. Już na etapie opracowywania projektów realizacyjnych, zwracano uwagę ich beneficjentom, że prawidłowe przygotowanie projektów pozwoli im na pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, w szczególności:

- ŚRODKÓW WSPÓLNOTOWYCH (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych: EFRR, EFS i Funduszu Spójności);
- ŚRODKÓW PRYWATNYCH - inwestowanie na obszarach zdegradowanych oraz poprzez formułę PPP (Partnerstwo Publiczno-Prywatne).

W przypadku projektów realizowanych przez gminę, zakłada się możliwość korzystania z różnych źródeł finansowania, w tym z funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji. W poszczególnych przypadkach możliwe i celowe

wydaje się poszukiwanie zewnętrznych partnerów dla realizacji projektów, służących wyprowadzaniu obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego.

RODZIAŁ IX SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W GMINIE MIESZKOWICE

Efektywne wdrażanie LPR w gminie Mieszkowice wymaga stworzenia sprawnego i czytelnego systemu monitorowania i oceny, który pozwoli na obserwację rezultatów prowadzonych działań oraz w razie potrzeby, wprowadzanie korekt (aktualizacja).

Jego podstawowym elementem są racjonalnie dobrane, mierzalne i weryfikowalne wskaźniki oraz mierniki, które ułatwiają konsekwentne śledzenie zmian oraz prowadzenie porównań, zarówno w obrębie samej gminy, jak i w odniesieniu do innych samorządów lub średnich osiągniętych poziomów dla województwa czy kraju.

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji w Gminie Mieszkowice będzie przebiegało w oparciu o następujące zasady:

Partnerstwa – czyli współpracy ze wszystkimi interesariuszami. Są nimi m.in.: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, podmioty sektora społecznego i gospodarczego. Działania związane z zarządzaniem LPR i jego zmianami będą realizowane w oparciu o szeroką partycypację społeczną.

Komplementarności – polegającej na efektywnym współdziałaniu różnych podmiotów w realizacji projektu. Komplementarność oznacza także transparentność procedur i jasny podział kompetencji.

Kompleksowości – polegającej na zabieganiu o pełne odzwierciedlenie w LPR zarówno problemów obszaru rewitalizacji, jak i interesariuszy. Elementem kompleksowości podejmowanych działań będzie także wspólne poszukiwanie możliwości organizacyjnych, prawnych i finansowych rozwiązywania kluczowych problemów, stojących przed obszarem rewitalizacji.

Realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji, powierza się Burmistrzowi Gminy Mieszkowice, który działa przez podległą mu strukturę administracyjną Urzędu Gminy Mieszkowice i innych jednostek gminnych.

System monitorowania LPR w gminie Mieszkowice stanowi kluczowe narzędzie pozwalające kontrolować zakres i stopień realizacji LPR. Skuteczny monitoring i ewaluację warunkują:

- aktualne dane statystyczne i informacje dotyczące obszarów funkcjonowania gminy, wskazujące na zachodzące zmiany społeczne, gospodarcze, przestrzenne oraz w środowisku naturalnym,
- rzetelnie przygotowywane raporty okresowe ze stanu realizacji LPR,
- bieżące śledzenie zmian i aktualizowanie zapisów,

- zachowanie w procesie wdrażania LPR zasad partnerstwa, równości szans, spójności rozwoju przestrzennego oraz zgodności z dokumentami kierunkowymi szczebla regionalnego i krajowego,
- zachowanie odpowiedniej częstotliwości, a tym samym ciągłości procesów monitorowania.

Fundamentem systemu monitorowania jest pozyskanie i zestawienie danych odpowiadających zakresowi przyjętemu przy opracowywaniu części diagnostycznej LPR. System monitoringu powinien zawierać dane dotyczące sfery społecznej, gospodarczej i przestrzenno-technicznej. Agregowane i analizowane dane posłużą do monitorowania LPR w odniesieniu do celów strategicznych oraz poszczególnych projektów realizacyjnych. Ze względów praktycznych jest to tzw. otwarty zestaw wskaźników, co oznacza możliwość wprowadzania nowych lub poszerzania zakresu już istniejących. Dla oceny realizacji LPR przyjęto kluczowe wskaźniki monitorujące odnoszące się do sfery społecznej, gospodarczej i technicznej – tabela 52

Tabela 52. Kluczowe wskaźniki monitorujące realizację LPR

	WARTOŚĆ BAZOWA (ROK 2017)	WARTOŚĆ DOCELOWA (ROK 2023)	REALIZOWANY CEL LPR		
SFERA SPOŁECZNA			I	II	III
ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM	-0,03	-0,03			
LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 OSÓB	-0,32	-0,31			
LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW	1,16	1,10			
POMOC SPOŁECZNA ZASIŁEK STAŁY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	0,10	0,09			
UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	0,09	0,07			
SFERA GOSPODARCZA					
ODSETEK OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM	16,75	16,75			
LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 OSÓB	16,71	16,80			
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI I DOŚWIADCZENIA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH	0,23	0,20			

SFERA PRZESTRZENNA I INFRASTRUKTURALNA					
PUNKTY OŚWIETLENIOWE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	0,03	0,05			
AZBEST DO USUNIĘCIA DO LICZBY BUDYNKÓW	8,38	8,00			

Zródło: opracowanie własne.

Prowadzenie monitoringu LPR w gminie Mieszkowice, będzie polegało na wykonaniu:

1. raportów z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektach, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych;
2. analizy wskaźnikowej – określenia poziomu powiązań podejmowanych projektów realizacyjnych z procesami społeczno-gospodarczymi w gminie Mieszkowice.

Monitoring LPR pozwala na systematyczną ocenę postępów i niezbędne działania korygujące, zależne od zmian w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym gminy oraz podjęcie decyzji dotyczącej aktualizacji dokumentu. Zaleca się sporządzenie dwóch raportów obrazujących postęp w realizacji LPR (za lata 2017-2019 i 2020-2023) w oparciu o dane pozyskiwane od wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego i jednostek gminnych biorących udział w zarządzaniu i realizacji zapisów LPR. Rada Miejska w Mieszkowicach jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie :

1. akceptowała raporty z realizacji LPR;
2. podejmowała uchwały dotyczące aktualizacji LPR;
3. uwzględniała zadania zaplanowane w LPR przy uchwalaniu budżetu oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej lub innych dokumentach strategicznych.

Propozycja przeprowadzenia procedury monitorowania i oceny realizacji celów określonych w LPR:

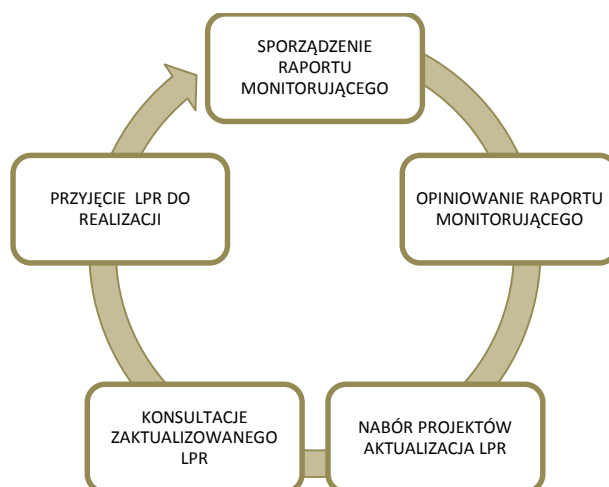
System monitorowania polegać będzie na analizie zmian zachodzących podczas realizacji LPR w ramach przyjętych celów strategicznych. Monitoring powinien być prowadzony wielopłaszczyznowo (efekty społeczne, ekonomiczne oraz analiza zmian przestrzenno-funkcjonalnych) oraz dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów. Przyjmuje się, że monitorowanie jest procesem ciągłym i będzie powtarzane według następujących kroków:

- 1) zespół ds. rewitalizacji opracowuje raport monitorujący (wraz z danymi ilościowymi i wskaźnikami) w terminie 3 miesięcy od daty zakończenia okresu sprawozdawczego po zebraniu informacji i danych;
- 2) burmistrz przedstawia raport Radzie Miejskiej w Mieszkowicach. Raport obok analizy osiągnięć oraz stwierdzenia odchyleń od przyjętych celów i kierunków

- rozwoju, powinien zawierać propozycje działań korygujących lub zalecać zmiany w zapisach LPR, (jeżeli są one uzasadnione czynnikami, które uległy zmianie). Powinien zawierać również ocenę wartościową i ilościową z realizacji poszczególnych celów LPR i projektów realizacyjnych;
- 3) po przyjęciu raportu przez Radę Miejską w Mieszkowicach i wprowadzeniu ewentualnych korekt w LPR następuje nabór propozycji projektów rewitalizacyjnych w formule konsultacji społecznych;
 - 4) przesłanie dokumentu LPR do instytucji opiniodawczych (RDOŚ, Państwowy Inspektorat Sanitarny);
 - 5) Burmistrz przedstawia Radzie Miejskiej zaktualizowany LPR wraz z propozycją uchwały i uzasadnieniem oraz raport z konsultacji;
 - 6) uchwalony zaktualizowany LPR zostaje przekazany przez Burmistrza do oceny przez IŻ RPO WZ celem wpisania (aktualizacji) na listę (wykaz) programów rewitalizacji realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego;
 - 7) przyjęcie do realizacji zaktualizowanego LPR.

Funkcjonowanie systemu monitorowania w gminie Mieszkowice przedstawia schemat procedury monitorowania LPR

Rysunek 33. Schemat systemu monitorowania LPR

Źródło: opracowanie własne.

Zarządzanie LPR obejmuje bieżące zarządzanie programem, kontrolę i monitorowanie procesu realizacji oraz mechanizmy ewentualnej modyfikacji programu i jego systemu zarządzania.

Zarządzanie LPR docelowo zostanie powierzone pełnomocnikowi ds. Rewitalizacji dedykowanej rewitalizacji funkcji, wyodrębnionej w strukturze Urzędu Miejskiego poprzez odpowiednie zmiany w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Szczegółowy zakres zadań, forma organizacji (referat lub samodzielne, wieloosobowe stanowisko pracy w Urzędzie Miejskim w Mieszkowicach) zostaną określone przez Burmistrza Mieszkowic w pierwszej połowie 2018.

Funkcję koordynatora Rewitalizacji będzie pełniła komórka Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach – Referat Funduszy Unijnych, Promocji, Spraw Obronnych i Urząd Stanu Cywilnego w której jeden zatrudnionych pracowników zostanie wyznaczony do realizacji programu, jako pracownik/inspektor ds. rewitalizacji. Pełnomocnik ds. rewitalizacji ta zapewni obsługę organizacyjno-merytoryczną procesów związanych z rewitalizacją obszaru rewitalizacji w Gminie Mieszkowice.

Wsparcie merytoryczne zapewni już powołany zarządzeniem Burmistrza z dnia 16 lutego 2017 Zespół ds. Rewitalizacji, powołany, w składzie którego są osoby zaangażowane w prace nad Diagnozą i sporządzanie LPR – jako wewnętrzni eksperci ds. rewitalizacji – przedstawiciele wszystkich referatów Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach

Zadania Pełnomocnika ds. rewitalizacji to:

1. Przygotowanie do realizacji gminnych projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych i zaplanowanych do realizacji przez Urząd Miejski w Mieszkowicach, w tym udział w pracach związanych z pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego.
2. Współpraca z jednostkami podległymi organizacyjnie Gminie Mieszkowice w zakresie realizacji i promocji projektów rewitalizacyjnych.
3. Zapewnianie zgodności lokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych z gminnym programem rewitalizacji.
4. Działania na rzecz włączania się w realizację działań rewitalizacyjnych partnerów społecznych z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
5. Monitoring realizacji LPR z corocznym raportowaniem Burmistrzowi Mieszkowic a na temat osiągniętych rezultatów oraz systematyczne pozyskiwanie i agregowanie informacji potrzebnych do monitorowania i ewaluacji programu.
6. Opracowywanie raportu ewaluacyjnego zawierającego rekomendacje do oceny aktualności i stopnia realizacji celów wytyczonych w programie. Co najmniej raz na dwa lata wykonanie ewaluacji programu.
7. Bieżąca współpraca z interesariuszami gminnego programu rewitalizacji i wsparcie w realizacji projektów i przekształcaniu przedsięwzięć w projekty przygotowane do realizacji.
8. Prowadzenie komunikacji społecznej na rzecz rewitalizacji oraz promocji programu i idei rewitalizacji.
9. Zbieranie i udostępnianie informacji o realizowanych projektach i ich wpływie na rezultaty programu.

190

-
10. Inicjowanie i ułatwienie współpracy na rzecz realizacji programu.
 11. inicjowanie wydarzeń i działań wpisujących się z realizację kierunków działań gminnego programu rewitalizacji z wykorzystaniem infrastruktury wytworzonej w już zrealizowanych projektach rewitalizacyjnych.
 12. Wprowadzenie zmian w programie rewitalizacji i jego aktualizację, organizację dorocznych festynów oraz wszystkich innych form społeczniana zarządzania programem

Jako element systemu wdrażania funkcjonować będzie Zespół Rewitalizacji, który stanowić ma wsparcie merytoryczne dla Pełnomocnika ds. Rewitalizacji. Zadaniem zespołu będzie monitorowanie wdrażania LPR, interpretacja danych uzyskanych na potrzeby monitoringu i ewaluacji programu, inicjowanie nowych przedsięwzięć i projektów do programu oraz merytoryczna praca przy aktualizacji LPR.

Przyjmuje się, że monitorowanie jest procesem ciągłym i będzie powtarzane według następujących kroków:

- 1) zespół ds. rewitalizacji opracowuje raport monitorujący (wraz z danymi ilościowymi i wskaźnikami) w terminie 3 miesięcy od daty zakończenia okresu sprawozdawczego po zebraniu informacji i danych;
- 2) burmistrz przedstawia raport Radzie Miejskiej w Mieszkowicach. Raport obok analizy osiągnięć oraz stwierdzenia odchyłeń od przyjętych celów i kierunków rozwoju, powinien zawierać propozycje działań korygujących lub zalecać zmiany w zapisach LPR, (jeżeli są one uzasadnione czynnikami, które uległy zmianie). Powinien zawierać również ocenę wartościową i ilościową z realizacji poszczególnych celów LPR i projektów realizacyjnych;
- 3) po przyjęciu raportu przez Radę Miejską w Mieszkowicach i wprowadzeniu ewentualnych korekt w LPR następuje nabór propozycji projektów rewitalizacyjnych w formule konsultacji społecznych;
- 4) przesłanie dokumentu LPR do instytucji opiniodawczych (RDOŚ, Państwowy Inspektorat Sanitarny);
- 5) Burmistrz przedstawia Radzie Miejskiej zaktualizowany LPR wraz z propozycją uchwały i uzasadnieniem oraz raport z konsultacji;
- 6) uchwalony zaktualizowany LPR zostaje przekazany przez Burmistrza do oceny przez IŻ RPO WZ celem wpisania (aktualizacji) na listę (wykaz) programów rewitalizacji realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego;
- 7) przyjęcie do realizacji zaktualizowanego LPR.

Funkcjonowanie systemu monitorowania w gminie Mieszkowice przedstawia schemat procedury monitorowania LPR

9.2. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES

REWITALIZACJI

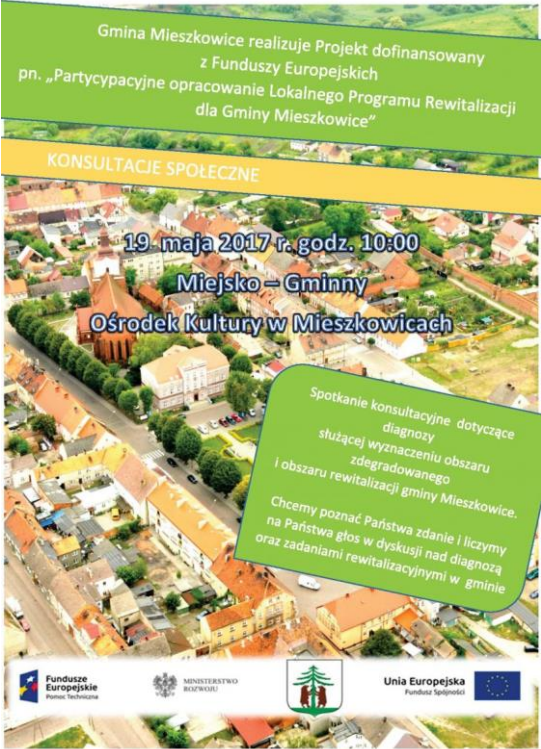
Lokalny Program Rewitalizacji w Gminie Mieszkowice jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Powodowało to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli m.in. sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego.

Tabela 53. Partycypacja społeczna w tworzeniu LPR

PROCES WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY W PRACE NAD LPR	
16 luty 2017	Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji
17 marca 2017	Pierwsze otwarte spotkanie z interesariuszami, mieszkańcami, największymi pracodawcami- spotkanie odbyło się 17 marca br. w Urzędzie Miejskim w Mieszkowicach. Osoby w nich uczestniczące zostały zapoznane z tematem rewitalizacji i działaniami jakie będą prowadzone w ramach realizacji programu
7 kwietnia 2017 r.	Miejsko- Gminnym Ośrodku Kultury Mieszkowicach otwarte spotkanie konsultacyjne dla interesariuszy oraz popołudniowy dyżur konsultacyjny. W spotkaniu udział wzięli mieszkańcy gminy Mieszkowice oraz przedstawiciele Rady Miejskiej w Mieszkowicach, sołtysi. Osoby w nim uczestniczące zostały zapoznane z tematem rewitalizacji i działaniami jakie będą prowadzone przez Gminę Mieszkowice w

	najbliższych miesiącach w toku prac nad przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji naszej Gminy. Przedstawiono wyniki diagnozy obszaru w części dotyczącej diagnozy sfery społecznej Gminy. Wyrażono wiele cennych opinii, które znajdują się w dalszych pracach nad diagnozą, w tym włączenia badania mieszkańców gminy wspierającego wyznaczenie obszaru zdegradowanego.
6 maja 2017	Opublikowanie ankiety służącej do identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie oraz ustalenia, które zjawiska wywołują problemy w tych obszarach. https://mieszkowice.pl/aktualnosci/pokaz/1853.dhtml
19 maja 2017	W Miejsko- Gminnym Ośrodku Kultury Mieszkowicach odbyło się otwarte spotkanie konsultacyjne dla interesariuszy, oraz popołudniowy dyżur konsultacyjny. Efektem spotkania było zbieranie opinii dotyczących obszaru zdegradowanego i potencjalnych działań w ramach programu rewitalizacji. Wyznaczono obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji.

	 W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Urzędu Miejskiego, sołtysi, radni, mieszkańcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji Gminnych: OPS, szkół, muzeum, ośrodka kultury.
25 maja 2017 o godz 15.00	Spacer studyjny po obszarze rewitalizacji mający na celu wizję lokalną wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji był okazją do wskazania miejsc i obszarów poddanych szczególnemu wsparciu, na których prowadzone będą działania zmierzające do zmiany sytuacji kryzysowej. chody rynek. Trasa • przejście w kierunku Zaułka Wileńskiego • szkoła podstawowa • Zespół Boisk Sportowych „Orlik” • przejście murami obronnymi w kier. ul Poniatowskiego do Gimnazjum O godz. 17.00 odbył się warsztat podsumowujący w Gimnazjum w Mieszkowicach
25 maja 2017. o godz 17.00	Otwarty warsztat konsultacyjny dla interesariuszy w zespole szkół rolniczych, wywiady pogłębione, zbieranie opinii i informacji o wyznaczonym obszarze rewitalizacji i propozycji wizji obszaru rewitalizacji.

	
30 maja 2017	https://mieszkowice.pl/aktualnosci/pokaz/1891.dhtml Upowszechnienie wśród interesariuszy procesu zbierania projektów rewitalizacyjnych. Przedstawienie formularza projektu rewitalizacyjnego.
1 czerwca 2017. w godz. od 12.00 - 17.00	W sali narad Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach odbyły się warsztaty dla partnerstwa prowadzone w formie warsztatów konsultacyjno-informacyjnych dotyczące zbierania opinii o sytuacji w obszarze rewitalizacji projektów w ramach opracowywanego LPR Gminy Mieszkowice. Popołudniowy dyżur konsultacyjny
8 czerwca 2017. w godz. od 12.00 - 17.00	w sali narad Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach odbyły się kolejne warsztaty dla partnerstwa prowadzone w formie warsztatów konsultacyjno-informacyjnych dotyczące zbierania opinii o sytuacji w obszarze rewitalizacji i potencjalnych projektów w ramach opracowywanego LPR Gminy Mieszkowice. Popołudniowy dyżur konsultacyjny
27 czerwca 2017. w godz. od 12.00 - 17.00 w sali narad Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach	Warsztaty dla Partnerstwa. Spotkanie otwarte dla mieszkańców, przedsiębiorców, wszystkich organizacji, stowarzyszeń, wspólnot i każdego zainteresowanego działaniami w obszarze rewitalizacji dotyczące opracowywanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Mieszkowice. Zdefiniowanie wizji obszaru rewitalizacji. Popołudniowy dyżur konsultacyjny

	
Upowszechnianie naboru projektów	https://mieszkowice.pl/aktualnosci/pokaz/1968.dhtml Na stronie internetowej UM Mieszkowice opublikowan zaproszenie do składania projektów rewitalizacyjnych do LPR
5 września 2017 r. o godz. 16.00 w Miejsko- Gminnym Ośrodku Kultury w Mieszkowicach	Konsultacje Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieszkowice.

	
7 września 2017 r.	Konsultacje społeczne- spacer studyjny po obszarze rewitalizacji.
12 września 2017	Konsultacje spotkanie w Miejsko- Gminnym Ośrodku Kultury w Mieszkowicach.

Źródło: opracowanie własne

W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących wszystkich interesariuszy, stworzono system komunikacji zespołu ds. rewitalizacji z mieszkańcami. W ramach promocji LPR podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Mieszkowice informacji o postępach we wdrażaniu LPR,
- umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznie dostępnych,
- bieżące informowanie przez Burmistrza, Rady Miejskiej oraz przedstawicieli sołectw na terenie Gminy,
- publikowanie informacji w mediach społecznościach, stanowiących aktualnie najtańszy sposób dotarcia do grup docelowych, w szczególności osób w wieku do 25 lat,
- organizacja spotkań bezpośrednich z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- umieszczenie tablic reklamowych w miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, informujących o zakresie realizowanych projektów,
- publikacje w prasie.

Elementem zwiększającym udział interesariuszy w zarządzaniu i ewaluacją LPR jest przyjęta procedura zgłaszania zmian do projektu. W trakcie konsultacji społecznych wszyscy interesariusze mają prawo i możliwość zgłoszenia propozycji zmian w LPR. Propozycja zmiany LPR zgłaszana jest w formie pisemnej do Burmistrza Mieszkowic.

Założenie, że LPR jest dokumentem, który „żyje” wraz z obszarem rewitalizacji daje szansę na jego modyfikowanie wraz ze zmieniającą się sytuacją, w której obszar ten i jego mieszkańcy się znajdują. Pozwala to uniknąć efektu, w którym LPR jest hamulcem dla potrzebnych społecznie projektów, a które nie znalazły się w jego pierwotnej formie. Tworzenie nowych projektów (fiszek rewitalizacyjnych) pozwala na bieżące zmiany w LPR, w zależności od potrzeb lokalnej społeczności.

9.3. AKTUALIZACJA

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co implikuje konieczność założenia aktualizacji LPR w razie zaistnienia takich okoliczności.

W przypadku stwierdzenia, że Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz przedłoży Radzie Miejskiej stosowny projekt uchwały zmieniającej Program Rewitalizacji. Zmiana Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim był on uchwalany.

Wszelkie zmiany w LPR muszą jednak posiadać swoje uzasadnienie merytoryczne oraz powinny zostać właściwie opisane, zawierać rodzaj i przyczynę zmiany oraz jej wpływ na dalszą realizację programu i propozycję modyfikacji. Ze względu na ograniczone zasoby finansowo – rzeczowe (ograniczony budżet i potencjał instytucjonalno–organizacyjny), działania rewitalizacyjne, które zostałyby dopisane do LPR powinny być zgodne z politykami oraz programami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi oraz z pilnością zaspokojenia potrzeb lokalnego społeczeństwa, a także mieć wpływ na osiągnięcie spójności przestrzennej i społeczno–gospodarczej.

9.4. EWALUACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Ewaluacja jest narzędziem pozwalającym na rozliczenie wdrażania LPR w Gminie Mieszkowice. Pozwala na ocenę stopnia wykonania celów. Ewaluacja opiera się na analizie wpływu projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania społeczno–gospodarczego interesariuszy procesu rewitalizacji oraz dekoncentracji negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. Ewaluacja LPR będzie odbywała się etapowo:

- Ewaluacja ex-ante – przed realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Będzie to ocena zasadności poszczególnych projektów rewitalizacyjnych oraz ocena ich wpływu na społeczność i obszar rewitalizacji;
- Ewaluacja w trakcie realizacji przedsięwzięć – ocena bieżąca przyjętych celów oraz ich wpływu na obszary problemowe;
- Ewaluacja ex-post – po realizacji przedsięwzięcia, długoterminowa ocena wpływu oraz trwałości poszczególnych projektów na społeczność i obszar rewitalizacji;
- Zmiana (modyfikacja) LPR – po przeprowadzeniu ewaluacji lub w razie wystąpienia istotnej zmiany warunków realizacji LPR.

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki delimitujące obszar zdegradowany.....	17
Tabela 2. Wskaźnik koncentracji.....	32
Tabela 3. Wskaźnik koncentracji osób w wieku przedprodukcyjnym.....	32
Tabela 4. Wskaźnik koncentracji osób w wieku produkcyjnym.....	32
Tabela 5. Wskaźnik koncentracji osób w wieku poprodukcyjnym.....	33
Tabela 6. Depopulacja – koncentracja zjawiska	33
Tabela 7. Podstawowe dane dotyczące demografii w gminie Mieszkowice w latach 2011-2015 ..	33
Tabela 8. Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób.....	34
Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	34
Tabela 10. Zestawienie wybranych wskaźników gminy Mieszkowice na tle gmin powiatu gryfińskiego (A-G)	35
Tabela 11. Zestawienie wybranych wskaźników gminy Mieszkowice na tle gmin powiatu gryfińskiego (H-N).....	36
Tabela 12. Wyniki testu gimnazjalnego w 2016 (%)	40
Tabela 13. Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w 2016 r (%).....	40
Tabela 14. Gęstość zaludnienia w jednostkach analitycznych w gminie Mieszkowice	44
Tabela 15. Powierzchnia jednostek analitycznych w gminie Mieszkowice	44
Tabela 16. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	45
Tabela 17. Mierniki	46
Tabela 18. Zestawienie mierników zjawisk społecznych	47
Tabela 19. Standaryzacja wartości mierników społecznych	48

202

Tabela 20. Zestawienie mierników zjawisk gospodarczych	48
Tabela 21. Standaryzacja wartości mierników gospodarczych	49
Tabela 22. Zestawienie mierników zjawisk przestrzennych i infrastrukturalnych	50
Tabela 23. Standaryzacja wartości mierników przestrzennych i infrastrukturalnych	50
Tabela 24. Wartość sumaryczna wystandaryzowanych wskaźników społecznych	52
Tabela 25. Wartość sumaryczna wystandaryzowanych wskaźników gospodarczych	52
Tabela 26. Wartość sumaryczna wystandaryzowanych wskaźników przestrzennych i infrastrukturalnych	54
Tabela 27. Wyznaczanie obszaru zdegradowanego	56
Tabela 29. . Gęstość zaludnienia w obszarze zdegradowanym	60
Tabela 28. Rozkład liczby mieszkańców w jednostkach analitycznych	61
Tabela 30. Obszar rewitalizacji w gminie Mieszkowice (ulicami)	66
Tabela 31. Propozycje obiektów/terenów, które wymagają rewitalizacji – wyniki prac warsztatowych	70
Tabela 32. Korzystający z opieki społecznej w obszarze rewitalizacji	75
Tabela 33. Zasiłek stały	76
Tabela 34. Liczba przestępstw i wykroczeń w obszarze rewitalizacji	77
Tabela 35. ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM	78
Tabela 36. Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą	80
Tabela 37. Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	81
Tabela 38. Udział budynków poddanych termomodernizacji	86
Tabela 39. Dostępność do wybranych usług i przestrzeni publicznych	88
Tabela 40. Mieszkowice: ulice objęte rewitalizacją z podziałem na drogi powiatowe i gminne (2016 r.)	89
Tabela 41. Problem azbestu w obszarze rewitalizacji	90
Tabela 42. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji	91
Tabela 43. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji	93
Tabela 44. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji	94
Tabela 45. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji	95
Tabela 46. Infrastruktura w obszarze rewitalizacji	96
Tabela 47. Przyczyny degradacji obszaru	98
Tabela 48. Potencjał obszaru rewitalizacji	99
Tabela 49. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych w gminie Mieszkowice	106
Tabela 50. Komplementarność projektów	176
Tabela 51. Komplementarność problemowa	182
Tabela 52. Kluczowe wskaźniki monitorujące realizację LPR	187
Tabela 53. Partycypacja społeczna w tworzeniu LPR	192

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie	22
Wykres 2. Liczba ludności w gminie Mieszkowice	30
Wykres 3. Liczba mężczyzn w gminie	30
Wykres 4. Liczba kobiet w gminie	31
Wykres 6. Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców w latach 2002-2014	37
Wykres 7. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do liczby mieszkańców w % w latach 2002-2014	37
Wykres 8. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2002-2014	38
Wykres 9. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w latach 2002-2014	38

Spis rysunków

Rysunek 1. Partycypacyjny charakter LPR w gminie Mieszkowice	10
Rysunek 2. Dyżur ekspercki	11
Rysunek 3. Warsztaty poświęcone idei rewitalizacji	11
Rysunek 4. Spacer studyjny	12
Rysunek 5. Portal informujący o procesie rewitalizacji w gminie Mieszkowice	13
Rysunek 6. Zakres diagnozy na potrzeby LPR	13
Rysunek 7. Schemat procesu diagnostycznego	14
Rysunek 8. Położenie gminy Mieszkowice	19
Rysunek 9. Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem	25
Rysunek 10. Obciążenie gmin problemowymi miejscowościami popegeerowskimi w województwie zachodniopomorskim	26
Rysunek 11. Obiekty byłego PGR w Troszynie	27
Rysunek 12. Zabudowania PRG we wsi Kamionka	28
Rysunek 13. Granice wydzielonych obszarów analitycznych w gminie Mieszkowice	42
Rysunek 14. Podział mieszkańców według miejsca zamieszkania	43
Rysunek 15. Rozkład przestrzenny sumarycznego wskaźnika - sfera społeczna	51
Rysunek 16. Rozkład przestrzenny wskaźników gospodarczych	53
Rysunek 17. Rozkład przestrzenny wskaźników przestrzennych i infrastrukturalnych	55
Rysunek 18. Obszar zdegradowany w Gminie Mieszkowice (kolor czerwony)	57
Rysunek 19. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji.....	62
Rysunek 20. Obszar rewitalizacji	68
Rysunek 21. Zniszczone elewacje kamienic w obszarze rewitalizacji	76
Rysunek 22. Elewacje budynków w obszarze rewitalizacji oszpecone antenami tv	83
Rysunek 23. Zaniebane podwórka w obszarze rewitalizacji	84
Rysunek 24. Zaniebane kamienice w przestrzeni rewitalizacji	84
Rysunek 25. Wymagający rewitalizacji obszar sportowo-rekreacyjny (betonowe boisko)	84
Rysunek 26. Wymagający rewitalizacji budynek Szkoły Podstawowej im. Mieszka I	86
Rysunek 27. Ulica Jana Pawła II – zniszczone elewacje kamienic	87
Rysunek 28. Zaulek Wileński	88
Rysunek 29. Zabudowa w Mieszkowicach w obszarze rewitalizacji	89
Rysunek 30. Chaotyczna zabudowa w obszarze rewitalizacji	97
Rysunek 31. Mury miejskie i ich otoczenie w Mieszkowicach	97
Rysunek 32. Powiązania LPR z dokumentami o charakterze strategicznym	170
Rysunek 33. Schemat systemu monitorowania LPR	189

Uzasadnienie

Gmina Mieszkowice od stycznia br. realizuje projekt pn. „Partycypacyjne opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieszkowice”, który współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu państwa. Dokument został uchwalony w dniu 21 września 2017 roku i został przekazany do oceny do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Na podstawie uwag Wydziału Zarządzania Strategicznego dokument został poprawiony i zgodnie z wytycznymi musi zostać przyjęty w drodze uchwały Rady Miejskiej.